

MARILENA PREDA SANC

MARILENA PREDA SÂNC

Coperta:

Mască / Mask / fotografie / photography / 15x21 cm. / 1994

Foto by: **Gelu Ciocan**

Texte de / Texts by:

Ruxandra Balaci, Magda Cârneci, Maria Magdalena Crișan,

Călin Dan, Liviana Dan, Mihai Drișcu, Adrian Guță, Oliv Mircea, Mihaela Miroiu, Olivia Nițîș,

Marilena Preda Sanc, Radu Procopovici, Alexandra Titu, Josep Valles Rovira

Design:

Ciprian Ciuclea

Fotografii / Photography:

Emil Berdeli, Gelu Ciocan, Tudor Cucu, Ciprian Ciuclea, Simona Dobrescu, Eugen Lupu, Răzvan Mihalache, Bogdan Mateiaș, Romana Mateiaș, Olivia Nițîș, Marilena Preda Sanc, Victor Verculescu

Traducere / Translations by:

Carmen Axinte, Magda Cârneci, Călin Dan, Mihaela Eftimiu, Adina Kenereș, Olivia Nițîș

Catalog editat cu sprijinul / Catalog edited with the support of:

Parteneri / Partners:

Mulțumiri speciale / Special Thanks:

Mihai Oroveanu, Ruxandra Balaci, Oliv Mircea, Romana Mateiaș, Bogdan Mateiaș, Tudor Cucu, Carmen Iovitu, Mălina Ionescu, Dan Tianu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

PREDĂ SÂNC, MARILENA

Marilena Preda Sânc: album / Marilena Preda Sânc;
ed. de Marilena Preda Sânc. pref. de Olivia Nițîș. - București:
Editura Institutului Cultural Român, 2011

Bibliogr.

Index

ISBN 978-973-577-629-9

I. Preda Sânc, Marilena (ed.)

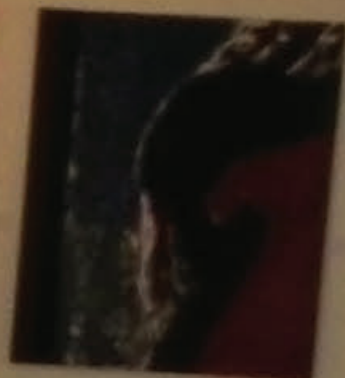
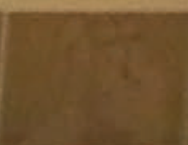
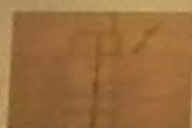
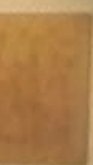
II. Nițîș, Olivia (pref.)

7(498) Preda Sânc, M.

929 Preda Sânc, M.

Imagine de ansamblu din expoziția / General view from the exhibition *Utopii/Cotidiene, Crossing Self Histories 1981-2011* / MNAC, București, 2011

MARILENA PREDĂ SÂNC: IN BETWEEN WORLDS; CROSSING SELF-HISTORIES 1981-2011

Olivia Nițîș, 2011

Ne aflăm într-un moment important în arta contemporană românească, un moment marcat de imperativitatea actului retrospectiv asumat. Este necesară revizitarea trecutului, și mă refer aici cu precădere la anii de după cel de-al doilea război mondial, la deceniile care au impus la nivel internațional ceea ce numim arta contemporană și, totodată, la aceleași decenii care au trasat granițe politice și culturale aproape imposibil de șters. La nivel european, în galerii și muzee au loc, aproape cu insistență programatică, expoziții retrospective care iau în calcul și componenta de gen sau dimensiunea feministă a produsului artistic: Mary Kelly: Projects, 1973-2010, Withworth Gallery, Manchester UK, 2011; Susan Hiller, Tate Britain, London UK, 2011; sau Three Women: Maria Pinińska-Bereś, Natalia Lach-Lachowicz, Ewa Partum, Galeria Națională Zacheta din Varșovia, Polonia, 2011. Astfel, anumiți operatori culturali au înțeles cât este de importantă această analiză actualizată a deceniilor trecute, pentru o aprofundare a fenomenului artistic dintr-un anumit context socio-politic și în favoarea conturării clare a unei identități culturale. Primul deceniu al secolului XXI s-a consumat sub aparatul teoretic post-modern al erei globalizării, apolitică prin excelență, axată exclusiv pe flexibilizarea până la anulare a relațiilor dintre centru și periferie. Cu toate acestea, existența reală a marginalului, atât la nivel socio-politic, cât și la nivel artistic, implică imposibilitatea renunțării la centru sau excluderii acestuia. Așa numita zonă gri a Europei de Est și-a conturat o estetică proprie și este imperativă asumarea acestui fapt nu doar din perspectivă vest-europeană sau nord-americană (încărcată de prejudecăți), cât mai ales din proprie perspectivă. Expoziția artistei Marilena Predă Sânc de la Muzeul Național de Artă Contemporană, *Utopii/Cotidinene, Crossing Self-Histories 1981-2011*, (23 iunie – 25 septembrie 2011) și realizarea unui catalog consistent al activității sale reprezintă un mic pas spre o integrare firească a unui nume important al artei românești contemporane, cu o activitate remarcabilă începând cu anii 1980, în circuitul evenimentelor și proiectelor de cercetare de acest gen la nivel european.

Asumarea actului retrospectiv implică decizia autoevaluării și, prin urmare, o formă de detașare asumată, o expunere tranșantă a unei identități artistice. Marilena Predă Sânc parcurge un traseu de trei decenii de activitate, marcate istoric și conceptual de poveștile personale prinse în patru teme majore: *Modul, Corp-peisaj, Feminisme și Glob*. Anatomia proiectului ne îndeamnă la un parcurs autoreferențial ca expresie a unor preocupări subiective nu doar legate de tematici filozofice, ci și de problematici socio-politice. MPS optează pentru o condiție foarte personală, chiar militant anti-impersonală, în favoarea sondării identității, plasată pe intervalul dintre mediul aproape organic al picturii, supus jupuirii și bicuirii cromatice și o reprezentare gestuală ponderat-agresivă, dar la fel de

MARILENA PREDA SÂNC: IN BETWEEN WORLDS; CROSSING SELF-HISTORIES 1981-2011

We are crossing important times in Romanian contemporary art, a moment marked by the imperative act of retrospection. Revisiting the past is necessary, and I refer here particularly to the years after the Second World War, the decades which have imposed internationally what we call contemporary art and also to the same decades that have drawn political and cultural borders almost indelible. In galleries and museums around Europe retrospective exhibitions that also take into account the gender component or the feminist dimension of the art product, are organized almost with programmatic persistence: Mary Kelly: Projects, 1973-2010, Withworth Gallery, Manchester UK, 2011; Susan Hiller, Tate Britain, London UK, 2011, or Three Women: Maria Pinińska-Berès, Natalia Lachi-Lachowicz, Ewa Partum, Zacheta National Gallery in Warsaw, Poland, 2011. Thus, some cultural operators have understood how important this updated analysis of the past decades is, for a deeper understanding of the artistic phenomenon within a socio-political context and for shaping a clear cultural identity.

The first decade of the XXI century consumed under the post-modern theoretical apparatus of the globalization era, apolitical par excellence, focusing solely on the flexibility to cancel the relations between center and periphery. However, the actual existence of the marginal, both at socio-political and artistic level, implies the impossibility of giving up the center or its exclusion. The so-called gray area of Eastern Europe has shaped its own aesthetics and assuming this fact is imperative not only from Western European perspective or North American (full of prejudices), but rather from its own perspective. Marilena Preda Sânc's exhibition at the National Museum of Contemporary Art, *Utopii / Cotidienene, Crossing Self-Histories 1981-2011*, (June 23rd to September 25th, 2011) and editing a consistent catalog of her work is a small step toward a natural integration of an important name in contemporary Romanian art, with a remarkable activity since the 1980s, into the circuit of events and research projects of this kind in Europe.

The responsibility of the retrospective act implies a decision of self-evaluation and therefore a form of assumed detachment, a trenchant exposure of an artistic identity. Marilena Preda Sânc covers three decades of activity marked historically and conceptually by personal stories captured in four major themes: *Module*, *Bodyscape*, *Feminisms* and *Globe*. The anatomy of the project urges us to a self-referential journey as an expression of subjective concerns, not only related to philosophical issues, but also to social and political ones. MPS chooses a very personal condition, even militant anti-impersonal, in favor of surveying the identity, placed at intervals between the almost organic medium of painting, subject to chromatic skinning and whipping and a light-aggressive gestual representation of graphics, interventions on the photography and video art. The artist's painting

densă a graficii, intervențiilor pe fotografie și a artei video. Pictura sau grafica artistei nu sunt niciodată pur abstracte și, în esență, niciodată impersonale. Este vizibilă în picturi, colaje, cărți-obiect, escapada într-o lume stranie potențată de construcții și corporalități adesea absorbite într-un teritoriu arid. E ceva aici din atmosfera literaturii science fiction, de lume paralelă sau viitoare în care corpul-materie și mediul își expun caracterul izomorf. Absența este doar aparentă, pentru că ea însăși devine prezență în compoziția horror vacuum aflată mereu la confluența construcției/deconstrucției cu straturi modulare greoaie, imperfecte, tăioase, erodate de timp. Atmosfera te consumă. Ești provocat la

Androgine / tehnică mixtă pe hârtie / 66x97 cm. / 1986

The Androgine / mixed techniques on paper / 66x97 cm. / 1986

un atac asupra rezistenței.

Culoarea este elementul fundamental în gramatica picturii, o culoare viscerală care ia locul cuvintelor și refuză odihna ca un organism solicitat până la epuizare. „Pentru mine culoarea este aer, sunet, carne. Gândesc în ea mai repede decât în cuvinte”¹. O violență seacă, o descărnare detașată și aspră, o stepă deșertică incită privitorul limitat la contemplație. Pictura se relevă direct, aproape brutal, fără subtilități false, cu tonuri aprinse în densitatea compozițiilor în care se intersectează reprezentarea ce-

lor patru elemente, geometrisme modulare și siluetări feminine. Pasta cromatică rămâne adesea la suprafață ca o structură volumetrică, o carne a pânzei dintr-un prea plin tactil. Arhitectura modulelor reconfigurează permanența peisajului subiectiv, la confluența dintre o posibilă geneză și o iminentă apocalipsă. Verticalitatea modulelor, părăsiți sau nu de culoare, încearcă acea expresivitate falică a începutului, element arhaic, Stonehenge - martor al timpului care, ca orice materie, sucombă trecerii. Modulul este elementul litic de configurare a lumilor posibile, a spațiilor ideale pentru refugiu, iar structura lor compozițională face apel la teoria construcțiilor muzicale. În geneza operei semnată MPS, modulii joacă un rol prioritar, pentru că ei sunt expresia concretă a proiecțiilor interioare, a unei gândiri al cărei oxigen este reconfigurarea, inventarea permanentă a unor spații posibile în care te poți izola atunci când realitatea, ea însăși sursă a utopiilor, te constrânge la adaptare. În desen, modulii vin să dea acea formă de stabilitate, de liniște uscată, eliberată de cromatismul impulsiv al picturilor. Desenele sunt ca un intermezzo alert, pentru că nici aici nu ne putem odihni prinși între capcanele geologice. Cărțile obiect din anii 1980-1990 reunesc preocupările artistei legate de corp și spațiu, de culoare și densitate terestră. MPS pare că se regăsește în radiografia interioară a pământului

¹ Marilena Preda Sanc, catalog editat de Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1990

or graphic are never purely abstract and basically, never impersonal. It is visible in paintings, collages, book-objects, the escape in a strange world boosted by constructions and physicalities often absorbed in an arid area. There is something here of literary science fiction atmosphere, of parallel or future world in which the body-matter and environment display their isomorphic character. The absence is only apparent, because itself becomes presence in the horror vacuum composition always located at the confluence of construction/deconstruction with modular heavy layers, imperfect, sharp, eroded by time. The atmosphere consumes you. You are challenged to an attack on resistance.

Color is key to the grammar of painting, a visceral color replacing the words and refusing to rest as a body solicited to exhaustion. "For me the color is air, sound, meat. I think in it faster than in words."¹ A dry violence, a detached and harsh emaciation, a desert steppe incite the viewer limited to contemplation. Painting reveals directly, almost brutally, without false subtleties, with tones heated in the density of compositions crossing the representation of the four elements, modular geometries and feminine silhouettes. The colour paste often lays on the surface as a volumetric structure, a canvas flesh from a tactile overflow. The module architecture reconfigures the permanence of the subjective landscape, at the confluence between a possible genesis and an imminent apocalypse. The modules' verticality, with or without color, try that phallic expression of the beginnings, archaic element, Stonehenge - witness of time that, like any matter, succumbs to passing.

The module is the lithic element for the configuration of possible worlds, the ideal space for refuge and their compositional structure calls for musical construction theory. In the genesis of the work signed MPS, the modules are a priority, because they are the concrete expression of inner projections, of a mind whose oxygen is reconstruction, the permanent invention of possible spaces where you can isolate when reality, itself a source of utopias, coerce you to adapt. In drawing, modules come to give that shape of stability, dry calmness, free from the impulsive chromatism of paintings. The drawings are like an alert intermezzo because we can not rest here either, caught between geological traps. The book-objects from 1980s-1990s meet the artist's concerns about body and space, colour and terrestrial density. MPS seems to find herself in the inner earth radiography converging strength, balance and instability as well. The relationship between body and space is subject to exploration also in photography (interventions on photography, photo-collages, 1980s), a brave and experimental practice at the time. MPS exposes her body for metaphysical reasons related to the conceptual side of artistic approach and to a form of self-analysis or relationship with space through her own body as a living element. The desire to integrate her body in drawings and documents from the years 1983-1985 (*My body is space in Space, Time For Memory of All*) was the consequence of a natural relationship to her feelings, her own interiority with the possible world, shaped through modules. The selfreferential approach took place in a very personal context and disconnected from the theoretical feminist dimension, a time when information from the West penetrated with difficulty and truncated and in a period in which the concept of nudity was subject to censorship. From this point of view, we could talk about a subversive

¹ Marilena Preda Sânc, catalog edited by Romanian Fine Artists Union, Bucharest, 1990

în care converg forța, echilibrul și instabilitatea deopotrivă. Relația dintre corp și spațiu este subiect de explorare și în fotografie (intervenții pe fotografie, foto-colaje, anii 1980), un exercițiu curajos și experimental la acea vreme. MPS își expune corpul din interese metafizice ce țin de latura conceptuală a demersului artistic și de o formă de autoanaliză sau de relaționare cu spațiul prin intermediul propriului corp ca element viu. Dorința de integrare a propriului corp în desenele și lucrările din anii 1983-1985 (*Corpul meu este Spațiu în Spațiu, Timp în Timp Memorie a Tot*) a reprezentat cosecinta unei relaționări firești a propriilor trăiri, a propriei interiorități cu universul posibil, conturat prin intermediul modulilor. Apelul la autoreferențialitate avea loc într-un context foarte personal și neconectat la dimesiuni teoretice cu mesaj feminist, într-o vreme în care informațiile din occident pătrundeau cu dificultate și trunchiat și într-o perioadă în care conceptul de nuditate era supus cenzurii. Din acest punct de vedere, am putea vorbi despre o latură subversivă a acestor fotografii cu intervenții grafice, pentru că în ciuda interdicțiilor sistemului politic, ele au fost realizate cu intenția de a fi expuse și chiar au reușit să circule prin lume sub formă de mail art, o alternativă valabilă pentru mulți artiști la acea vreme. Conștientizarea și asumarea concretă a mesajelor feministe este sincronă cu accesul liber la informație care se produce după 1989.

Așadar, de partea cealaltă, nu ca o ruptură, ci doar ca o completare prin alte mijloace, abordate începând cu anii 1990, se află (glob)obiectul, video-performace-ul și instalațiile multimedia care desăvârșesc neliniștile personale, de această dată detașate de apertența pentru spațiul utopic, și conectate la realitățile cotidiene.

Anii de tranziție după revoluția din 1989 permit o semnificativă exteriorizare a problematicilor socio-politice exprimate de câțiva artiști, în deceniile precedente, la nivel underground, în intimitatea atelierelor sau în anumite spații private. Totodată, deschiderea granițelor implică interesul pentru noile tehnologii, explorarea mediului video devenind posibilă pentru mai mulți artiști și nu doar un lux al sărăciei la care erau condamnate generațiile victime ale regimului comunist.

Corpul, o temă recurentă în arta MPS, nu mai este instrument de auto-explorare a evadării în construcții utopice, devenind instrument de reprezentare și amendare a realităților socio-politice. MPS își asumă coerența discursului feminist, între afirmarea identității personale și denunțarea statutului marginal al femeii și caracterului său fragil. Deși este evident decalajul manifestărilor feministe și al rezultatelor obținute în sfera occidentală la nivel politic, dar și cultural, în România anilor 1990 apar câteva preocupări artistice cu mesaj feminist, mai mult sau mai puțin subtil, iar MPS reușește să se distingă printr-o abordare coerentă și conștientă a problematicilor feministe și mai ales prin specificitatea contextuală. „Marilena Preda Sanc poate fi considerată primul artist român preocupat în mod spontan-sistematic de problemele feminității înțeleasă ca minoritate”.²

De la *Bodyscape Handscape Midscape* (1993) sau *Among the Cars* (2006) până la mai noile *Diva* (2008-2011) MPS localizează problematicile specifice femeii din fostul bloc comunist, pe fondul tranziției și al contextului post-modern de preluare copy-paste a modelelor occidentale fără o reală asimilare, accentuând rolul puterii în construcția normelor,

² Călin Dan, catalog expoziție *Marilena Preda Sanc, Stări cosmice, Suflete zburătoare*, pictură, desen, București, 1992

aspect of these photos with graphic interventions, because despite the bans of the political system, they were made with the intention of being exhibited and even managed to travel around the world as mail art, a valid alternative for many artists at that time. Awareness and assuming concrete feminist messages are synchronous with free access to information that occurs after 1989. So, on the other side, not as a rupture, but only as a supplement through other means, approached since the 1990s, there are the (globe)object, the video performace and multimedia installationss, perfecting personal anxieties, this time detached from the propensity for the utopian space and connected to everyday realities.

After the 1989 revolution, the years of transition allow a significant exteriorization of socio-political issues raised by several artists in the preceding decades on underground level, in the privacy of studios or in certain private areas. However, opening borders involves the interest in new technologies, environmental exploration becoming possible for video artists and not just a luxury of poverty to whom the victim generations of communist regime were condemned.

The body, a recurrent theme in the art of MPS, is no longer a self-exploration tool of immersions into utopian constructions, becoming an instrument of exteriorization and castigation of socio-political realities. MPS assumes the coherence of the feminist discourse between the assertion of personal identity and denouncing the marginal status of women and their fragile nature. Although obvious the gap of feminist events and results reached in the West on political and cultural levels, in Romania a few feminist concerns arise in 1990s feminist art with a more or less subtle message, and MPS manages to stand out by a coherent and conscious approach of feminist issues, and especially through contextual specificity. “Marilena Preda Sanc can be considered the first Romanian artist concerned spontaneously-systematically with issues of femininity, understood as a minority”.²

From *Bodyscape Handscape Midscape* (1993) and *Among the Cars* (2006) to the newer *Diva* (2008-2011) MPS locates the specific issues of women from the former communist bloc, in the context of transition and post-modernity characterized by copy-paste takeovers of the Western models without real assimilation, emphasizing the role of power in the construction of norms, prejudices and social discrimination.

Corp-Spațiu / intervenție pe fotografie / 32x34 cm. / 1983

Body-Space / intervention on photography / 32x34 cm. / 1983

² Călin Dan, exhibition catalog *Marilena Preda Sanc, Cosmic States, Flying Souls*, painting, drawing, Bucharest, 1992

prejudecăților și discriminărilor sociale. *The Algorithms of Power* (1995) definește relația dintre trecutul și prezentul politic, care păstrează, în ciuda schimbării de regim și în deruta contextuală, același mecanism de dominație. Vecinătatea (*The Fence*, 2003), bătrânețea/ageism³ (*About Oldness*, 1995), destinul ecologic al pământului, dar, în egală măsură, și viitorul său politic, decis tot la nivelul puterii (*Globe*, 1999; *Euro-game Bambilici*, 2006) sunt aspecte care nu ratează paradigme de tipul Est/Vest, centru/periferie, articulând o estetică specifică arealului în discuție.

Acolo unde imaginea este insuficientă, MPS intervine cu fragmente de text, o componentă

importantă a operei sale. Pozițiile adesea chiunite ale corpului pe care le regăsim în picturile, colajele, desenele, cărțile obiect și intervențiile pe fotografie din anii 1980 și ulterior, le reperăm și în video ca expresie a nevoii de protecție față de agresiunile mediului exterior. Pentru MPS „ceea ce este personal este politic”, preluând, cu același decalaj al celor două decenii în care manifestările artistice din occident au putut reprezenta această sintagmă, o realitate care nu determină decât o înțelegere a politicilor corpului și politicilor identitare ca barometru al măsurării influenței puterii sistemelor de guvernare asupra relațiilor personale. Viața privată a MPS este doar cadrul intimității invadate iremediabil de aspectele socio-politice locale integrate (sau nu) contextului global (*Globe*, 1999). Experiența personală este fundamentală, iar retragerea în spațiul privat, cu întreg decorul aferent, în care prezența figurii materne mărturisește un atașament immanent însă perturbabil ca manifestare, devine un act insuficient pentru vindecarea, fie și temporară, a rănilor sociale (*The Window with Memories*, 2006).

Insistența declamativă a supraviețuirii, a actului existențial direct exprimate în video-performance (*Bodyscape Handscape Mindscape*, 1993) – *ALIVE*⁴ – dar și scurta autobiografie din video-performance-ul cu același titlu (*Brief Autobiography*, 1998) traduc un interes pentru înțelegerea și asumarea propriei identități în contextul în care nu ne putem defini decât în raport cu celalalt. Statutul artis-

tului, dar și al femeii artist sau pur și simplu statutul individului, femeie sau bărbat, în anii de tranziție nu pot evolua firesc eludând complexele sociale profunde determinate de o istorie a unui sistem ignorant față de o populație uniformizată. După 1990 afirmarea și confirmarea identității rămâne problematica esențială a artiștilor din Europa de Est. Dacă arta cu mesaj feminist din occident ridică o chestiune identitară prin reprezentarea sexualității ca instrument de schimbare socială în favoarea independenței și autocunoașterii, sau prin reprezentarea corpului, de cele mai multe ori autoreferențială, ca argument împotriva obiectificării masculine, singura viziune valabilă timp de secole de producție artistică, arta din Est vine în prelungirea acestei cerințe angajată socio-

Globalizare / obiect / 18x36x3 cm. / 2006

Globalization / object / 18x36x3 cm. / 2006

³ termen lansat de gerontologul și psihiatrul Robert Neil Butler în 1968 pentru a descrie fenomenul discriminării bătrânilor

⁴ Artista își pictează chipul cu vopsea roșie scriind MINDSCAPE IS MY FACE (en. Peisajul minții este chipul meu) declamând și proiectându-și pe piept *ALIVE* (en. în viață, viu)

The Algorithms of Power (1995) defines the relationship between past and present policies, which retains, despite the change of regime and contextual confusion, the same mechanism of domination. Neighborhood (*The Fence*, 2003), old age / ageism³ (*About Oldness*, 1995), environmental fate of the earth, but also, and its political future, also decided by the power (*Globe*, 1999; *Eurogame Bambilici*, 2006) are issues which do not escape paradigms as East / West, center / periphery, articulating a specific aesthetic of the area in question.

Where the image is insufficient, MPS comes with fragments of text, an important component of her work. The often uncomfortable body positions noticeable in paintings, collages, drawings, book-objects and photo interventions of the 1980s and later, are also evident in video as an expression of the need for protection from external environmental aggressions. For MPS “what is personal is political”, taking over with the same gap of two decades of artistic events in the West that could represent the phrase, a fact which can only determine an understanding of body and identity politics as a barometer of measuring the influence of power within the systems of government on personal relationships. MPS’ private life is only the private background irremediably invaded by local socio-political aspects integrated (or not) in the global context (*Globe*, 1999). Personal experience is fundamental, and to withdraw in privacy, with all related setting, where the presence of the maternal figure testifies an immanent attachment, yet perturbed as expression, becomes an insufficient act to cure, even temporarily, the social wounds (*The Window with Memories*, 2006).

The declamative persistence of survival, of the existential act directly expressed in video performance (*Bodyscape Handscape Mindscape*, 1993) - *ALIVE*⁴ - and also the brief autobiography from the video-performance with the same title (*Brief Autobiography*, 1998) translate an interest in understanding and assuming her own identity in the context in which we can define only in relation to each other. The artist’ status and also the status of the woman artist or simply the status of the individual, male or female, during transition, can not evolve naturally evading the deep social complexes caused by a history of a system ignorant to a unified population. After 1990 the affirmation and confirmation of identity issues remain essential for the artists from Eastern Europe. If Western art with feminist message raises a question of identity through the representation of sexuality as a tool for social change in favor of independence and self-discovery, or by representing the body, often self-referential, as an argument against male objectification, the only vision valid for centuries of artistic production, art from the East comes to extend this requirement socio-politically engaged, adding the need to express other identity priorities. Gender identity or the status of women under communism or post-communism, themes approached by MPS, are not high on the agenda of Romanian artists, who are rather trying to recover their stolen freedom and redefine their place in the fresh post-communist society. Paradoxically, the oppression of the communist past and current deviations from a true democracy fed political fear, the fear of taking a public opinion or the lack of civic

³ Term launched by the gerontologist and psychiatrist Robert Neil Butler in 1968 to describe the phenomenon of discrimination against the elderly

⁴ The artist paints her face with red paint writing MINDSCAPE IS MY FACE, declaming and projecting on her chest: *ALIVE*

politic, adăugând necesitatea de exprimare a altor priorități identitare. Identitatea de gen sau statutul femeii în comunism sau în post-comunism, teme abordate de MPS, nu reprezintă o prioritate pe agenda artiștilor români, care încearcă să își recupereze mai degrabă libertatea furată și să își redefinească locul în societatea proaspăt post-comunistă. În mod paradoxal, opresiunea trecutului regim comunist, cât și devierile actuale de la o democrație reală au hrănit teama de politic, teama de asumarea publică a unei opinii sau lipsa de atitudine civică. MPS se numără printre puținii artiști de după 1990 din România care au avut curajul să își asume un discurs cu angajament politic și printre și mai puținii artiști care și-au asumat un discurs cu dublu angajament politic: unul legat de trecutul comunist și consecințele asupra prezentului și în interiorul acestuia, unul (contextual) feminist.

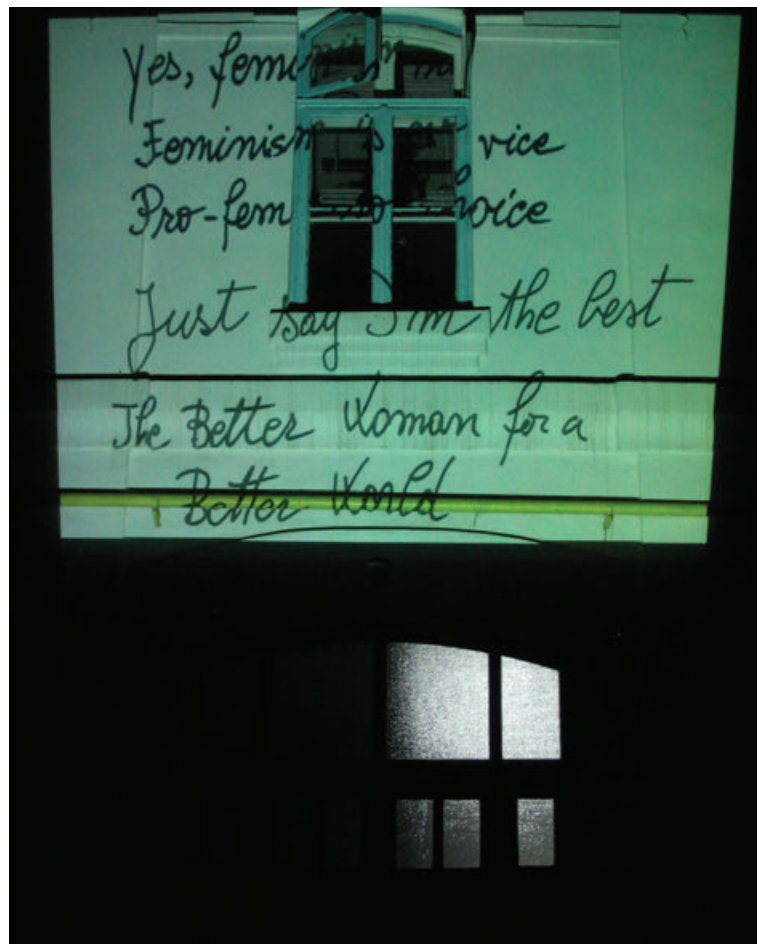
Întregul discurs al MPS poate fi privit, fără ezitări, ca un nucleu în care interesele pentru un anumit mediu vin în completarea altuia. Nudul din pictură poate fi regăsit și în fotografie și video, iar schimbarea de problematizare se face subtil, de la evadarea în mediul utopic la autoreferențialitatea lucidă a femeii care interiorizează și exteriorizează echilibrat experiența sa umană. Cele două lumi aflate sub semnul utopiei și, de cealaltă parte, a cotidianului, sunt complementare, relevând treceri nuanțate, uneori neintegrale, prinse între ele cu fidelitate de un fir personal. Actul artistic se dovedește a fi, încă o dată, un act dozat de exteriorizare, păstrând granițele caracterului confidențial al intimității. Materialul de lucru semnat MPS, cu diversitatea mediilor și intensitatea preocupărilor, cu cele două lumi integrate unei viziuni fără pretenția certitudinilor, relevă o sinceritate tranșantă, deschisă și nedisimulată. Cele patru teme care străbat creația artistei coexistă. În pata de culoare viscerală, în modulii creionați minimalist matematic, în parada de brațe cu sloganuri feministe (*FemSlogan*, 2007) sau în actul de crucificare și zdrobire cu ciocanul a globului pământesc (*Globe*, 1999) o regăsim pe MPS mereu aceeași.

Nu există abandon, ci doar reveniri.

Bibliografie:

Preda Sanc, Marilena, catalog editat de Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1990

Dan, Călin, catalog expoziție Marilena Preda Sanc, Stări cosmice, Suflete zburătoare, pictură, desen, București, 1992

attitude. MPS is among the few artists since 1990 in Romania who had the courage to take on a discourse with political commitment and among fewer artists who took on a discourse with double political commitment: one related to the communist past and the consequences on present times and inside it, one (contextually) feminist.

The entire discourse of MPS can be seen without hesitation as a nucleus in which the interests for a given medium complete each other. The nude from painting can also be found in photography and video, while the problem-shift is subtle, from escaping into the utopian environment to the lucid self-referentiality through which women internalize and exteriorize, in a balanced way, human experience. The two worlds under the sign of utopia and on the other hand, under the sign of dailiness, are complementary, revealing nuanced passages, sometimes not integrated, faithfully fastened together with a personal thread.

The artistic act proves to be, once again, a dosed act of exteriorization, preserving the boundaries of confidentiality. With the diversity and intensity of concerns, with two worlds integrated to a vision without the claim for certainties, MPS' work reveals a trenchant honesty, open and unconcealed. The four themes that cross her artistic endeavour coexist. In the visceral splash of color, in the modules drafted in a minimalist –mathematic manner, in the arms parade with feminist slogans (*FemSlogan*, 2007) or in the act of crucifixion and the hammer crushing of the globe (*Globe*, 1999) we find MPS always the same.

There is no desertion, only recurrence.

Bibliography:

1. Preda Sanc, Marilena, catalog edited by Romanian Fine Artists Union, Bucharest, 1990
2. Dan, Călin, exhibition catalog Marilena Preda Sanc, Cosmic States, Flying Souls, painting, drawing, Bucharest, 1992

Femslogan / proiecție pe clădire / 2007

Femslogan / projection on building / 2007

UMBRE SCURTE

Mircea Oliv, 2011

Marilena Preda Sanc face parte din acea categorie de artiști care înțelege că la originea comunității artistice stau dorința, dorul, harul prin care artistul îi cheamă pe oameni de la starea de barbarie la cea de candidă și tândră civilizație. În viziunea ei arta este o consecință compensatorie a retragerii din istorie a spiritelor harismatice care le cîrmuiau oamenilor sufletele așa cum vor fi arătate ele în zorii propriilor sale Peisaje cosmice. Părăsiți de acele duhuri ocrotitoare și creatoare, oamenii se simt nevoiți să caute și să afle în ei înșiși și pentru ei înșiși cîrmuire, ocrotire și fericire.

Arta nu este, în acest context, în fond, decât un substitut al fericirii acelei vârste de aur, iar artiștii – niște imitatori ai zeilor. Este de înțeles din perspectiva unui asemenea platonism, dintr-o asemenea înțelegere a mitului lui Protagoras, că artistul – iar artistul nostru o face răspicat – respinge în mod limpede isegoria, trăind cu credința că înțelegerea artistică a lumii le este dată doar unora, din când în când, și de aceea artistul devine acela care întrupează, făurește și le arată celorlalți calea regală. Din această perspectivă și cu un astfel de înțeles ne raportăm la întregul demers artistic și la epistema artistică a Marilenei Preda Sanc ca la un demers sincretic.

Ansamblul operei sale este înțeles de autoare ca un spectacol. Acest spectacol își propune să rescrie istoria în lumea aceasta crepusculară și pentru acest țel artista își caută forța care poate subordona spațiul timpului trăit. În acest spațiu de joc mișcător și de variație liber aleasă a regulilor jocului, autonomia locului se poate regăsi fără a introduce altceva decât regulile spectacolului care fac ca realitatea artei și a vieții, înțelese ca spectacol și ca timp al spectacolului, să își poarte întreaga semnificație în însăși această călătorie.

Spectacolul se prezintă ca o ștergere a limitelor eului și ale lumii prin strivirea eului care este hărțuit de prezența-absența lumii și de ștergerea limitelor adevărului și ale falsului prin refularea oricărui adevăr trăit sub prezența reală a falsității prilejuite de organizarea aparenței. Artistul își îndură în acest context docil soarta, își organizează utopic lumea recurgând la tehnici magice, făcînd ca pictura, desenul, obiectul, filmul, video performance-ul să fie și să devină reacții iluzorii la această soartă. Utopiile/Cotidiene o fac pe Marilena Preda Sanc să se plaseze și să adopte un punct de vedere exclusiv al actualității și să practice o umanizare a timpului. Timpul ciclic al societăților și al artelor tradiționale devine timp pseudo-ciclic și timp spectacular. Din perspectiva Utopiilor/Cotidiene timpul pseudo-ciclic, consumabil, este timpul spectacular – acesta fiind în sens restrîns un timp al consumului de imagini și, în accepțiunea sa cea mai largă, imagine a consumului de timp.

Ucronia pe care ne-o oferă artista poate deveni un remediu împotriva paraliziei istoriei și a memoriei, a abandonării istoriei ce se ridică pe temelia timpului istoric în care spec-

SHORT SHADOWS

Marilena Preda Sanc belongs to that category of artists who understand that at the origin of artistic community lay desire, longing, grace through which the artist introduces people from a state of barbarism to the candid and tender civilization. In her vision, art is a consequence of compensatory withdrawal in history of the charismatic spirits that governed people's souls, as they will be shown at the dawn of her own Cosmic Landscapes. Abandoned by those patronizing and creative spirits, people feel compelled to seek and find in themselves and for themselves, guidance, care and happiness.

Împreună / ulei pe pânză / 130x130 cm. / 1993
Together / oil on canvas / 130x130 cm. / 1993

In fact, art in this context is nothing but a substitute for the happiness of that golden age, and artists - some imitators of the gods. It is also understood from the perspective of Platonism, in such an understanding of the myth of Protagoras, that the artist - and our artist makes it loud and clear - clearly rejects isēgoria, living with the belief that artistic understanding of the world is given only to a few, from time to time, and therefore the artist becomes the one that embodies, creates and shows to the others the royal way. From this perspective and understanding we refer to the entire artistic episteme and approach of Marilena Preda Sanc as a syncretic one.

Her body of work is understood by the author as a show. This show aims to rewrite history in this crepuscular world and for this purpose the artist seeks her power that can subordinate the space of time lived. In this space of moving game and free choice variation of game rules, the autonomy of the place can be found without introducing other than the rules that make reality show of art and life, understood as show and show time, wear their full significance within the journey itself.

The show is presented as a deletion of the limits of self and world by crushing the self that is harassed by the presence-

absence of the world and by deleting the limits of truth and falsehood through the discharge of any experienced truth in the real presence of falsehood caused by organizing the appearance. In this docile context, the artist endures his/her fate, organizes his/her utopian world of using magical techniques, making the painting, drawing, object, film, video and performance to become the illusory reactions to this fate. The Daily /Utopias

tacolul se înfățișează și transpare ca o falsă conștiință a timpului. În jocul acestor Utopii/ Cotidiene – care sînt altceva decât locul producției tradiționale de teorii – Marilena Preda Sanc ne atrage, prin imaginile pe care ni le propune, în locul unei îndepărtări generale de teorie și a unei subtile recuperări a dimensiunii narative.

Cultura nominalistă pe care se bazează utopia liberală a artistei privilegiază povestirea pentru că numai acestea, povestirile cu nexul lor epic, pot pune în relație, în chip semnificativ, prezentul cu trecutul pe de o parte, și cu viitorul înțeles ca utopie pe de alta. Pentru Marilena Preda Sanc progresul intelectual și moral constă într-o istorie alcătuită din

Lac de lumină / ulei pe pânză / 85x85 cm. / 2001

Light Lake / oil on canvas / 85x85 cm. / 2001

metafora vie și revelatorie, mereu tot mai eficientă. Reînscriind și depășind etapa picturii sale din deceniile nouă și zece – o pictură postmetafizică – artista privilegiază, după intrarea în noul mileniu, acele configurații care duc la o fuziune conștientă a genurilor. Utopia pe care o propune autoarea este o utopie care nu are nevoie să interzică melancolia. Fuziunea genurilor – o știe prea bine Marilena Preda Sanc – este o tendință a istoriei spiritului contemporan căreia autoarea îi împărtășește și îi aplică pe deplin substanța iconică. Faptul că granițele dintre seriile artistice sînt mai permeabile este o tendință a postmodernității cu

rădăcini în preromantism și romantism. E aici un refuz al ordinii care se reflectă într-o înclinație de a evita determinările restrictive și de a-și păstra propria identitate veșnic în suspensie.

Postmodernismul pare și pentru Marilena Preda Sanc a fi conceptul transversal care definește manierismul actual și care, consemnând dispariția sălbaticului și asistând la înflorirea barbariei metropolitane, ne face posibil chipul, portretul unui autor contemporan care se păstrează în zona de frontieră unde se întâlnesc știința și arta și unde se hotărăște ce mai rămâne din artă pentru ca sufletul să își poată recuceri identitatea și substanța. În acest context, caracteristica distinctivă a Marilenei Preda Sanc devine, de-a lungul ultimelor două decenii de creație, bricolajul. O compoziție mereu înnoită din bucăți vechi, un joc alienant cu deja-cunoscutul, o rearanjare, o regrupare, o reordonare:

determine Marilena Preda Sanc to place and take an exclusive current point of view and to practice only a humanizing form of time. The circular time of traditional societies and arts becomes pseudo-cyclical and spectacular time. From the perspective of Daily /Utopias the consumable, pseudo-cyclic time, is the spectacular time – essentially meaning a consumption time of images and, in its widest sense, an image for time consumption. The Uchronia that the artist offers us may become a remedy against history and memory paralysis, against the abandonment of history that stands on the foundation of historical time in which the show appears as a false consciousness of time. In the play of these Daily /Utopias - which are nothing but the site for traditional theories production - Marilena Preda Sanc draws us through her images to the place of a general detachment from theory and of a subtle recovery of the narrative dimension.

The nominalist culture on which the artist's liberal utopia is based favors storytelling because only the epic stories can place in relationship, in a significant way, this past on the one hand, and the future as utopia on the other. For Marilena Preda Sanc the intellectual and moral progress consists in a history composed of the living and revealing metaphor, always more effective. Re-writing and going beyond its ninth and tenth decade painting stage – a post-metaphysical painting - the artist privileges in the new millennium those configurations that lead to a conscious gender fusion. The utopia suggested by the author is a utopia that does not need to prohibit melancholy. Gender fusion - a well known aspect by Marilena Preda Sanc - is a contemporary trend of contemporary history which the author shares and on which she fully applies the iconic substance. The fact that the boundaries between artistic series are more permeable is a trend with roots in pre-romanticism to postmodernism and romanticism. There is here a rejection of the order which is reflected in a tendency to avoid restrictive determinations and to preserve the identity always in suspension. Postmodernism seems to be also for Marilena Preda Sanc the cross-cutting concept that defines the current mannerism and that, recording the disappearance of wildness and witnessing flourishing times of metropolitan barbarism, enables for us the face, the portrait of a contemporary author who is kept in the frontier where science and art meet and where is decided what is left of art for the soul to be able to regain the identity and substance. In this context, Marilena Preda Sanc's distinctive feature is, over the last two creative decades, the bricolage. A constantly renewed composition of old pieces, an alienated game with the already-known, a rearrangement, a regrouping, a reordering: all these are elements of her syncretic mood, but also the constructive characteristics of a kaleidoscopic logic.

Here are surfacing some raised issues for our description: the relationship between urbanism and Utopia is so obvious and trivial and handy that is enough to remember only the reasons and the main issues. This relationship stated in the nature of things binds the urbanist painter and the utopian through a psychological affinity. These great people of imagination share the postulate that people can change organizing themselves or for them the space where they move. A somewhat magical virtue of urban landscapes: from the mandalas which any disciple of CG Jung would not lose the opportunity to represent, up to the strange urban landscapes of Paul Klee, variations on basic shapes that are plans for ideal cities serve as support to the transfiguration of the drawer and painter into a magician.

toate acestea sînt elemente ale dispoziției sale sincretice, dar și caracteristicile constructive ale unei logici caleidoscopice.

Iată ivindu-se pentru descrierea noastră câteva înviate teme: raportul dintre urbanism și utopie este atât de evident și de banal și la îndemână încît este suficient să-i amintim numai motivele și principalele aspecte. Această înrudire înscrisă în natura lucrurilor îi leagă pe pictorul urbanist și pe utopist printr-o afinitate psihologică. Acești mari imaginativi au în comun postulatul că oamenii se pot schimba orgnizându-și sau organizându-le spațiul în care se mișcă. O virtute oarecum magică a peisajelor urbane: de la mandalele pe care

Corp-Peisaj urban / ulei pe pânză / 40x60 cm. / 2010 (colecție privată)

Body-Urbanscape / oil on canvas / 40x60 cm. / 2010 (private collection)

orice discipol al lui C. G. Jung nu ar pierde ocazia de a le surprinde, până la straniile peisaje urbane ale lui Paul Klee, variațiunile asupra formelor elementare cu care se fac planurile orașelor ideale servesc ca suport, iată, transfigurării desenatorului și pictorului în magician. Labirintul disciplinat al Heliopolis-urilor – acele stranii și hieratice în felul lor desene în alb-negru – Marilenei Preda Sanc are virtutea, fie ea înconștientă, de exorcism și de loc al imaginii proiectate a eului care poartă pecetea simbolurilor fie ale cosmosului, fie ale stilului artistic al epocii, fie ale unor insule pierdute de energii care stau să se ivească în lume dimpreună cu energiile personale ale creatorului lor. Regatele imaginare se erijează, firesc, în chip de lumi paralele, cu cea în care artista trăiește în asemenea grad încât lumea utopică devine produsul unei naturi sui generis fantastice sau filosofice, sau amândouă la un loc, totdeauna revelatoare. Pentru privitor, orașul ideal sau utopic reprezintă cu ușurință o reducere a cosmosului în care astrolatria utopienilor devine o trăsătură frecventă și ușor explicabilă în această perspectivă, amintind orișicui de forma lumii arhetip.

Proiectul citadin mărturisește un solid ideal de construcție

și regularitate, dînd naștere unui peisaj alegoric, unei divergente utopii politice și – de ce nu? – unei maniere de a gândi formele care să aducă prospețime, vis și spectacol social. Alegorismul poetic al Marilenei Preda Sanc, fără a institui și un anume simbolism și fără a se ridica spre sensuri anagogice, este construit pe figuri vizuale (peisajul cosmic, peisajul urban, lumea visului și corpul ca natură expresivă) se oferă ca teritoriu al decodificării retorice. Este clar că din acest punct de vedere fiecare nucleu și câmp tematic se dezvoltă individual. Pansemioza metafizică – uneori prezentă și ea – exclude reprezentările realizate prin figuri. Alegorismul poetic al artistei reprezintă mai ales în video performace o manieră fabuloasă și exaltată de a scruta natura firii omenescului nu prin realismul a ceea ce apare, cît prin ceea ce ar putea sugera. Epistema ei artistică pune față în față o lume a imaginației care fabulează contra unei lumi a formelor care cercetează realul: ca mijloc, fiecare dintre ele fiind de-acum bine definită în propria sferă, lectura alegorică a imaginii și a lumii reprezentate. Dincolo de acestea – a atribui valoare alegorică demersului artistic – înseamnă a situa arta pe același plan cu realitatea ca repertoriu viu de imagini.

The disciplined Heliopolis labyrinths - those strange and hieratic black and white drawings - from Marilena Preda Sanc's work have the virtue, either unconscious, of exorcism and are the site of the projected image of the self which bears the seal or symbol of the cosmos, the artistic style of the epoch, or of some islands lost of energies which are to arise in the world along with their creator's personal energies. Imaginary kingdoms call themselves, naturally, in form of parallel worlds to that in which the artist lives to such an extent that the utopian world becomes the product of a sui generis nature or philosophical fiction, or both together, always revealing. For the viewer, the ideal or utopian city is easily a reduction of the cosmos where the astro-worshipping becomes a common feature and easily explained in this perspective, reminding everyone of the shape of the archetype world.

The urban project reveals a solid ideal of city construction and regularity, giving rise to an allegorical landscape, to a divergent political utopia and - why not? - to a manner of thinking the shapes that bring freshness, reverie and social performance.

Marilena Preda Sanc's poetic allegorism, without a certain symbolism and without reaching anagogic meaning, is built on visual figures (cosmic landscape, urban landscape, dream world and the body as expressive nature) is given as territory for rhetorical decoding. It is clear that from this point of view each core and thematic field is developing individually. The metaphysical pansemiotic - sometimes also present - excludes figurative representations. The artist's poetic allegorism represents especially in video performance a fabulous and

exalted way to observe the nature of humanity not through realism, but rather through what it might suggest. Her artistic episteme confronts a world of imagination that invents against a world of shapes that investigates reality: as an instrument each of them is by now well defined in its own sphere, the allegorical reading of the image and the represented world. Beyond this - to attribute allegorical value to the artistic approach - is to place art on the same level with the reality as a vivid repertoire of images. The aesthetic principle of concordance dominates and governs in all video compositions.

Another favorite and privileged attitude of the artist - skillfully hidden in video film, in objects, video installations and performances - is allegory. Although allegory is an essential expression of baroque art and the successor of dramatic and theatrical spirit of classical art which I have already mentioned, it must be seen in terms of allegation and innuendo, but also congruence. The plurality and pansemiotic characteristic to allegorical meaning can be determined, converted into an unequivocal statement, applied through

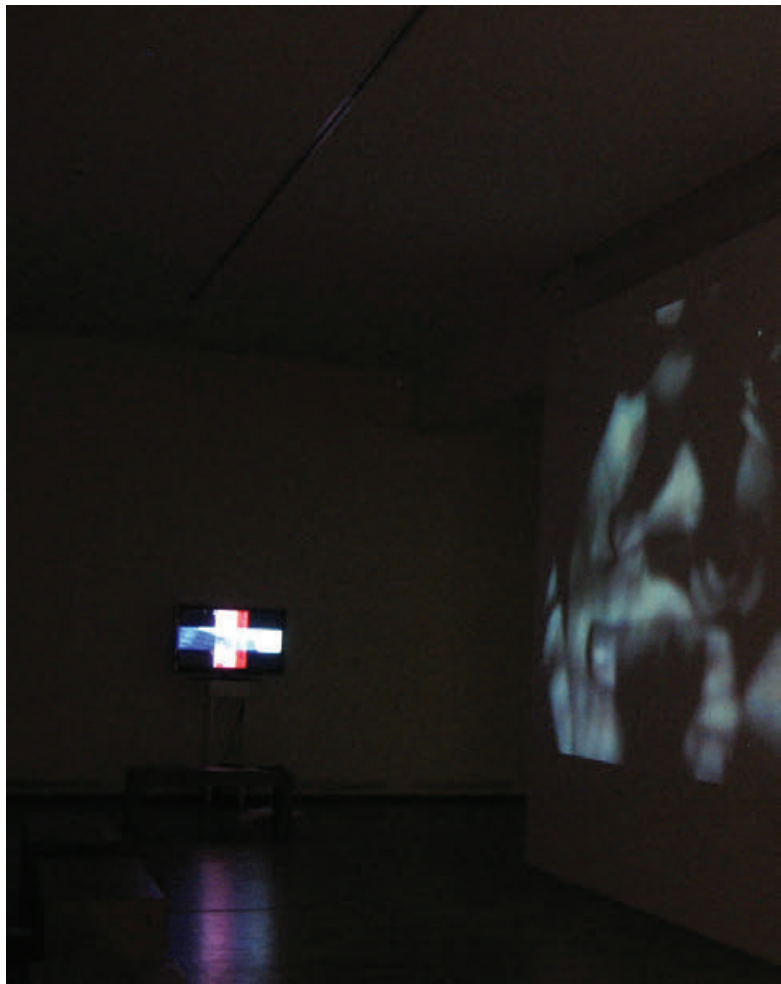

Construcție în spațiu / ulei pe pânză / 60x81 cm. / 2001
Construction in Space / oil on canvas / 60x81 cm. / 2001

Domină și guvernează în toate aceste alcătuiri video principiul estetic al concordanței. O altă atitudine predilectă și privilegiată a artistei – ascunsă cu abilitate în video film și în obiecte, instalații și video performance-uri – este alegoria. Deși alegoria este expresie esențială a artelor barocului care și prin aceasta este continuatoare a spiritului dramatic și de teatralitate al artei clasice despre care am atenționat deja, ea trebuie privită din punctul de vedere al alegației și aluziei, dar și al congruenței. Polivalența și pansemioza ce-i este proprie sensului alegoric poate fi precizată, transformată într-o afirmație univocă, valabilă prin alegație și aluzie. Pentru tălmăcirea unui element alegoric al filmului ori al unei pânze va fi adesea nevoie să se cerceteze cărui câmp alegoric îi aparține fiecare element al lucrării, ori să se facă o interpretare alegorică globală. Privite ca procesualitate, ca performanță, ca happening și mai puțin ca obiecte de artă, lucrările filmice ale Marilenei Preda Sânc sînt adeseori exemple de intertextualitate, cu frecvente urme de ironie, în care realitatea și ficțiunea se întrepătrund, istoria se distorsionează și se degradează cu ajutorul mijloacelor de informare, iar happening-ul (opera de artă-spectacol bazată pe improvizație) se pierde în polimorfism alegoric.

Regimurile imaginarii așa cum ni se înfățișează în majoritatea scrierilor creative ale Marilenei Preda Sânc sînt singura realitate, datorită armoniei și contrapunctului jocurilor sale, dincolo de Daimon sau de Bunul Dumnezeu: un fel de lumină zenitală care face ca obiectele și lumea pe care o configurează artistic Marilena Preda Sânc să aibă umbre scurte.

Arta Marilenei Preda Sânc conține o doză suficientă de idealism magic, de inedit și interesant, de viață ironică și de artă ironică, de postromantism (și aici mă gândesc la ceea ce urmează după Baudelaire și după Kierkegaard), o experiență directă și experimentală a noilor limbaje, a corespondențelor dintre senzorial și spiritual, conține repertorii iconice despre corpul uman ca obiect estetic și despre modalitățile publicului de artă de a înțelege și de a aprecia arta vremii în care trăiește. Arta ei conține, cred, tot ceea ce trebuie să conțină pentru a fi prezentă la propriul său Prezent. Tocmai de aceea, ceea ce va urma va fi surprinzător prin recursul la trecutul care ne așteaptă în viitorul imediat.

allegation and allusion. For the film's or a painting's allegorical interpretation of an element a research will often be needed to know whose allegorical field belongs to each element of the work, or to make an overall allegorical interpretation. Viewed as processuality, as performance, as happening and less as works of art, Marilena Preda Sanc's video works are often examples of intertextuality, with frequent traces of irony, in which reality and fiction intertwine, history distorts and is degraded by the media and the happening (work of art-show based on improvisation) is lost in allegorical polymorphism.

Imaginary regimes, as we perceive them in most creative writings of Marilena Preda Sanc, are the only reality, due to the harmony and counterpoint of her play, beyond the Daimon and Kind God: a type of zenith light that makes the objects and world artistically configured by Marilena Preda Sanc to have short shadows.

The art of Marilena Preda Sanc contains a sufficient dose of magic idealism, of novelty and interesting, of ironic life and ironic art, of postromanticism (and here I think of what follows Baudelaire and Kierkegaard), a direct and experimental experience of new languages, of the correspondence between the sensory and spiritual, contains iconic repertoires about the human body as aesthetic object and about the ways of the public to understand and appreciate the art of the time she is living in. Her art contains, I think, all it has to contain in order to be present at her own Present Tense. Therefore, what follows will be surprising through the relation with the past that awaits us in the immediate future.

Imagine de ansamblu din expoziția / General view from the exhibition
Utopii/Cotidiene, Crossing Self Histories 1981-2011 / MNAC, București, 2011

Imagine de ansamblu din expoziția / General view from the exhibition *Utopii/Cotidiene, Crossing Self Histories 1981-2011* / MNAC, București, 2011

Marilena Preda Sanc, 1992

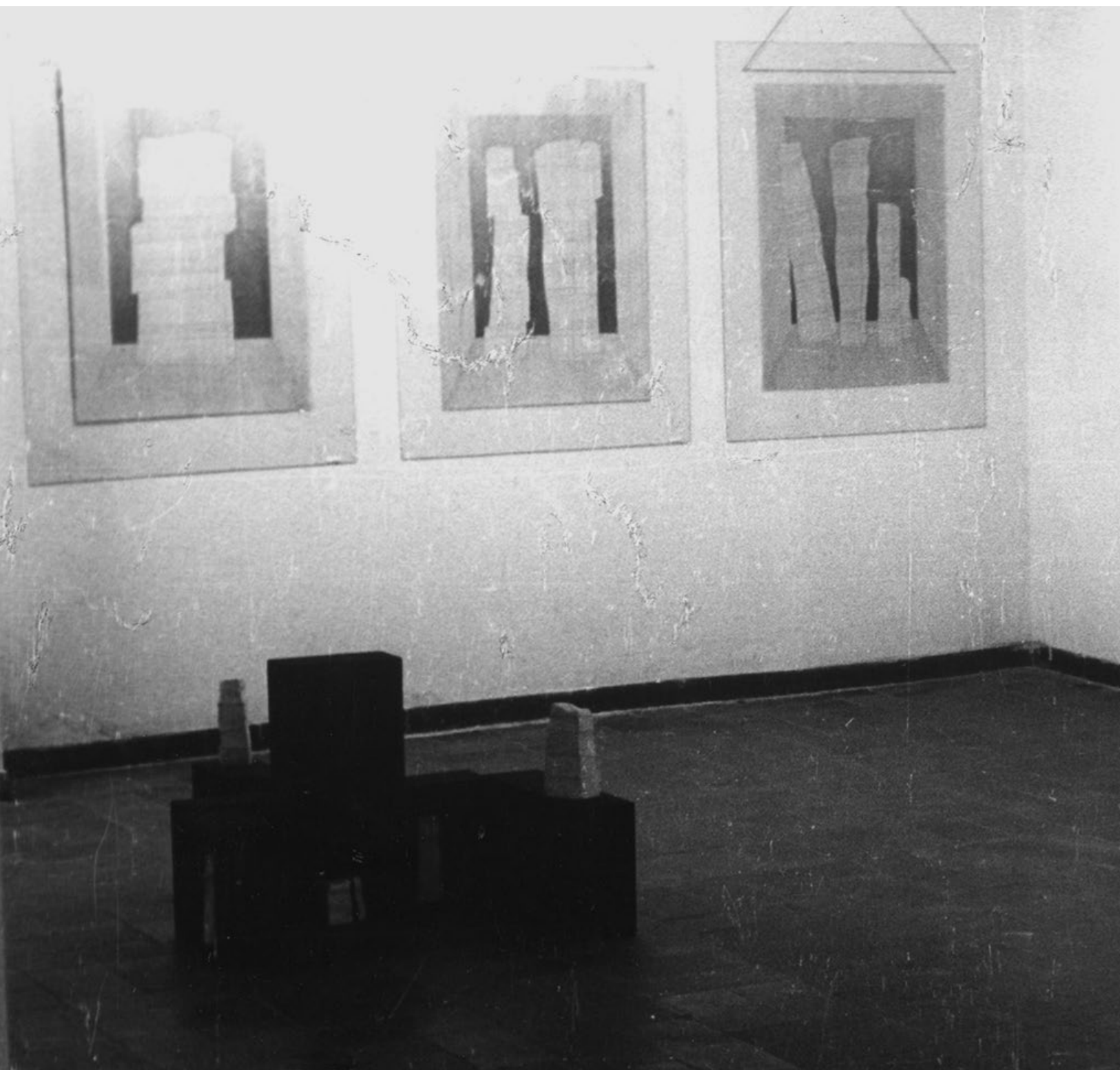
Formată ca muralistă mă consider o pictoriță de imagini fixe și dinamice concentrate pe reprezentări ale Realităților. Minte, corpul și sentimentele mele înregistrează experiențe trăite pe care le vizualizez în lucrări. Între 1981-2011 am realizat o operă care implică cercetarea problematicilor private/sociale/politice/feministe. Această artă în permanentă evoluție se dezvoltă pe un fond concret și efemer într-o viziune abstractă sau figurativă. Sunt constant preocupată de mesaj.

Modul – Reconfigurări de peisaj reprezintă un proiect euristic ce constă în a forța în interiorul pământului și a extrage un Eșantion Lithic, un Modul cu care modelez peisaje posibile concepute în structuri și armonii sonore.

Trained as a mural painter, I consider myself a painter of fix and running images focused on representations of Realities. My mind, my body and my feelings record lived experiences which I visualize in my art work.

I have been creating between 1981-2011 artworks that involve research on private / social / political / feminist issues. This continuously evolving artwork is developing on concret and ephemeral support in an abstract or figurative vision. I am constantly preoccupied with the message.

Module-Landscape Reorderings represents a heuristic project focused on drilling inside the earth and extracting a Lithic sample, a Module with which I cast possible landscapes created in soundly structures and harmonies.

SUFLETE ZBURATOARE / CONSTRUCȚII-SPAȚII / PEISAJ URBAN

Imagine de ansamblu din expoziția / General view
from the exhibition *Modul - Reconfigurări de peisaj*
/ Galeria Atelier 35, București, 1981

FLYING SOULS / CONSTRUCTIONS - SPACES / URBANSCAPE

MODUL - RECONFIGURĂRI DE PEISAJ

MODULE - LANDSCAPE REORDERINGS

Modul / Module / gips / plaster / 1981

MARILENA PREDA SANC. CONSTRUCȚII-SPAȚII / CONSTRUCTIONS-SPACES

Radu Procopovici

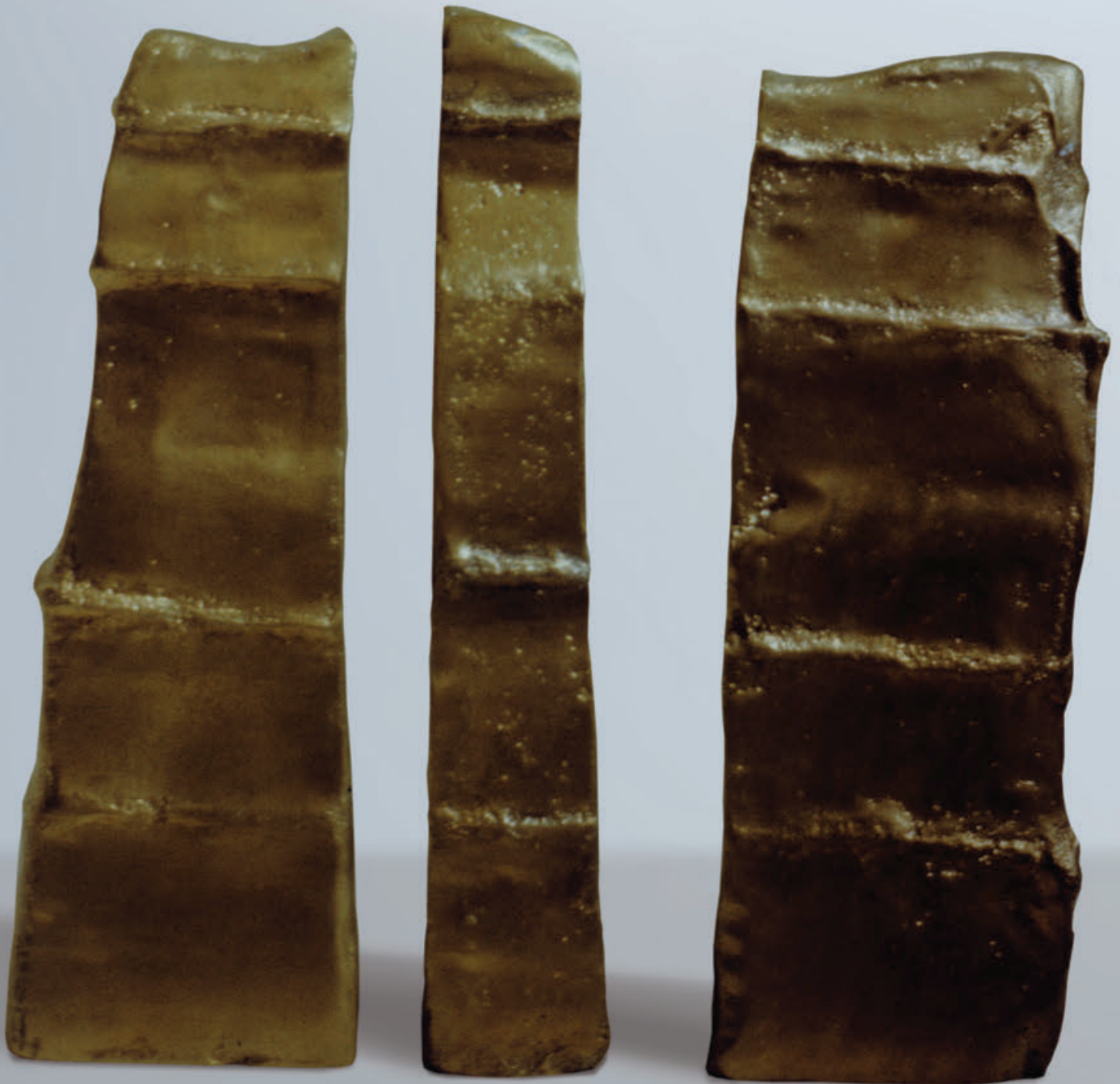
O astfel de cosmogonie implicită se reflectă și se verifică în geneza creației plastice. Pornind de la acest element, Marilena Preda Sanc începe să construiască tot ce se poate naște din el. Pictura sa ne apare ca o încercare de a defini niște prime compuneri ale elementului, de a clarifica mediul în care energia închisă în masa rocilor se eliberează edificator, zidire a structurilor geologice, ca posibilitate a golurilor în funcție de legile echilibrului. Elementul izolat este indiferent la ceea ce îl înconjoară: pus în structuri, creează zone de vid, goluri, care, și prin ființa minimă a liticului, se cer definite substanțial. Astfel se explică explozia cromatică ce-și subordonează efectele superficiale de materialitate, prin tonuri închise, între ecrane neutre, par a duce în pragul unui salt primar de calitate: liticului i-ar urma incandescența vitalizatoare.

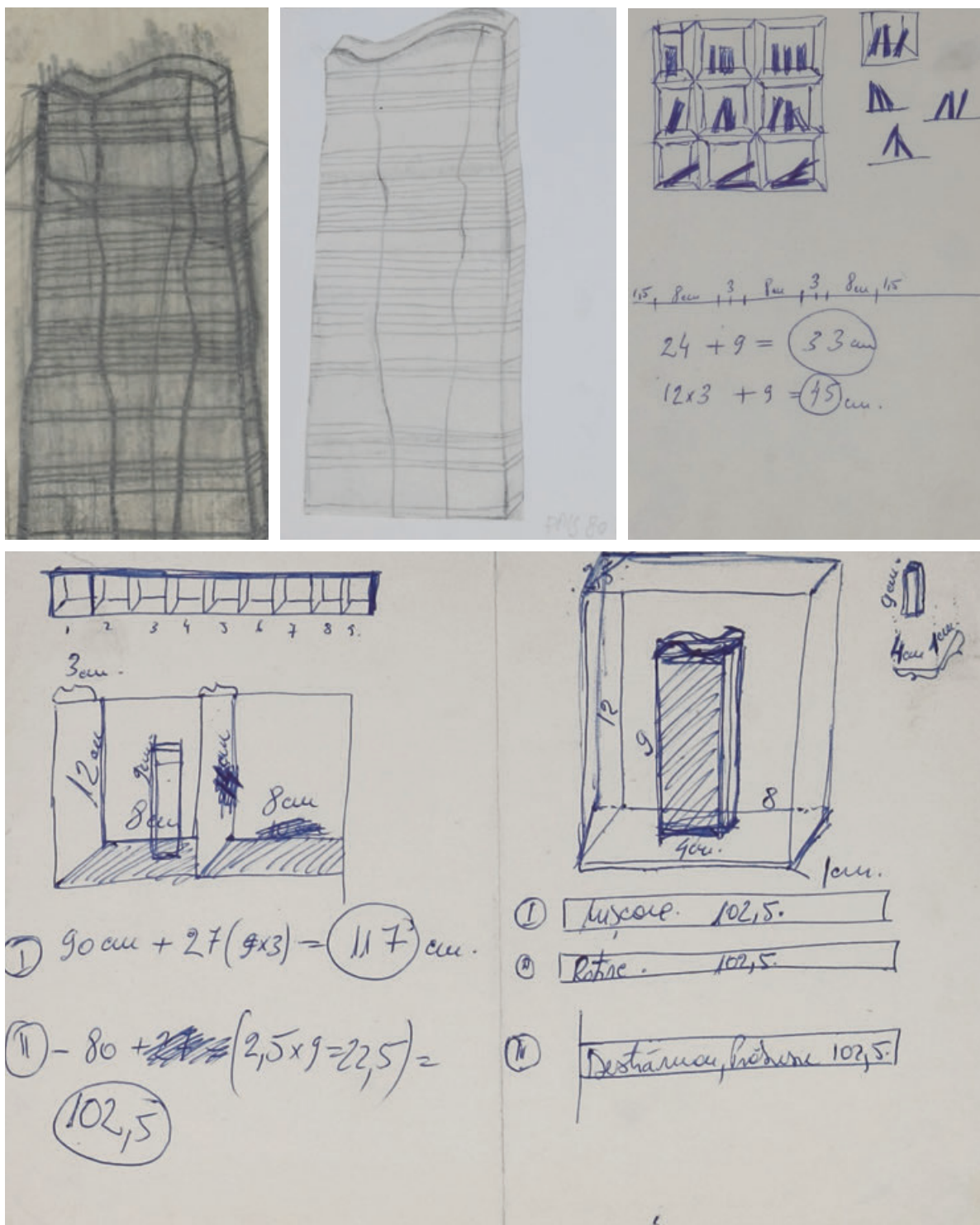
This cosmogony is implicitly reflected and verified in the genesis of plastic creation. Starting from this element, Marilena Preda Sanc begins to build everything that can be born from it. Her painting appears like an endeavor to describe certain primary compositions of the element, to clarify the medium where, the energy imprisoned in the mass of rocks is freed to build up geological strata and holes according to the laws of equilibrium. The lone element is indifferent to its surroundings: in structures, it creates zones of emptiness, voids, which even in the most elementary form of design require substantial definition. This explains the chromatic explosion that subordinates its superficial materialization effects and constrains them to the expression of a maximum density. Tension thus suggested by deep hues between neutral screens, seem to lead to the threshold of an upgrade quality: vitalizing incandescence should follow after the inert rock.

Marilena Preda Sanc *Desen / Pictură / Obiect*, catalogul expoziției *Modul - Reconfigurări de Peisaj*, 1981, Radu Procopovici (text), Uniunea Artiștilor Plastici din România, București

Marilena Preda Sanc *Desen / Pictură / Obiect*, exhibition catalog *Module - Landscape Reorderings*, 1981, Radu Procopovici (text), Fine Artists's Union from Romania, Bucharest

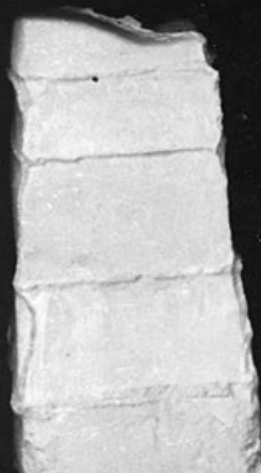
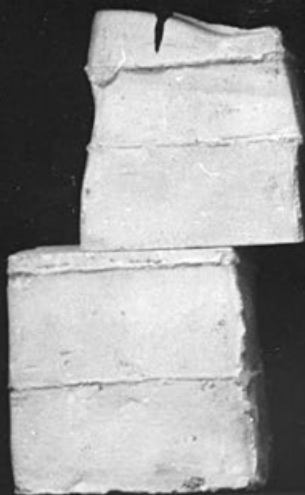
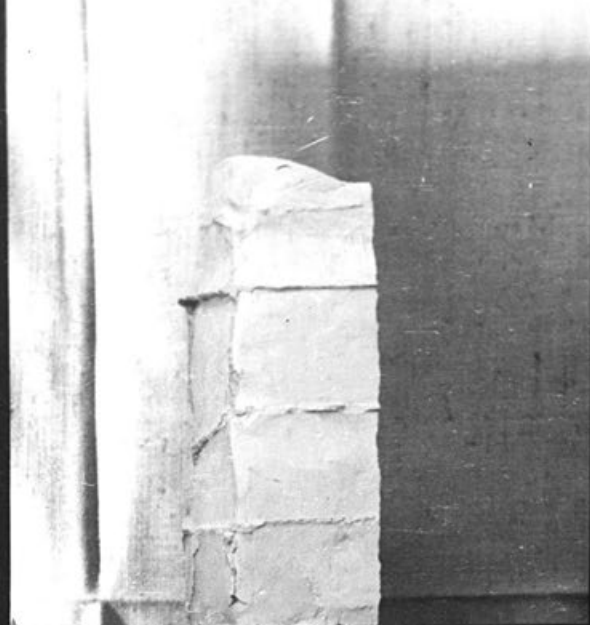
Modul / Module / bronz / bronze / 1990

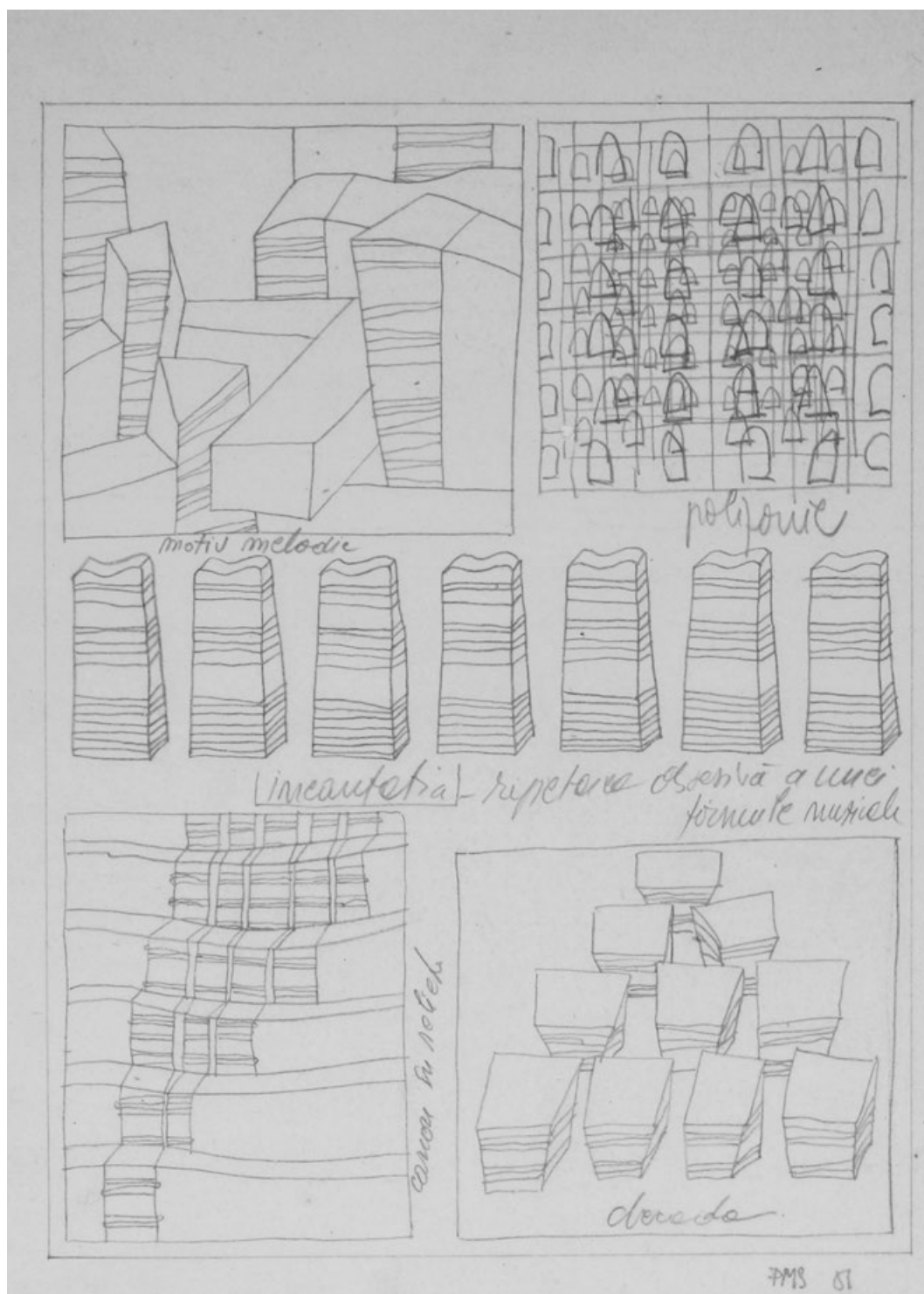

Modul / schițe / 1981
Module / sketches / 1981

Modul / Module
cutii din lemn cu obiecte din gips / wooden boxes with plaster objects, 1981 ►

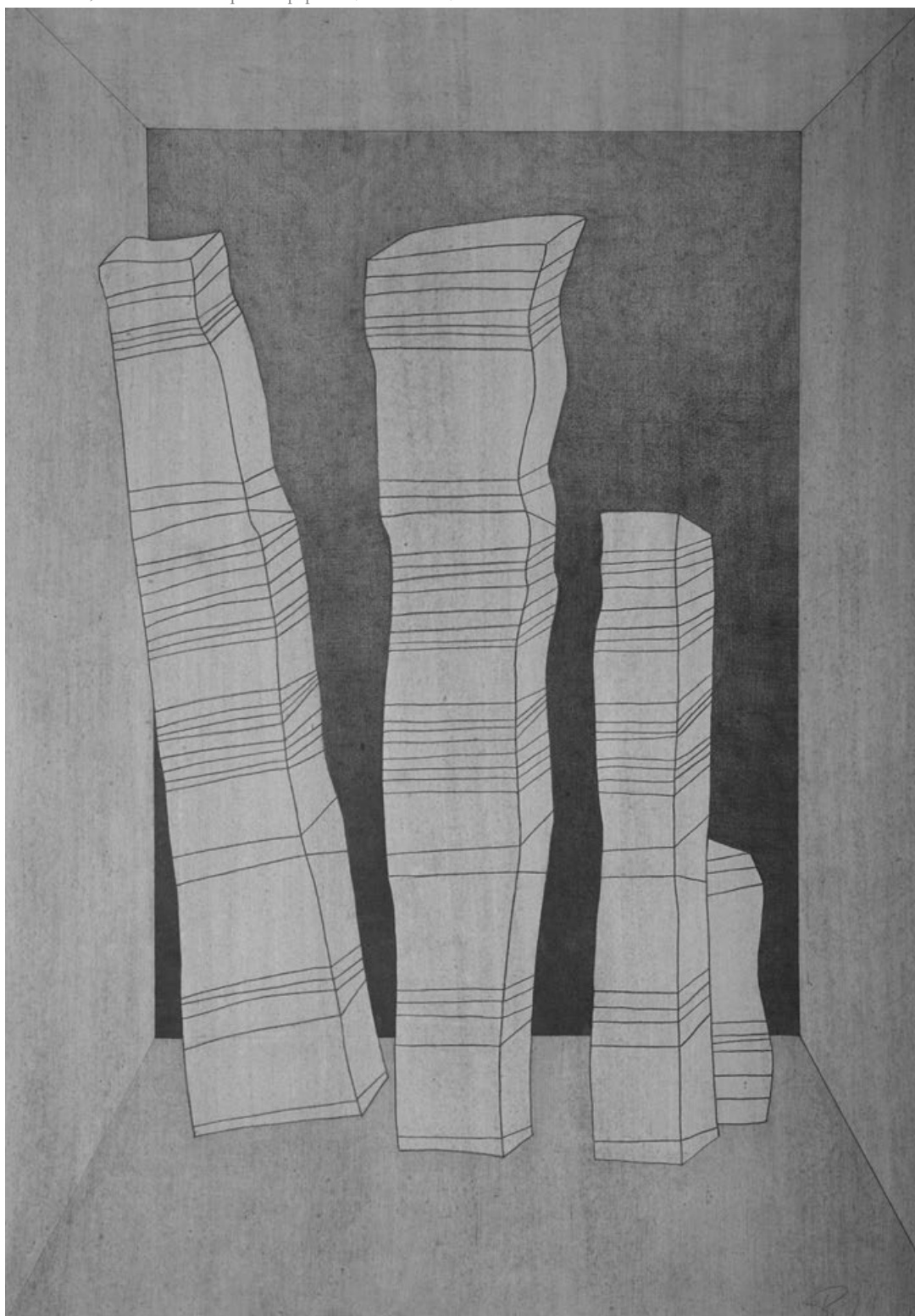

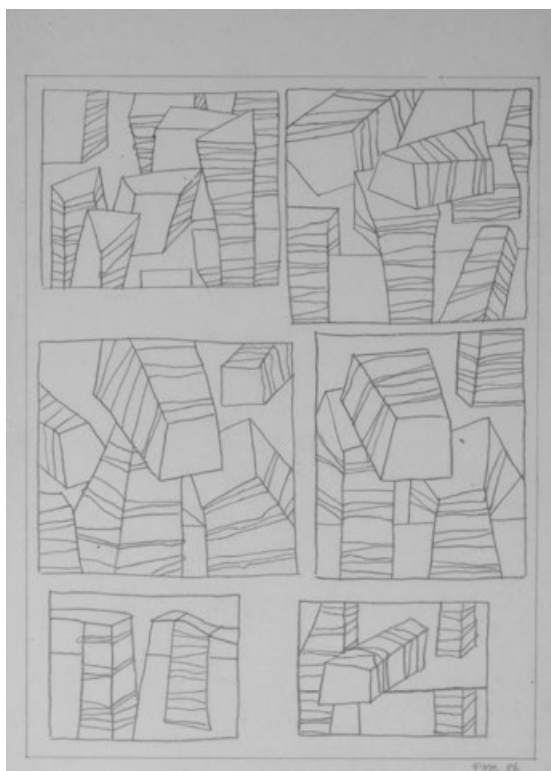
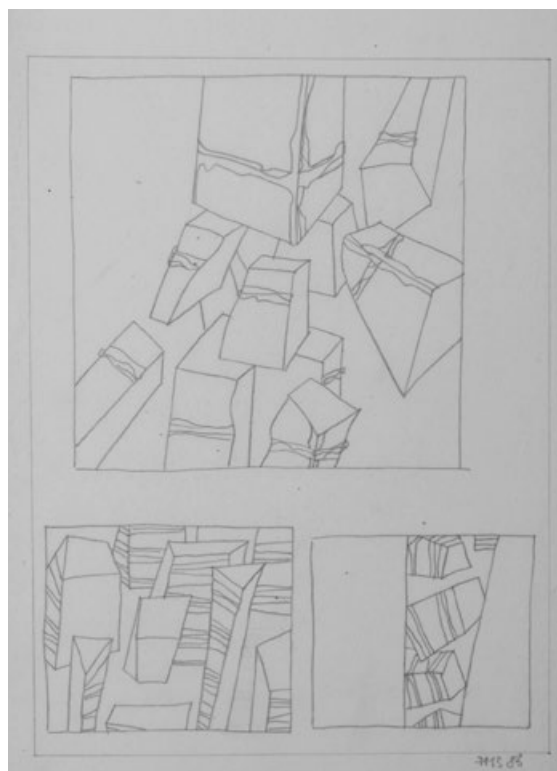
Modul / schițe / 1981-1982

Module / sketches / 1981-1982

Modul I, II / tehnică mixtă pe hârtie / 87x62 cm. / 1980

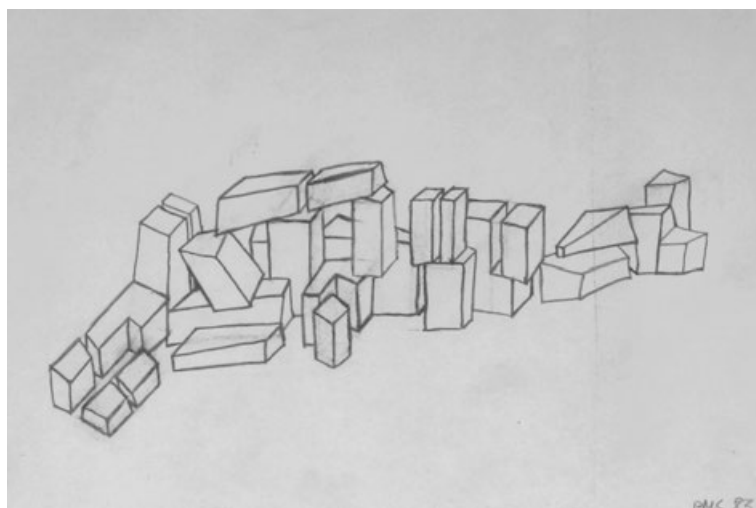
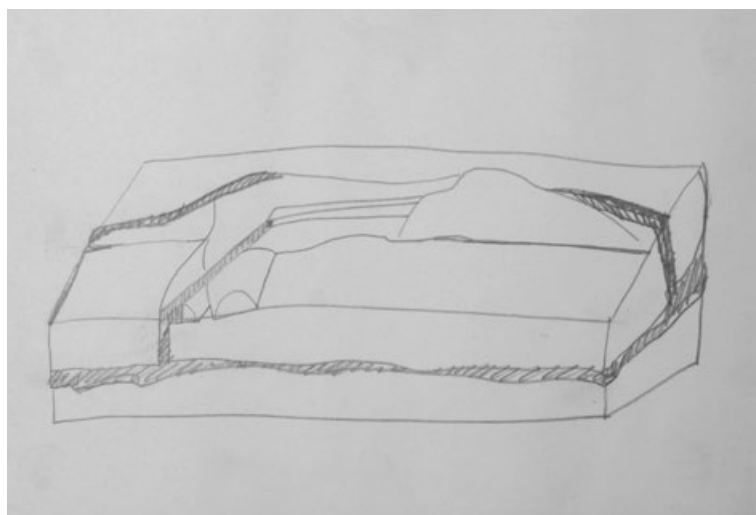
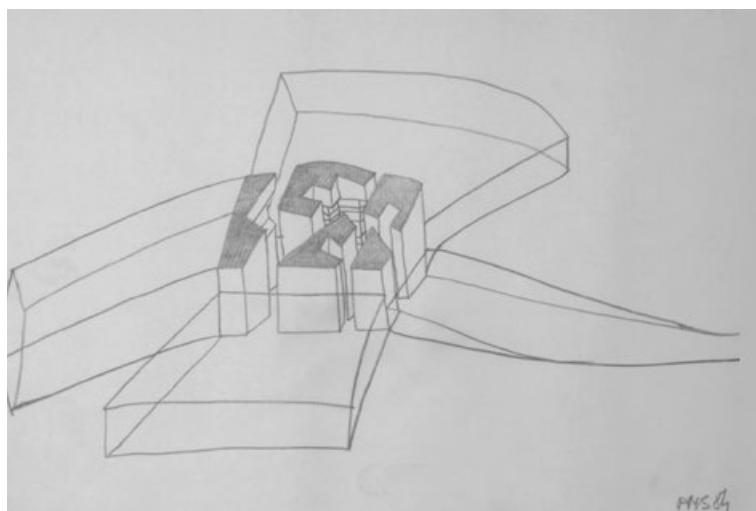
Module I, II / mixed techniques on paper / 87x62 cm. / 1980

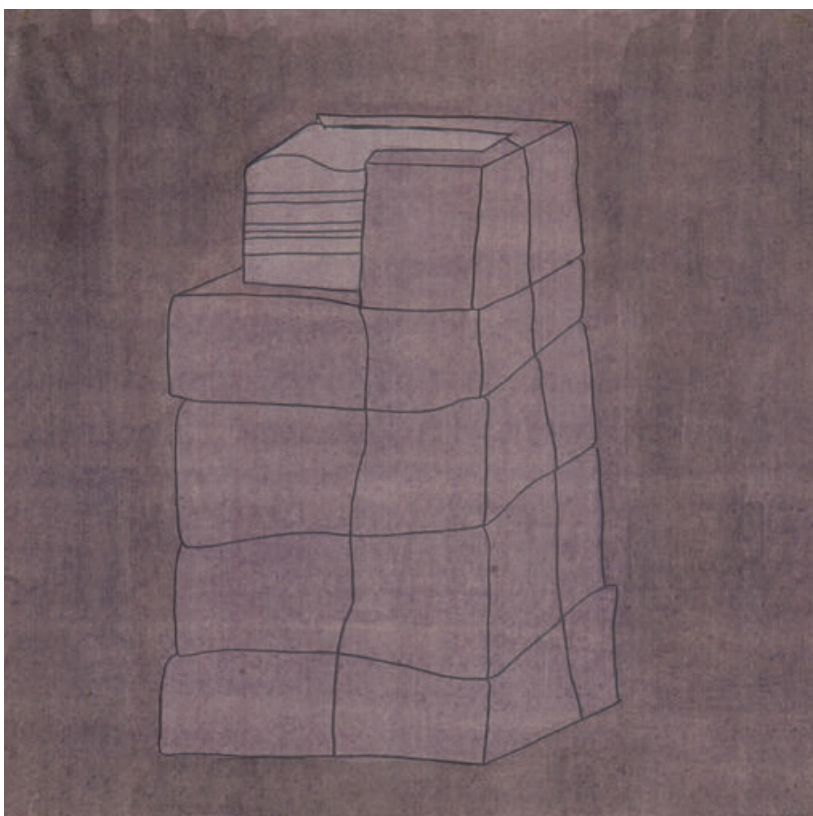
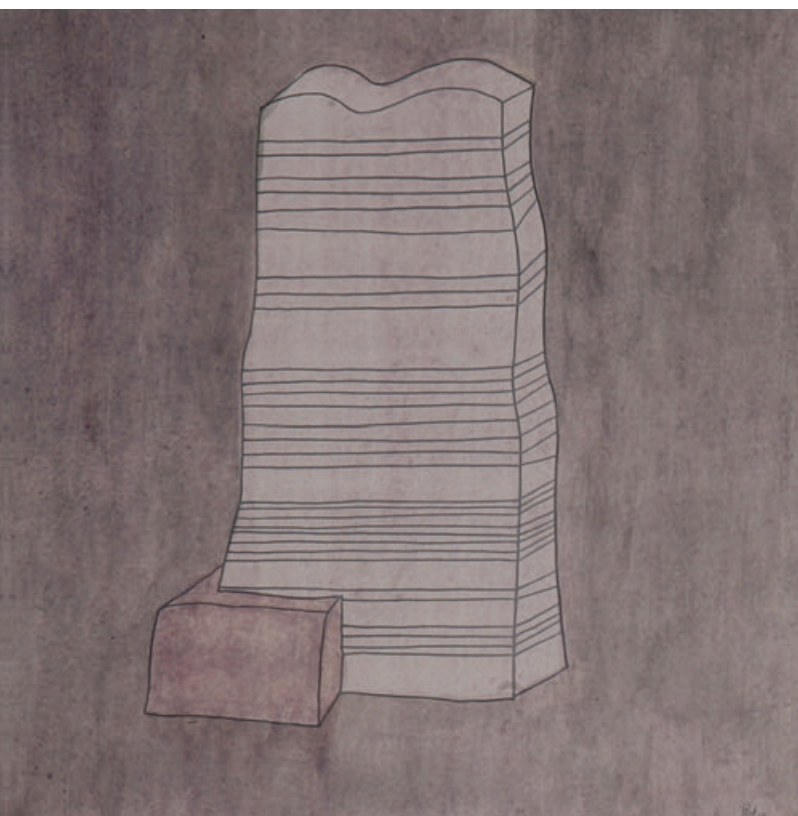

Modul / schițe / 1983-1984

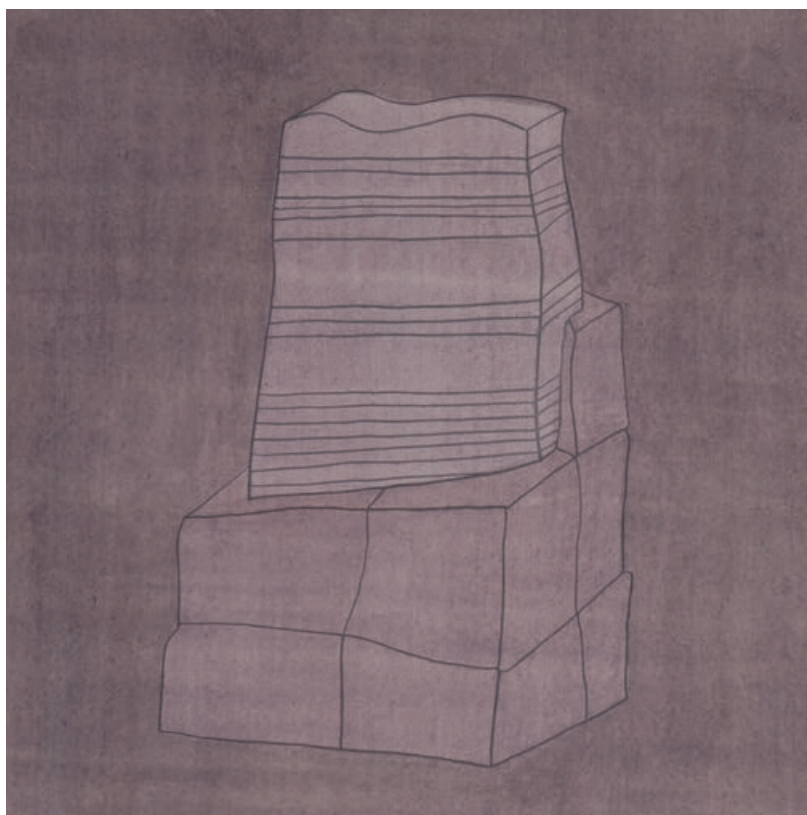
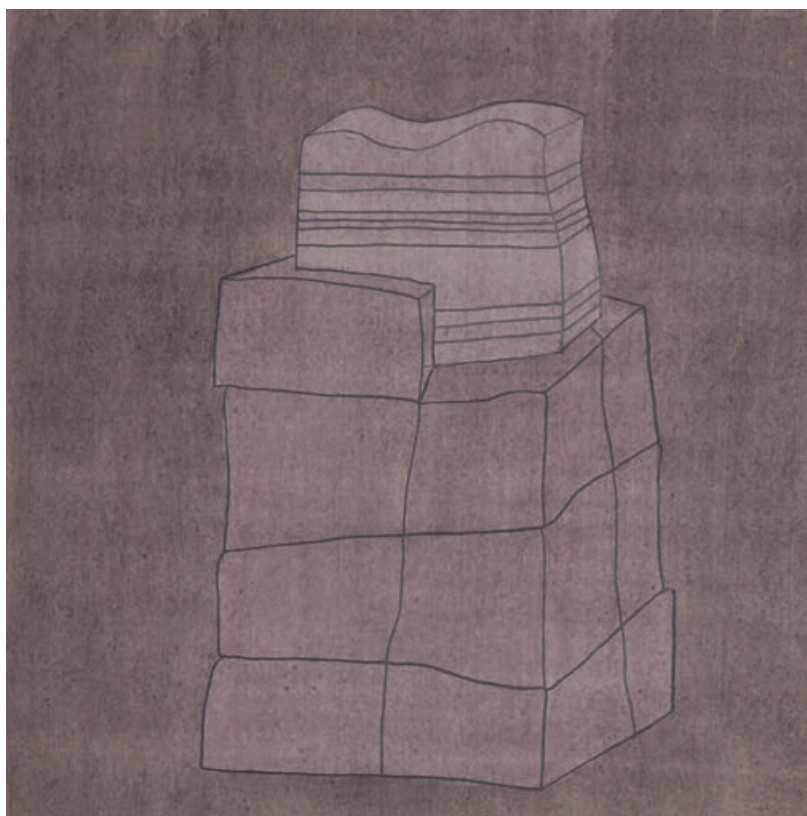
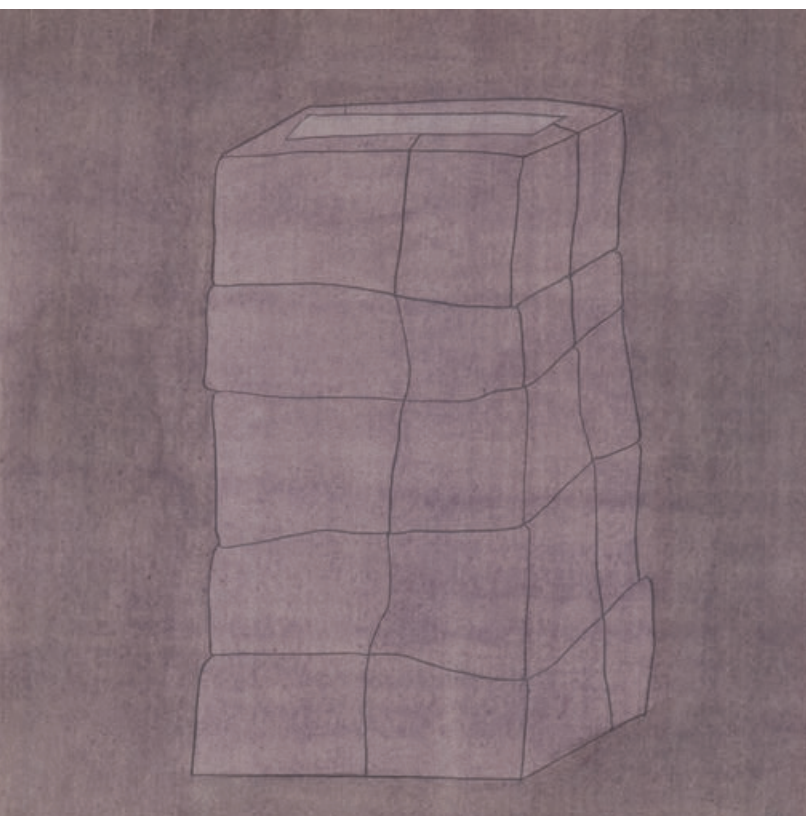
Module / sketches / 1983-1984

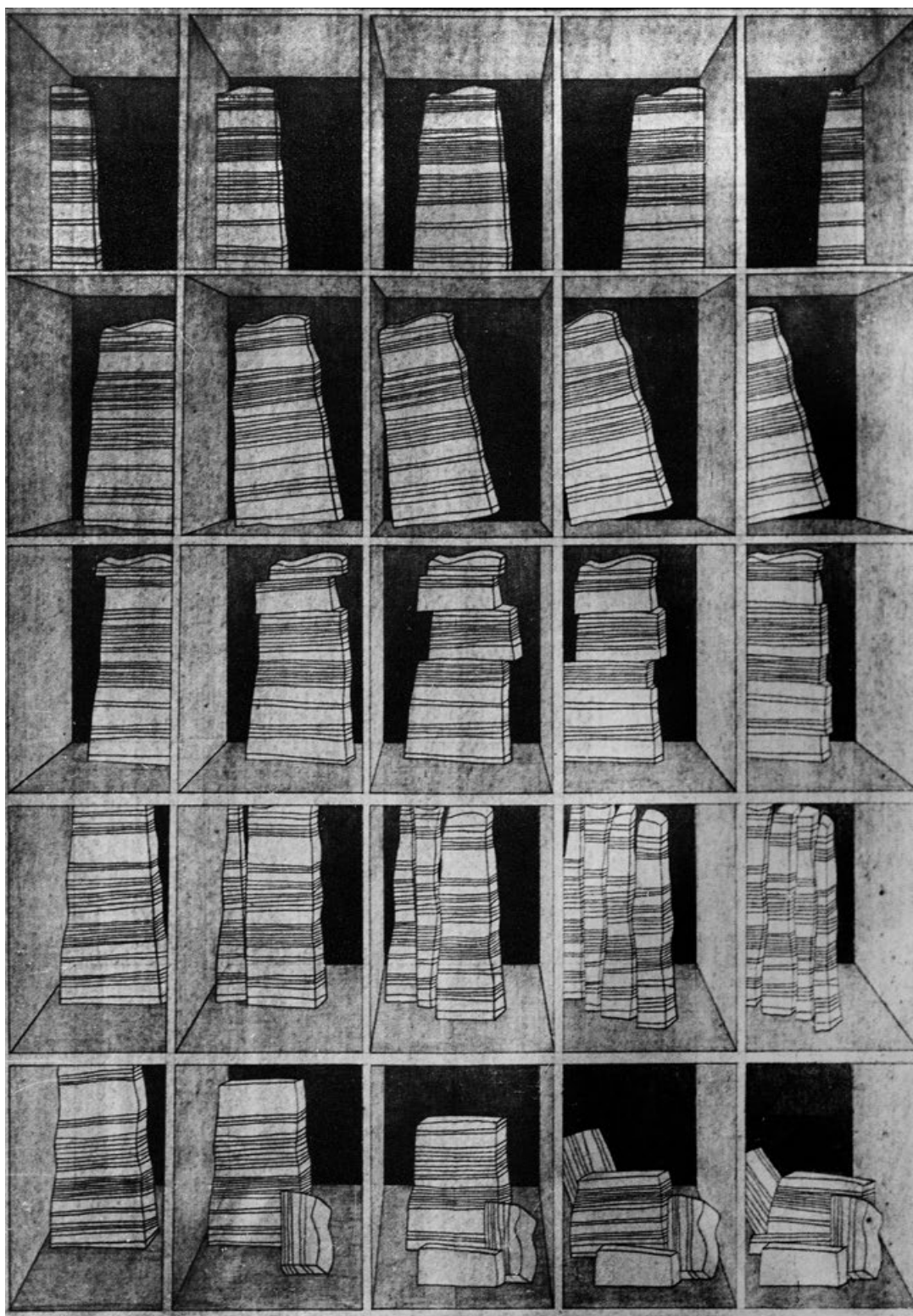

Modul. Geneză / tehnică mixtă pe hârtie / 30x29 cm. x5 / 1981

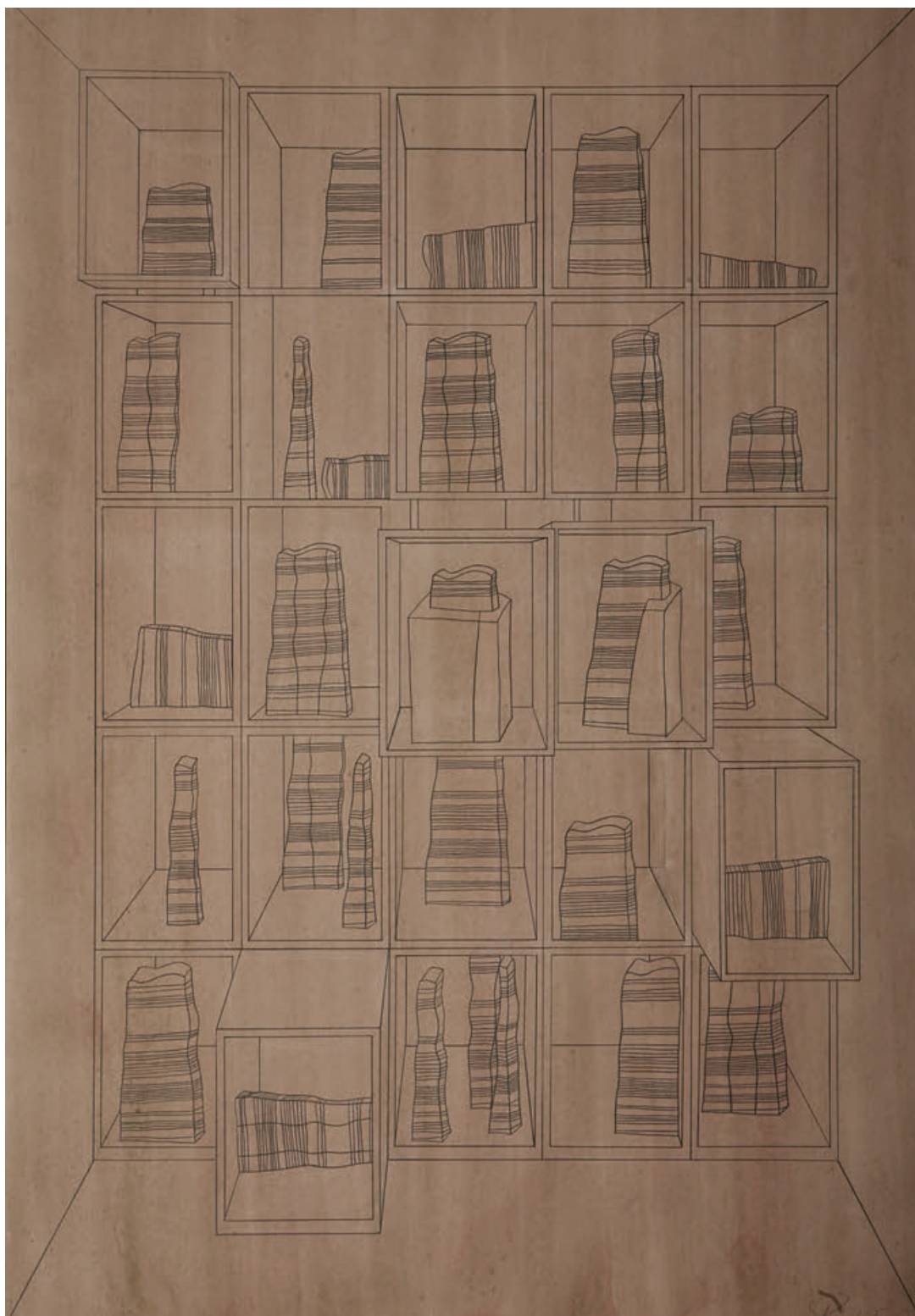
Module. Genesis / mixed techniques on paper / 30x29 cm. x5 / 1981

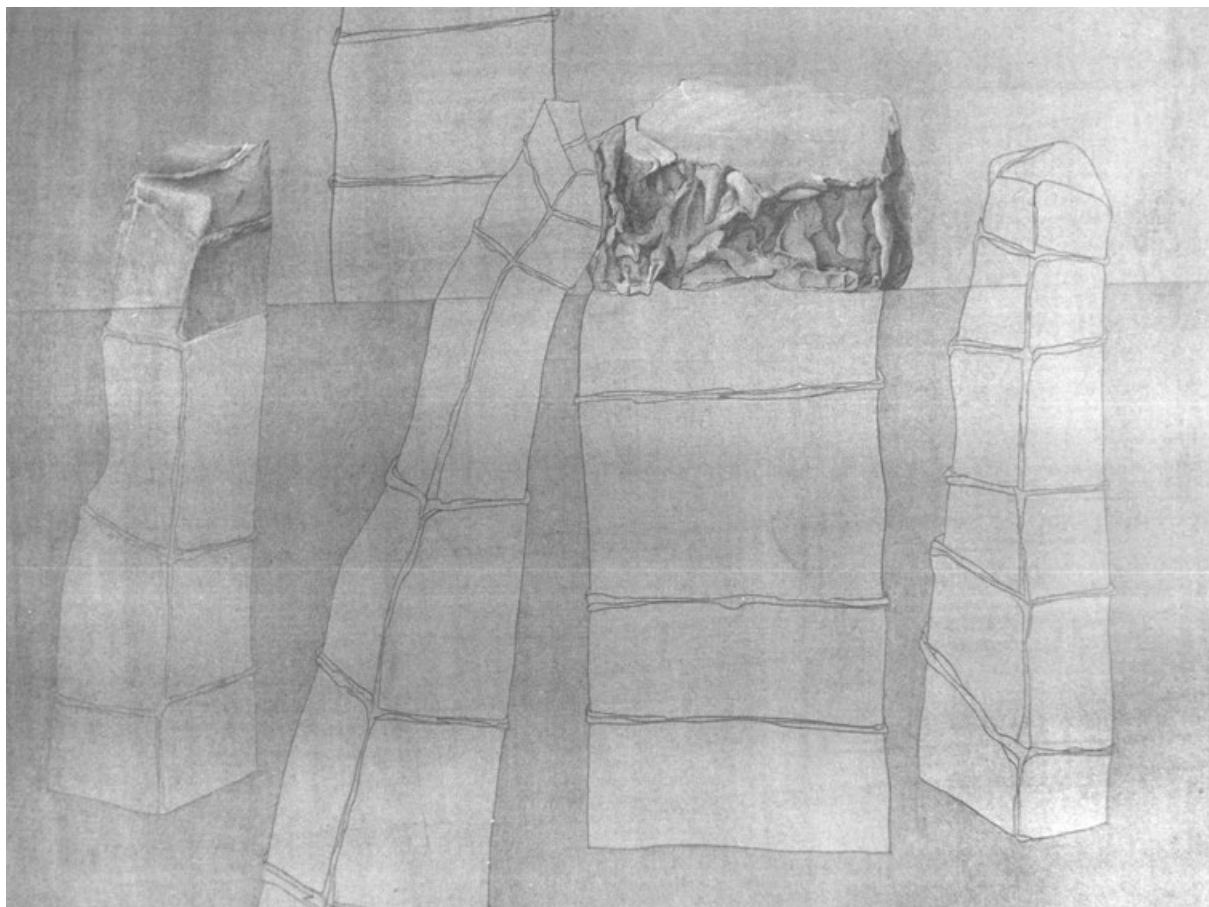

Serialism I, II / creion pe hârtie / 70x100 cm. / 1981

Serials I, II / pencil on paper / 70x100 cm. / 1981

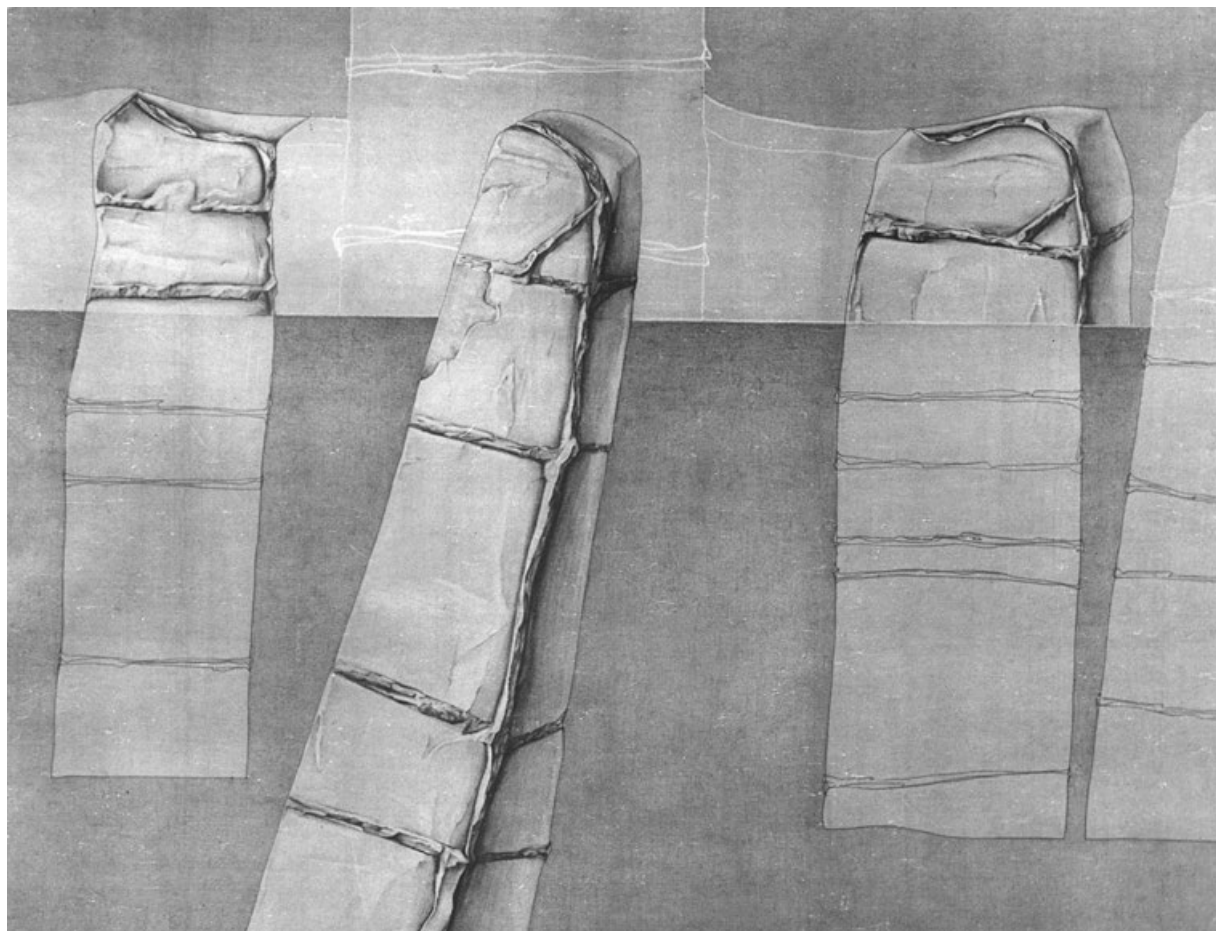
Reconfigurări de peisaj / creion pe hârtie / 62x60 cm. / 1982
Landscape reconstruction / pencil on paper / 62x60 cm. / 1982

Poartă / tehnică mixtă pe hârtie / 62x60 cm. / 1981

Gate / mixed techniques on paper / 62x60 cm. / 1981

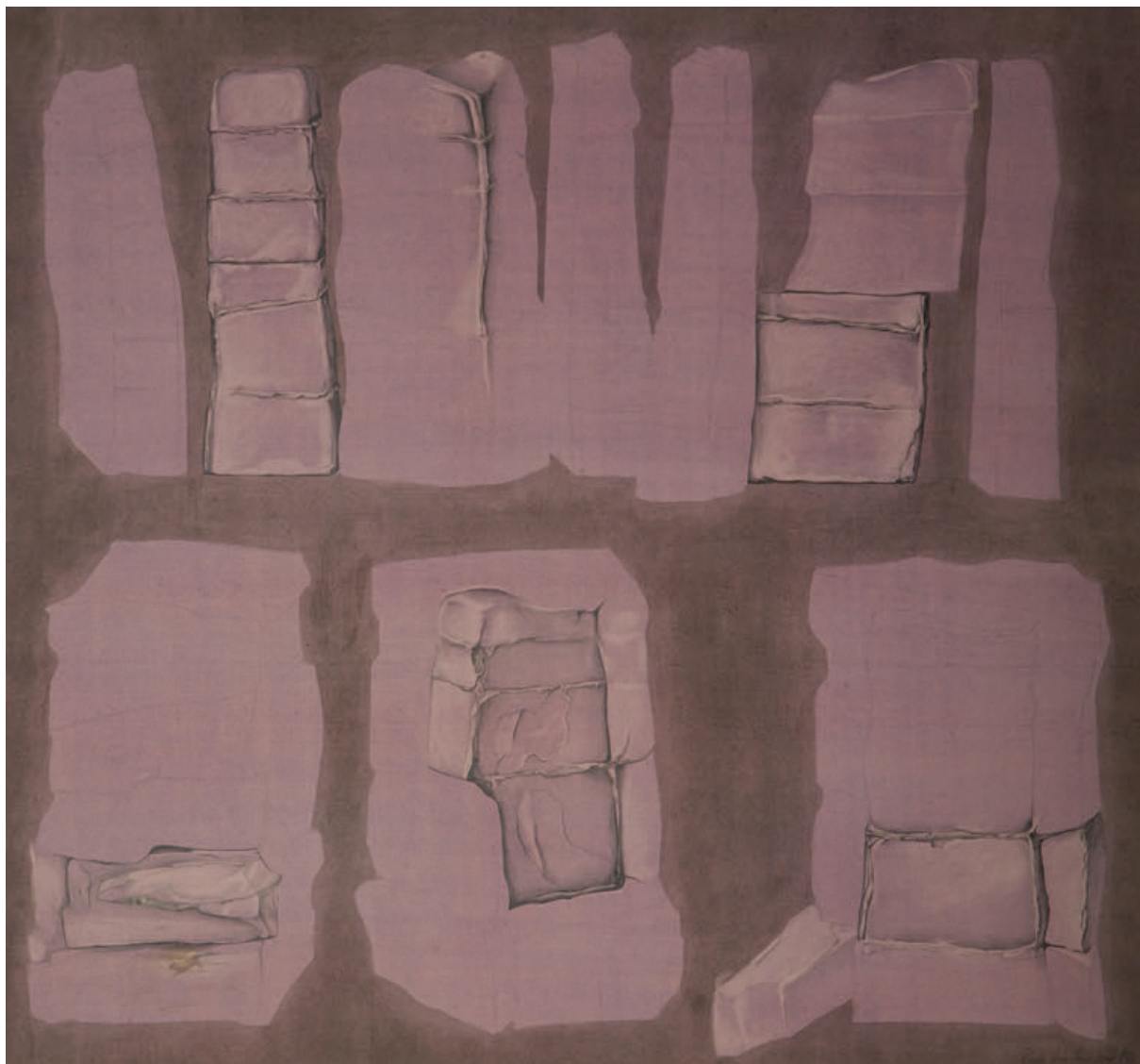

Reconfigurări de peisaj / creion pe hârtie / 62x60 cm. / 1982
Landscape reconstruction / pencil on paper / 62x60 cm. / 1982

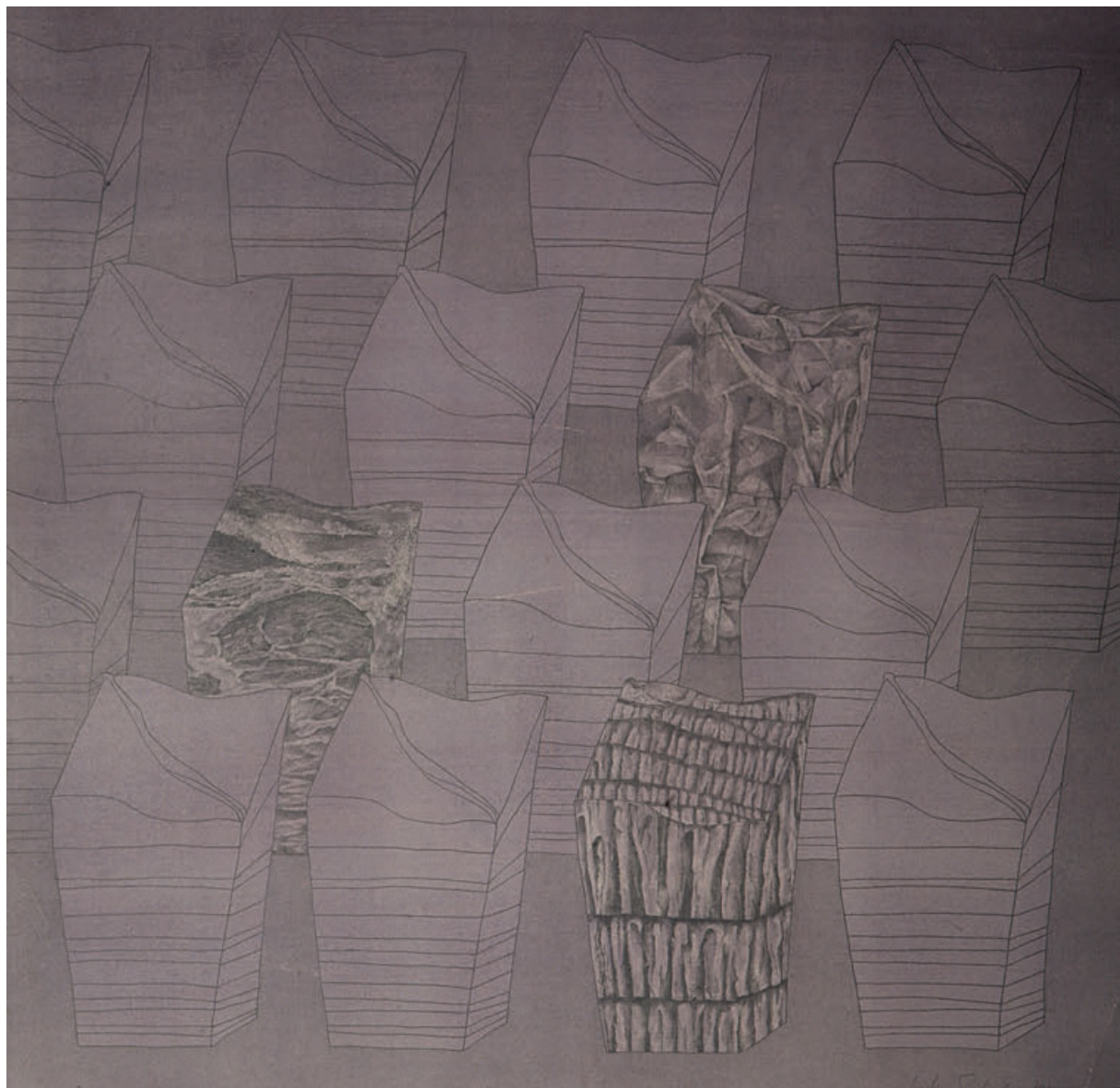

Reconfigurări de peisaj / tehnică mixtă pe hârtie / 47x63 cm. / 1981

Landscape reconfigurations / mixed techniques on paper / 47x63 cm. / 1981

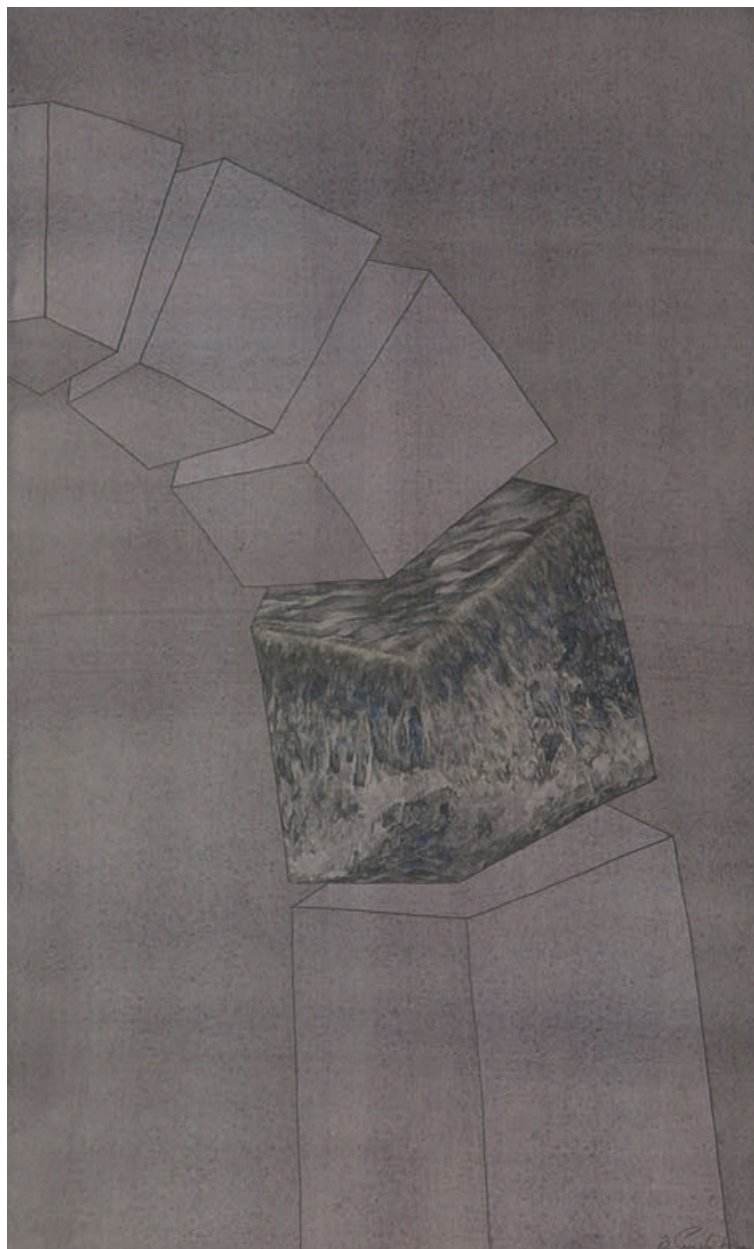

Reconfigurări de peisaj / creion pe hârtie / 62x62 cm. / 1982
Landscape reconstruction / pencil on paper / 62x62 cm. / 1982

Fragmentări / tehnică mixtă pe hârtie / 54x31 cm. / 1982

Fragmentations / mixed techniques on paper / 54x31 cm. / 1982

Modul. Contrapunct / tehnică mixtă pe hârtie / 47x63 cm. / 1983
Module. Counterpoint / mixed techniques on paper / 47x63 cm. / 1983

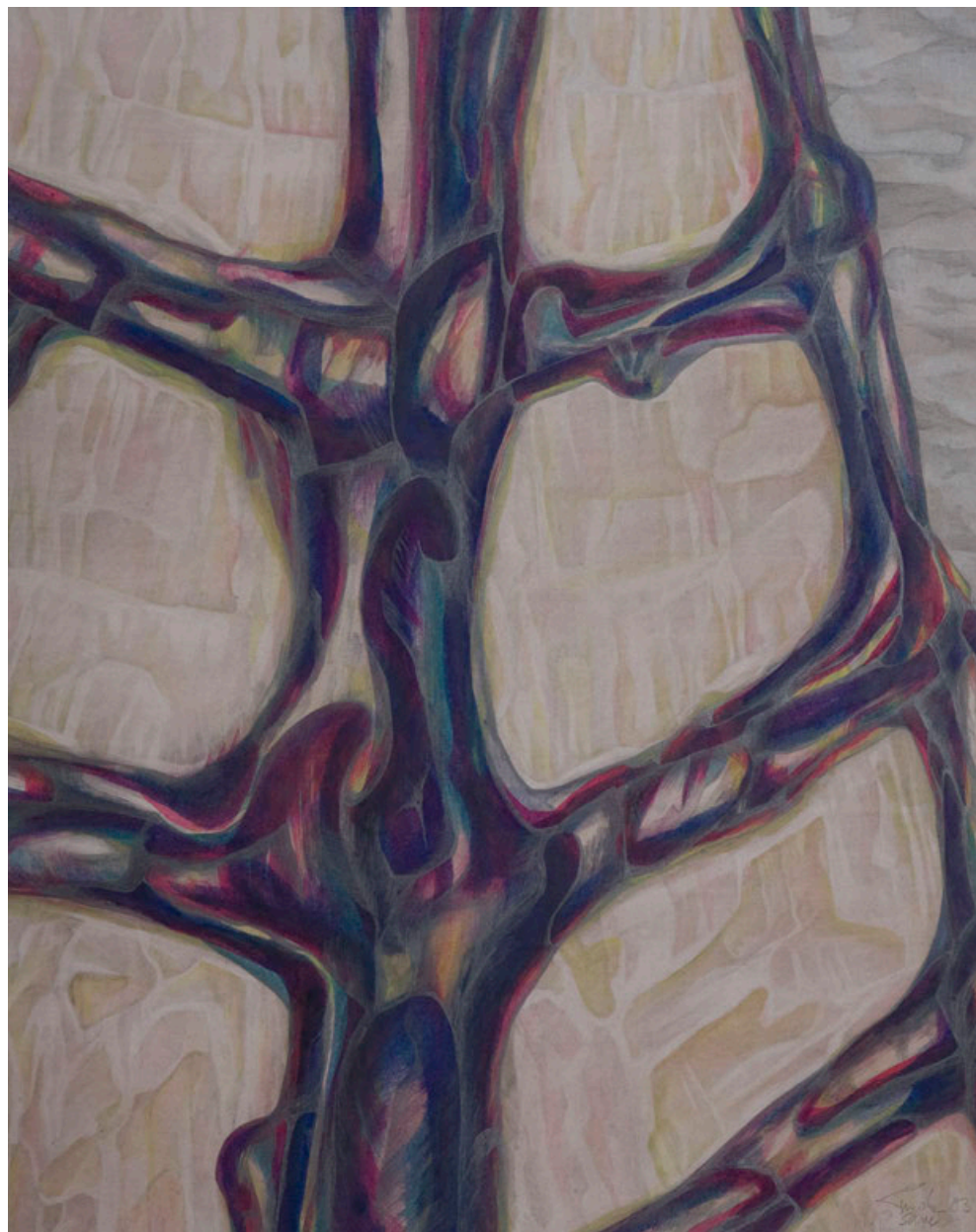
Valuri impietrite / tehnică mixtă pe hârtie / 53x42 cm. / 1984
Frozen waves / mixed techniques on paper / 53x42 cm. / 1984

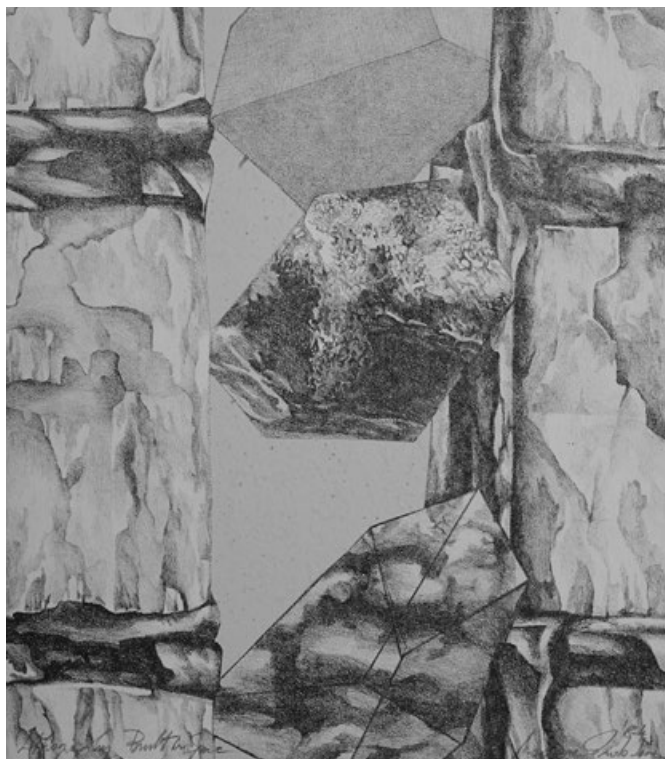

Cascadă de piatră / tehnică mixtă pe hârtie / 49x70 cm. / 1984
Stone waterfall / mixed techniques on paper / 49x70 cm. / 1984

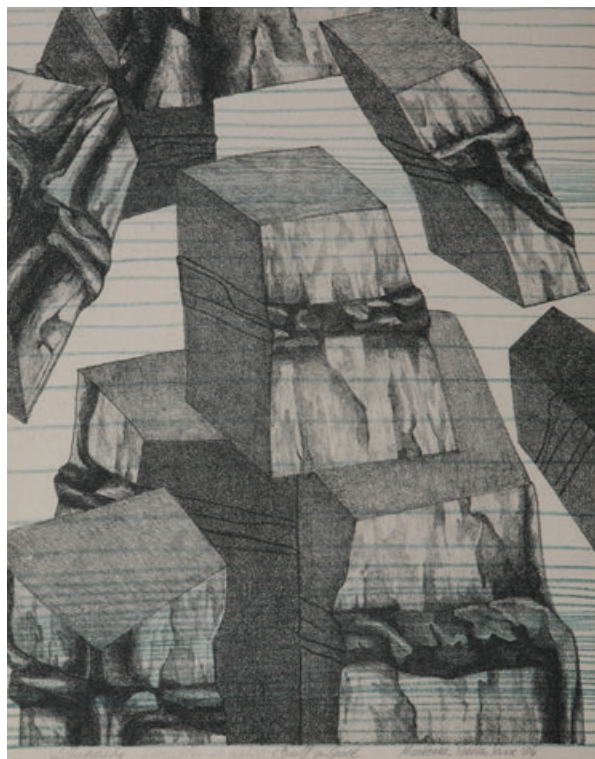
Modul / tehnică mixtă pe hârtie / 60x48 cm. / 1983

Module / mixed techniques on paper / 60x48 cm. / 1983

Construit în spațiu / litografie colaj pe hârtie / 38x34 cm. / 1984
Built in Space / lithography collage on paper / 38x34 cm. / 1984

Construit în spațiu / litografie colaj pe hârtie / 42x32 cm. / 1984
Built in Space / lithography collage on paper / 42x32 cm. / 1984

Reconfigurări de peisaj / ulei pe pânză / 24,8x33,1 cm. / 1980

Landscape reconfiguration / oil on canvas / 24,8x33,1 cm. / 1980

Modul în peisaj I, II, III / ulei pe pânză / 100x80 cm. / 1980
Modules inside the landscape I, II, III / oil on canvas / 100x80 cm. / 1980

Eșantioane litice / ulei pe pânză / 67x134 cm. / 1981

Lithic samples / oil on canvas / 67x134 cm. / 1981

Buncăr / ulei pe pânză / 80x100 cm. / 1980

Buncar / oil on canvas / 80x100 cm. / 1980

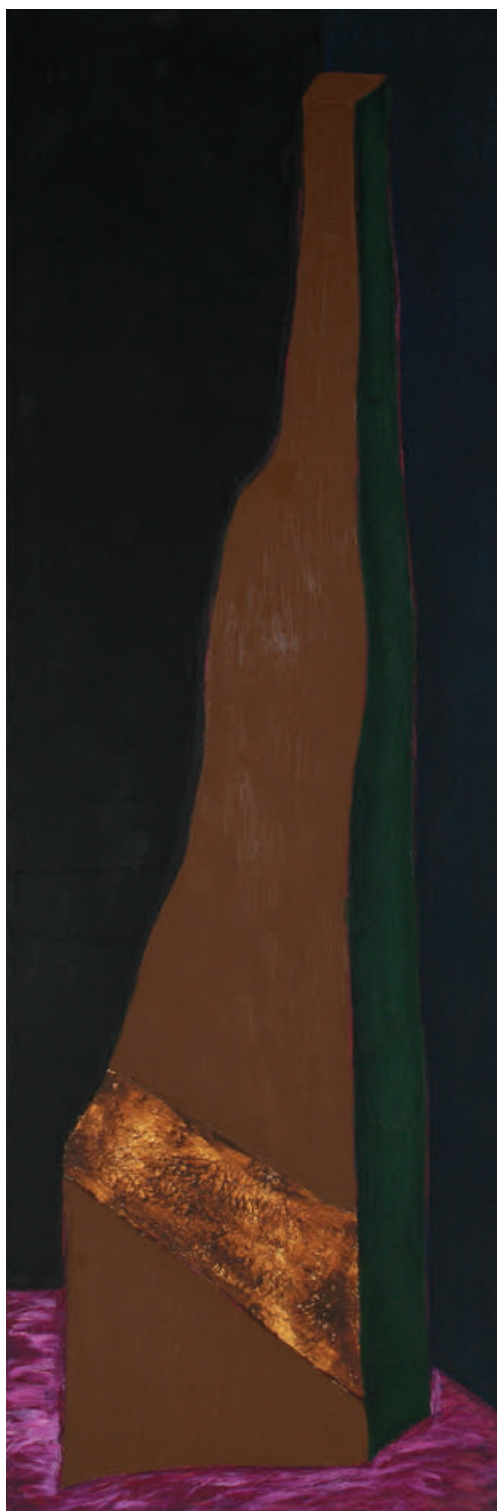
Modul în peisaj / ulei pe pânză / 80x90 cm. / 1982
Module in landscape / oil on canvas / 80x90 cm. / 1982

Moduli / ulei pe pânză / 80x90 cm. / 1982

Modules / oil on canvas / 80x90 cm. / 1982

Moduli / ulei pe pânză / 130x45 cm. / 1982

Modules / oil on canvas / 130x45 cm. / 1982

Reconfigurări de peisaj / tempera pe hârtie / 24,8x33,1 cm. x2 / 1981
Landscape reconfiguration / tempera on paper / 24,8x33,1 cm. x2 / 1981

Eșantion pământesc / ulei pe pânză / 80x80 cm. / 1983

Earth sample / oil on canvas / 80x80 cm. / 1983

Peisaj cosmic / ulei pe pânză / 114x114 cm. / 1983

Cosmic landscape / oil on canvas / 114x114 cm. / 1983

Reconfigurări de peisaj / ulei pe pânză / 117x117 cm. / 1983
Landscape reconfiguration / oil on canvas / 117x117 cm. / 1983

O altă lume / ulei pe pânză / 108x130 cm. / 1983
Another world / oil on canvas / 108x130 cm. / 1983

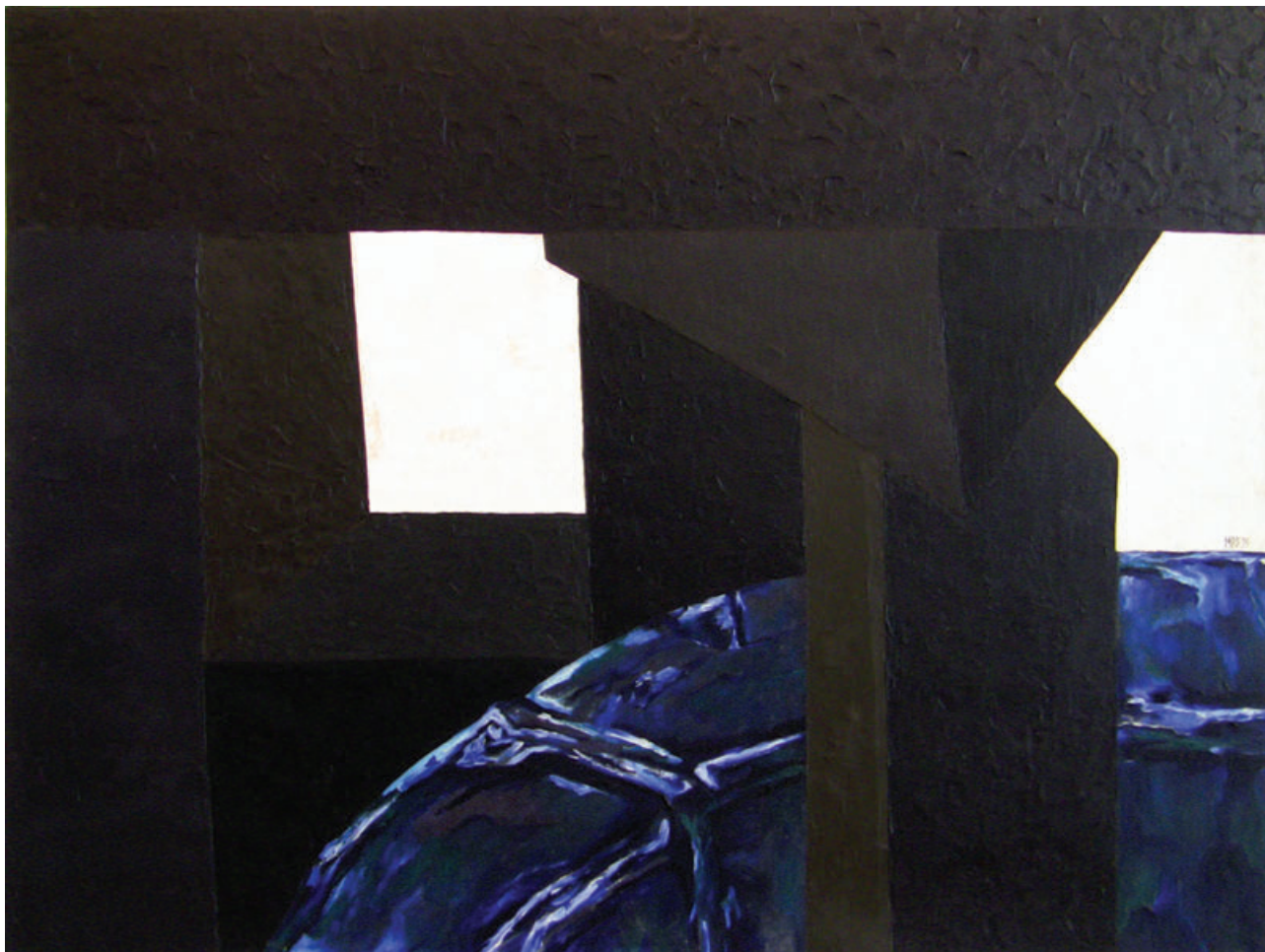

Agresivitate / ulei pe pânză / 140x140 cm. / 1983

Aggression / oil on canvas / 140x140 cm. / 1983

Cascadă / ulei pe pânză / 146x200 cm. / 1995 (colecția MNAC)
Waterfall / oil on canvas / 146x200 cm. / 1995 (MNAC collection)

Râu de piatră / ulei pe pânză / 146x200 cm. / 1995 (colecția MNAC)

Stone River / oil on canvas / 146x200 cm. / 1995 (MNAC collection)

Horror Vacuum / ulei pe pânză / 160x160 cm. / 2001

Horror vacuum / oil on canvas / 160x160 cm. / 2001

Peisaj cosmic / ulei pe pânză / 115x147 cm. / 2002
Cosmic landscape / oil on canvas / 115x147 cm. / 2002

DETUNATA ESTE UN MONUMENT AL NATURII ÎN MUNȚII APUSENI, UN GIGANT MUNTOS DIN PIATRĂ, O MARE DE ROCI FRAGMENTATE, PĂDURE ÎN CARE MINTEA HOINĂREȘTE, UN LOC ROMANTIC CARE PULSEAZĂ DE GÂNDURILE ȘI RESPIRAȚIA CELOR CARE AU TRECUT PE AICI ȘI AU SIMȚIT CEEA CE SIMT EU. ESTE CA O ADÂNCIRE A FIINȚEI ÎN MEMORIA ADEVĂRURILOR ADEVĂRATE.

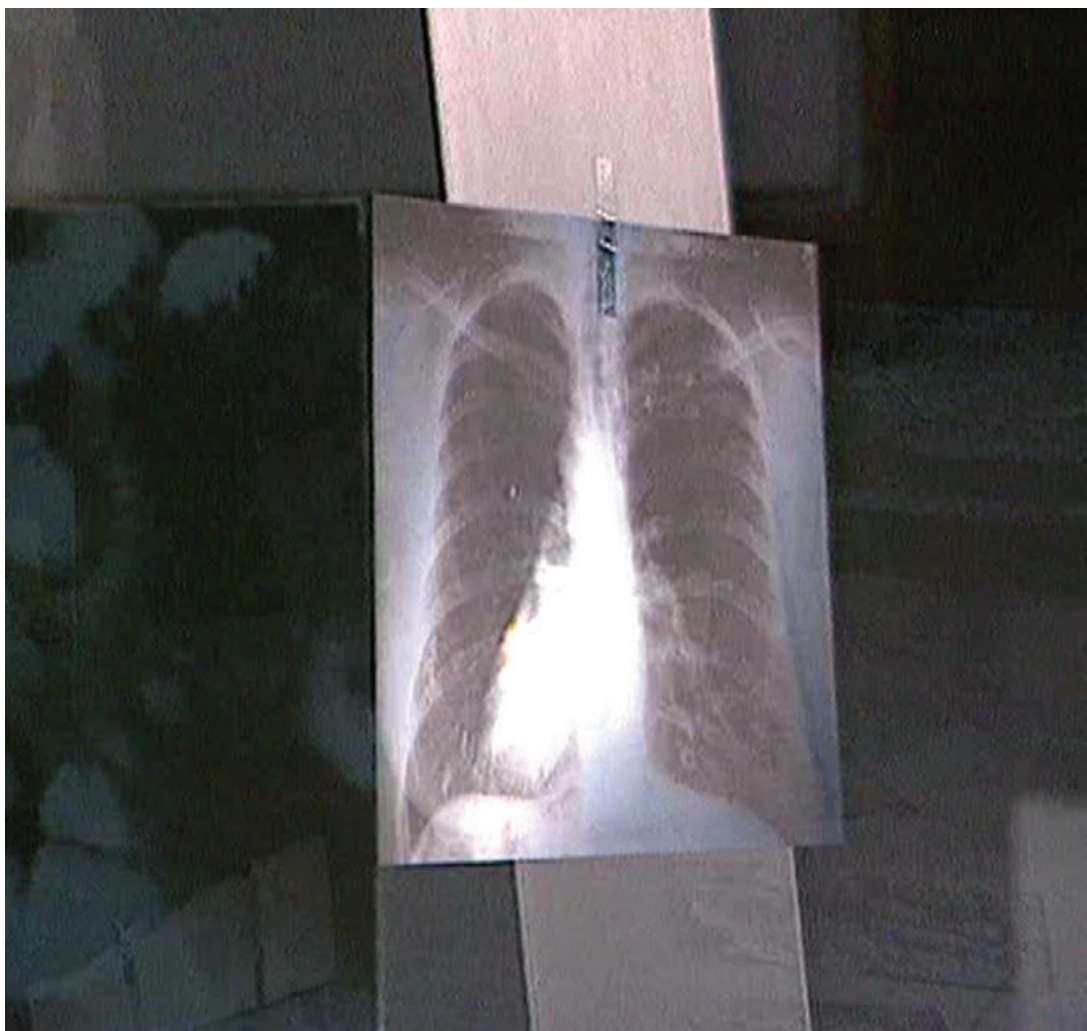
DETUNATA IS A MONUMENT OF NATURE IN THE APUSENI MOUNTAINS, A GIANT STONE MOUNTAIN, A SEA OF FRAGMENTED ROCKS, FOREST WHERE THE MIND WANDERS, A ROMANTIC PLACE THROBBING WITH THE THOUGHTS AND BREATH OF THOSE WHO PASSED BY DETUNATA AND FELT WHAT I FEEL. IT'S LIKE IMMERSING ONESELF IN THE MEMORY OF ULTIMATE TRUTHS.

DETUNATA is a monument of Nature
in the Apuseni Mountains,
a giant rock, a sea of stone,
forest where the mind wanders,
a romantic place throbbing
with the thoughts and breath
of those who passed by
Detunata and felt what I feel.

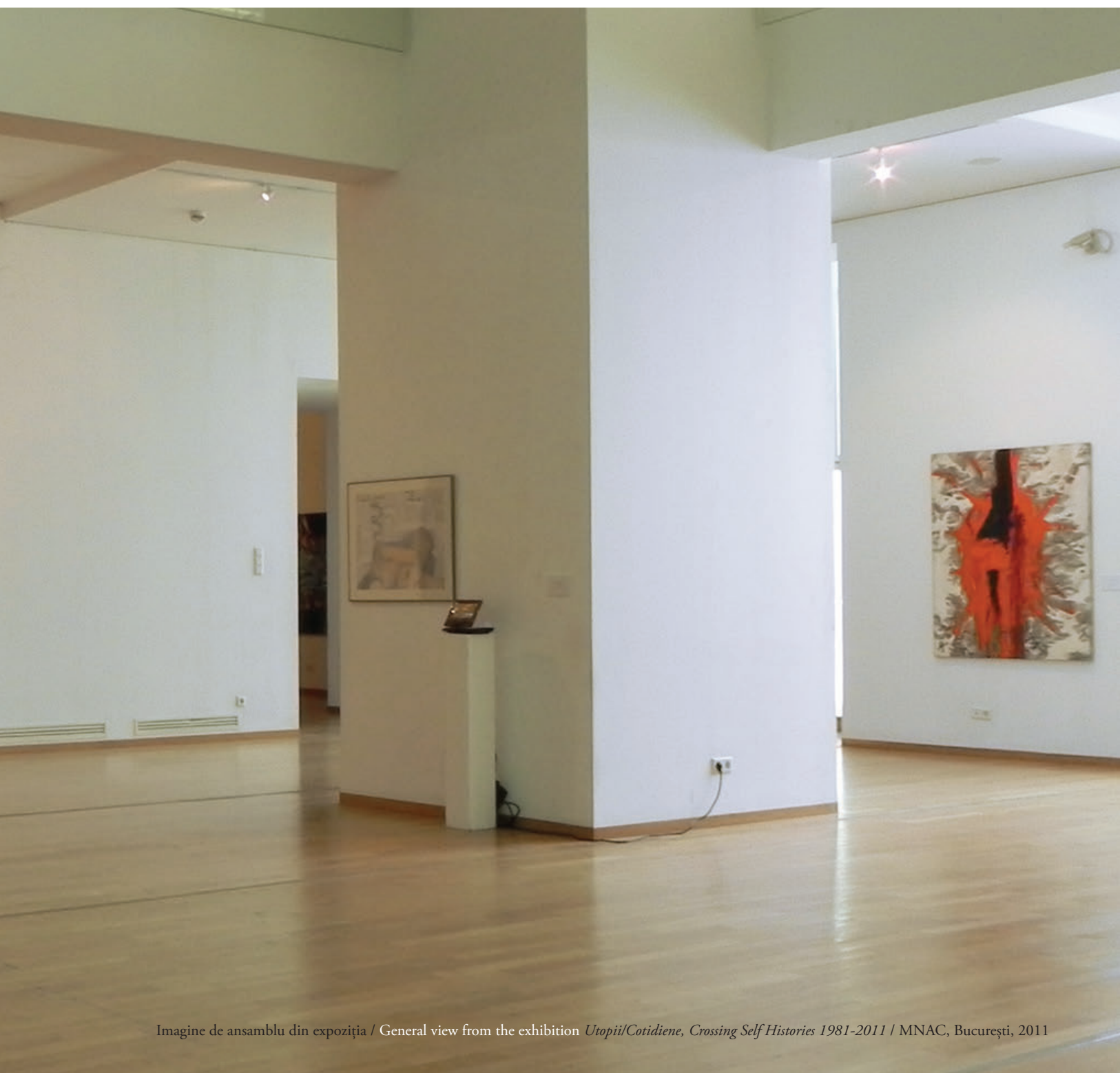
Detunata Memories
instalație video / 1996
video installation
Camera: **Viorel Coler, Pompiliu Avram**
Editing: **Rafael Gumă**
Sound: *Acoustic Hybrid*
Compozitor/Composer: **Dan Dediu**
Producător / Producer: **Velvet Moraru**
e-FAV

STĂRI COSMICE

COSMIC STATES

Imagine de ansamblu din expoziția / General view from the exhibition *Utopii/Cotidiene, Crossing Self Histories 1981-2011* / MNAC, București, 2011

O FISIUNE NUCLEARĂ A IMAGINII

Magda Cârneci

De câțeva vreme pictura Marilenei Preda Sânc a intrat într-o perioadă în care pare că spiritul artistei nu mai simte că ceea ce face e doar limbaj, ci că limbajul vrea din nou, la fel ca într-o epocă inițială a artei moderne, altceva. De la o anterioară poetică vizuală a unei maxime cruzimi realiste, explorând în forță expresivitatea corporalului și psihismul unui univers profund feminin, actualele desene și pânze trimit cu gândul la un fel de alunecare în vid. Non-figurativul lor acuzat nu ne mai propune decât urme, pete, semne, dâre strălucitoare ale unei explozii lăuntrice și vizuale.

E ca și cum, consumând etapa necesară a unei luări în posesie a propriului eu și a persoanei fizice ce-l adăpostește, imaginarul artistei se simplifică, se decantează, se purifică și visează dezmarginirea. Actualele imagini par a fi expresia unei lumi din spatele conștiinței, de dincolo de simțuri și forme, plonjând curajos și autoanihilant în adâncurile subconștientului ori ale universului sub și supra-atomic.

Nu întâmplător, aceste imagini poartă titlul de „stari cosmice”. Cosmicul este una din puținele zone în care spiritul modern își mai poate investi deviatul său instinct metafizic. În teritoriul cosmicului, imaginarul vizionar contemporan poate împăca irepresibila aspirație a psihicului către suprasensibil cu convingerile raționalității noastre tehnico-științifice. Acolo, în intuiția cosmicului, se poate produce o fuziune în percepția noastră lărgită asupra lumii psihice și fenomenale, fiindcă și psihologia adâncurilor inconștientului colectiv și fizica nucleară și vizionarismul artistic palpează de fapt împreună, de câțeva vreme, o nouă realitate, o altă realitate, pluridimensională, de dincolo de marginea simțurilor, dez-nelimitată.

Cosmomorfismul amețitor al imaginilor de acum ale Marilenei Preda Sânc nu ilustrează, de aceea, vreun recent apetit S.F. al artistei. Subiectul lor, ca de altfel al întregii arte moderne, e de fapt inimaginabil. Aceste imagini de fapt sunt abstracte, pentru că ele vor să vizualizeze eliptic o realitate abstractă, acea realitate „unică”, non-obiectuală, trans-rațională, postulată de fizica și psihologia moderne. Ele vor să aproximeze, să fixeze gestual și cromatic, pentru sinele artistic și pentru sinele celorlalți, aceeași obsesie care a bântuit insistent conștiința vizionară a multor artiști ai modernității și acea „viață supraterestră din spatele obiectelor”, menționată de Franz Marc, acea „expresie a spiritului materiei”, de care vorbește Mondrian, acel „fond secret al lucrurilor, legea originară”, la care se referă Paul Klee, etc.

E forma specifică în care artistul modern poate trăi și concepe „spiritualul copt până la punctul revelației”, cum spune Kandinsky. Această obsesie a non-obiectualului pune în lumină o dimensiune mistică a artei moderne, uneori neglijată, alteori ocultată cu grijă de comentatori ori chiar de artiștii înșiși. În aceste imagini simili-abstracte, conținutul unui psihism destrămat, dilatat, căutându-și profunzimile și limitele, se identifică, se suprapune, coincide cu profunzimea dezmarginită a naturii universale. În acel punct, cum spune C. G. Jung, „fondul psihicului nu

A NUCLEAR FISSION OF THE IMAGE

For some time now Marilena Preda Sânc's painting has entered a period in which the artist's spirit does not feel any longer what it is doing as language only; it feels that language wants again, as in another initial epoch of modern art, something else.

From a previous visual poetics of a maximum realistic cruelty, powerfully exploring the corpo-

Vârtej cosmic / ulei pe pânză / 95x95 cm. / 1989

Cosmic whirl / oil on canvas / 95x95 cm. / 1989

e decât lumea”. Instinctul metafizic e deturnat într-un elan panteist: spiritul artistic se lasă invadat de fondul original, abisal, cosmic al universului: după formula celebră a lui Kandinsky, marea abstracție se întâlnește și coincide cu marele realism.

Dar dacă spiritul artistic trebuie în mod necesar să ajungă să distrugă aparențele lumii, pentru a putea „depăși” ulterior lumea și a accede la un înțeles mai subtil al profunde sale nevoi metafizice, atunci trebuie să acceptăm și să recunoaștem ca pe o experiență estetică necesară și fondatoare, tocmai această „fisiune nucleară” a imaginii și strălucitoarele sale dăre, spectaculoase jerbe, impresionante explozii.

Peisaj cosmic / ulei pe pânză / 85x85 cm. / 2002

Cosmic landscape / oil on canvas / 85x85 cm. / 2002

ral expressiveness and the psyche of a profoundly feminine universe, the present drawings and paintings make us think of a kind of sliding into void. Markedly non-representational, they propose to us only traces, spots, signs, shining trails of an explosion both inner and visual. It seems that, consuming the time needed to take possession of one's own ego and also of the individual body sheltering it, the artist's imaginary universe simplifies, clarifies, purifies, itself and dreams of boundlessness. These images seem to be the expression of a world behind consciousness, beyond senses and shapes, plunging bravely and self-annihilatingly into the depths of the subconscious or of the sub - and supra - atomic universe.

It is not by chance that these images are entitled „cosmic objects”. The cosmic realm is one of the few in which the modern spirit can still invest its deviated metaphysical instinct. Within the cosmic realm, the contemporary visionary imagination can reconcile the psyche's irrepressible aspiration towards the supersensitive with the beliefs of our technical and scientific rationality. There, in the intuition of the cosmic, a fusion may take place in our widened perception of the psychic and phenomenal world, as the psychology of the deep collective subconscious, nuclear physics and the visionary spirit of the artist palpate together, in fact, another reality which is pluridimensional, beyond the limits of the senses, boundless.

The dazzling cosmo-morphism of Marilena Preda Sânc's present images do not illustrate at all some recent SF appetite on behalf of the artist. Their subject, which is also that of all modern art, is in fact unimaginable. Actually, these images are abstract, as they mean to visualize elliptically an abstract reality, that unique reality behind the object nature of things, and transrational, postulated by modern physics and psychology. These images intend to approximate, to fix by gesture and chromatically, for the artist as well as for the others, the same obsession which constantly haunted the visionary mind of many modern artists: „that super terrestrial life behind the objects” brought up by Franz Marc, that „expression of the spirit of matter” mentioned by Mondrian, „that secret background of things, the original law”, Paul Klee refers to and so on. This is the specific form in which the modern artist may live and conceive „the spiritual ripe to the revelation”, as Kandinsky says. This obsession with the non-object reveals a mystical dimension of modern art which was sometimes neglected and sometimes overshadowed by critics or even by artists themselves. In these abstract images, the content of a broken and dilated psyche, looking for its own depths and limits, is identified, is superposed, coincides with the boundless depth of universal nature. In that point, as C. G. Jung says, „the mind's background is nothing but the world”. The metaphysical instinct is diverted from a pantheist élan: the artistic spirit lets itself be invaded by the original abyss, the cosmic substance of the universe: in other words, to quote Kandinsky again, great abstraction meets and coincides with great realism.

If the artistic spirit should necessarily destroy the worldly appearances to go subsequently „beyond” the world and to accede to a subtler meaning of its profound metaphysical need, then we must accept and admit this „nuclear fission” of the image, its shining trails and spectacular sheaf of fire and impressing explosions, as a necessary and foundational aesthetic experience.

În interiorul pământului / ulei pe pânză / 146x114 cm. / 1992
Inside the Earth / oil on canvas / 146x114 cm. / 1992

Cutremur / ulei pe pânză / 146x114 cm. / 1992

Earthquake / oil on canvas / 146x114 cm. / 1992

Prăpastie cosmică / ulei pe pânză / 146x200 cm. / 1992
Cosmic precipice / oil on canvas / 146x200 cm. / 1992

Lumina capturată / ulei pe pânză / 146x200 cm. / 1992
Inprisoned light / oil on canvas / 146x200 cm. / 1992

Izvoare cosmice / ulei pe pânză / 146x200 cm. / 1992

Cosmic springs / oil on canvas / 146x200 cm. / 1992

Viul / ulei pe pânză / 146x114 cm. / 1992
Alive / oil on canvas / 146x114 cm. / 1992

Lumina / ulei pe pânză / 146x115 cm. / 1993 ►
The Light / oil on canvas / 146x115 cm. / 1993

Izvoare cosmice / ulei pe pânză / 146x115 cm. / 2006
Cosmic springs / oil on canvas / 146x115 cm. / 2006

Rană cosmică / ulei pe pânză / 114x146 cm. / 1993
Cosmic wound / oil on canvas / 114x146 cm. / 1993

Caligrafii în spațiu / ulei pe pânză / 160x160 cm. / 1995
Calligraphies in space / oil on canvas / 160x160 cm. / 1995

◀ *Peisaj cosmic / ulei pe pânză / 130x97 cm. / 2002*
Cosmic landscape / oil on canvas / 130x97 cm. / 2002

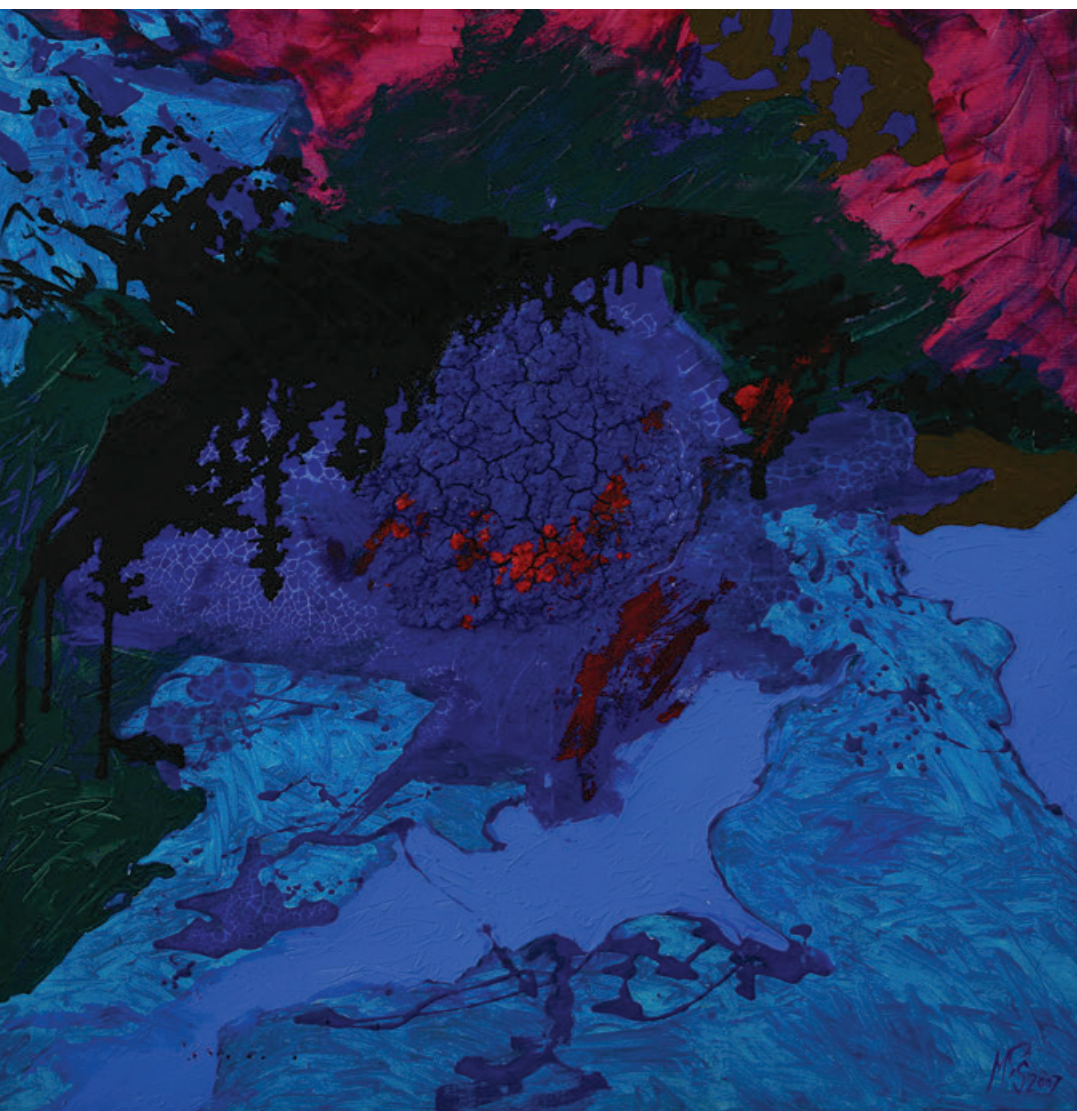
Porți cosmice / ulei pe pânză
196x146 cm.
1997

Cosmic Gates / oil on canvas
196x146 cm.
1997

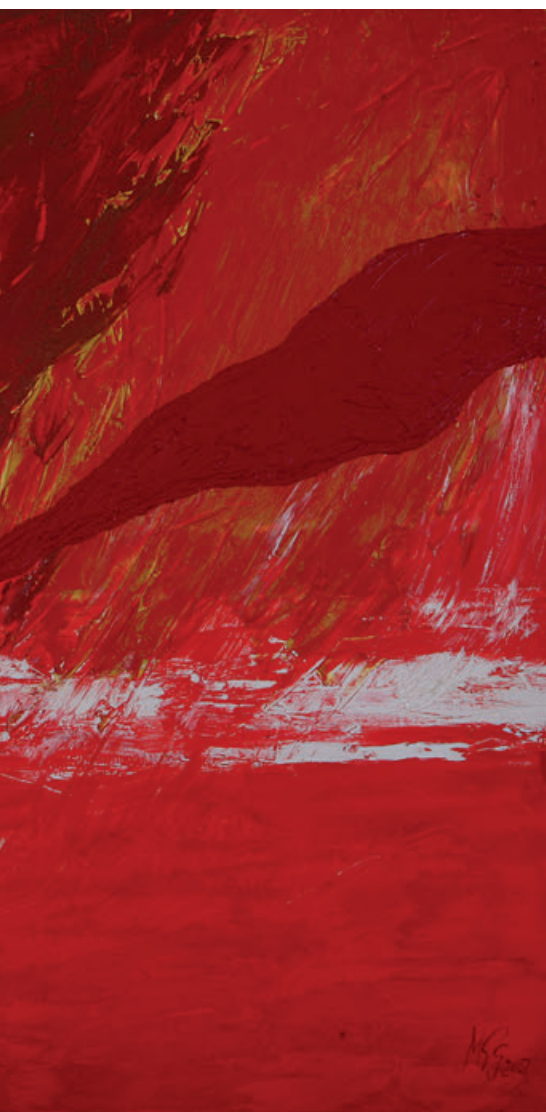

FREDA SANC '97

Insulă cosmică / ulei pe pânză / 90x90 cm. / 2007
Cosmic island / oil on canvas / 90x90 cm. / 2007

Peisaj urban / ulei pe pânză / 90x90 cm. / 2007
Urbanscape / oil on canvas / 90x90 cm. / 2007

Insula / ulei pe pânză / 90x90 cm. / 2008
The island / oil on canvas / 90x90 cm. / 2008

Peisaj cosmic / ulei pe pânză
146x146 cm.
1995

Cosmic landscape / oil on canvas
146x146 cm.
1995

SUFLETE ZBURĂTOARE FLYING SOULS

Magda Cârneli

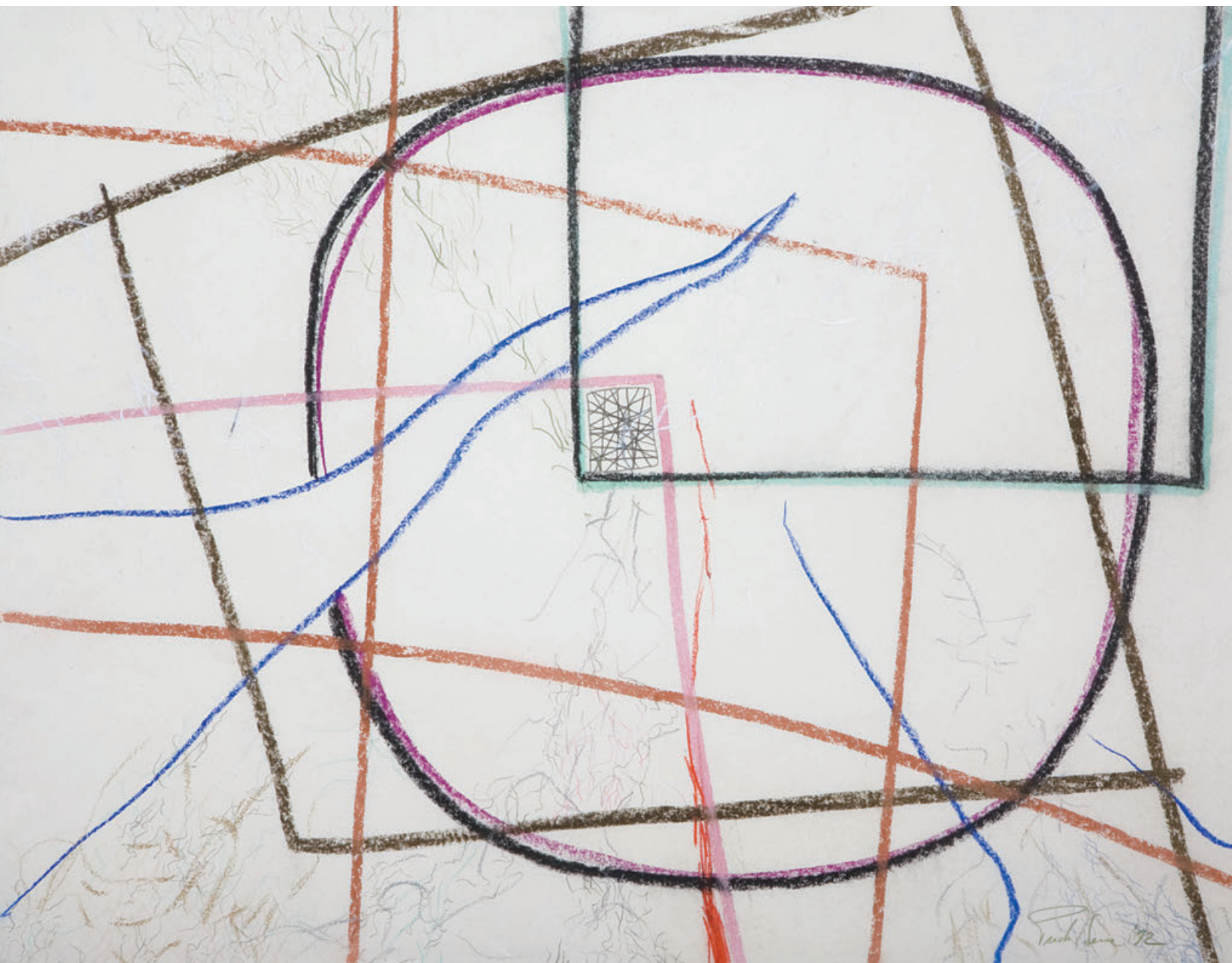
Dans les dessins du dernier temps, Marilena Preda Sanc arrive a une sorte d'edriture libre et laxa qui surprend tres bien des etats d'ame ouverts en meme temps vers le microcosme interieur et le macrocosme cosmique. En recouvrant la surface blanche du papier avec les traits colories et abstraits d'une gestualite appartenement ludique, l'artiste developpe en effet une structure visuelle qui ressemble beacoup au "chaos controle" de la musique atonale: il s'agit de la meme "danse de l'esprit" plonge dans les abimes vaques et non-figurables de son proper soi dilate, explose qui de cette sorte tend a coincider avec le profondeur infinite et aleatoire du monde.

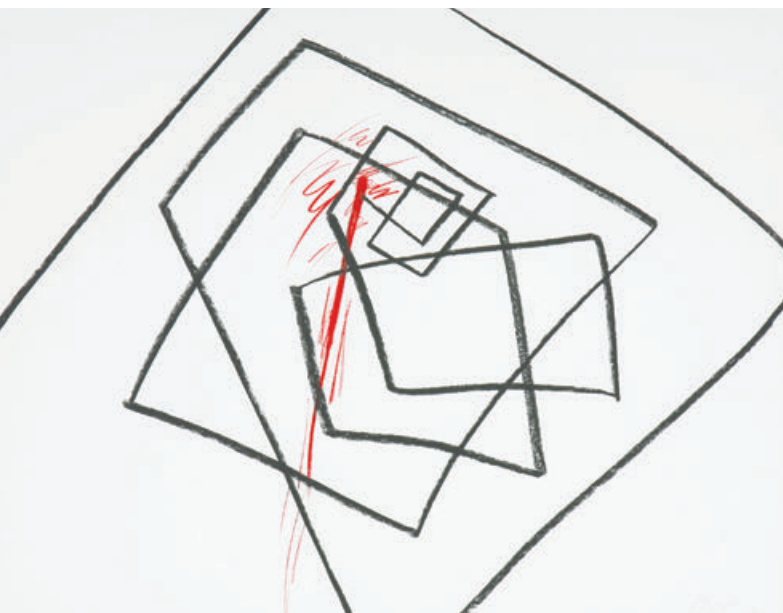
*Josep Valles Rovira**

Marilena Preda Sanc ensaya composiciones en sus transparencias rojas, blancas, expresiones del lirismo, formas gestuales centradas en los limites de las dimensiones de la vida, estructuras geometricas ocasionales que expresan definiciones experimentales proyectando particularmente un proyecto firmemente asentado desde el yo individual de su obra hacia el infinito.

* Catalogo de Arte Rumano, Obra Actual Damuntpaper, 1991, p. 8

Suflete zburătoare / creion, cretă pe hârtie / 51x66 cm. / 1992
Flying souls / pencil drawing, chalk on paper / 51x66 cm. / 1992

Suflete zburătoare / creion, cretă pe hârtie / 51x66 cm. x8 / 1996-1997

Flying souls / pencil drawing, chalk on paper / 51x66 cm. x8 / 1996-1997

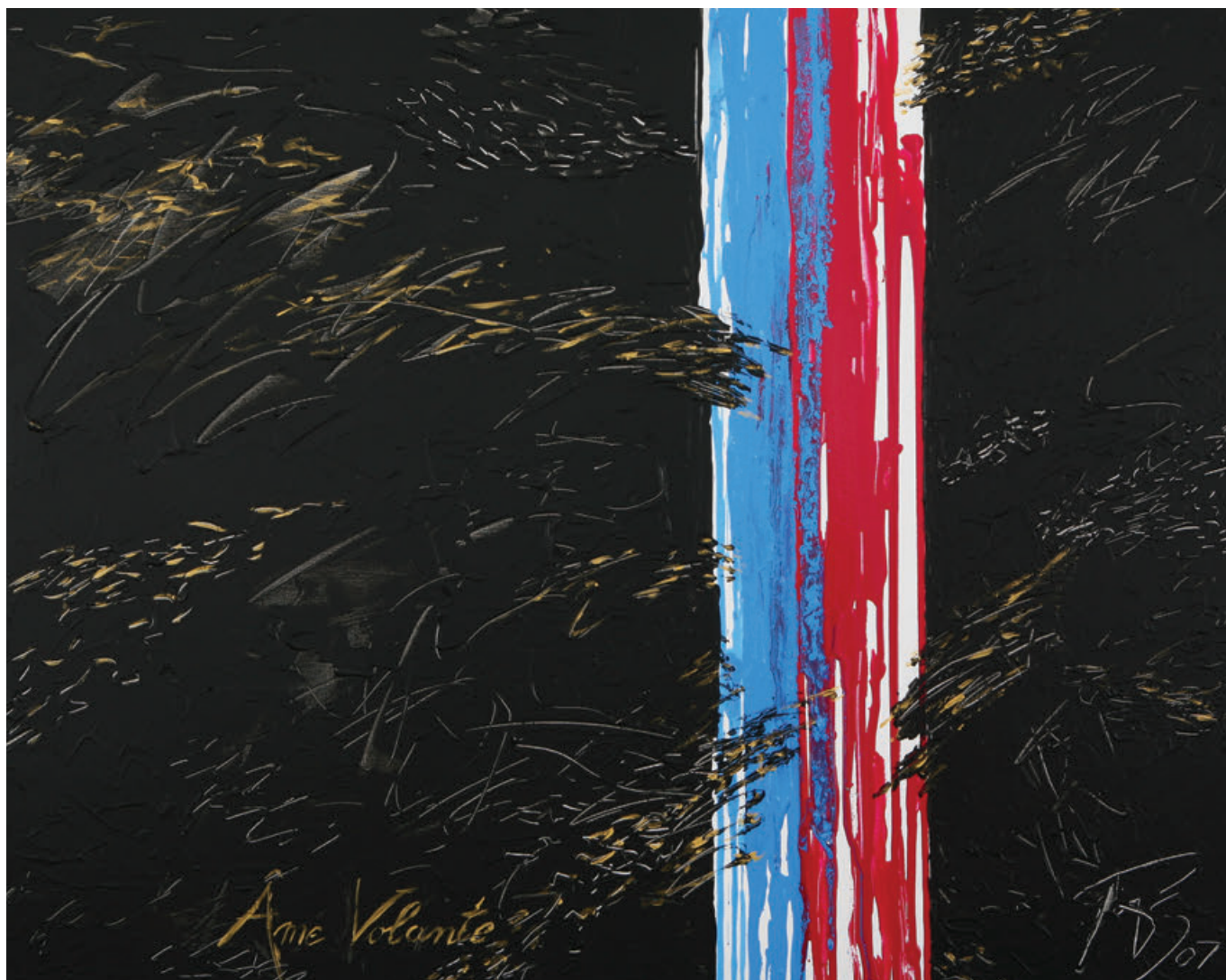
Șarpele cosmic / creion pe hârtie / 57x77 cm. / 1999

Cosmic snake / pencil drawing on paper / 57x77 cm. / 1999

Suflete zburătoare / creion, cretă pe hârtie / 51x66 cm. / 1992-1997
Flying souls / pencil drawing, chalk on paper / 51x66 cm. / 1992-1997

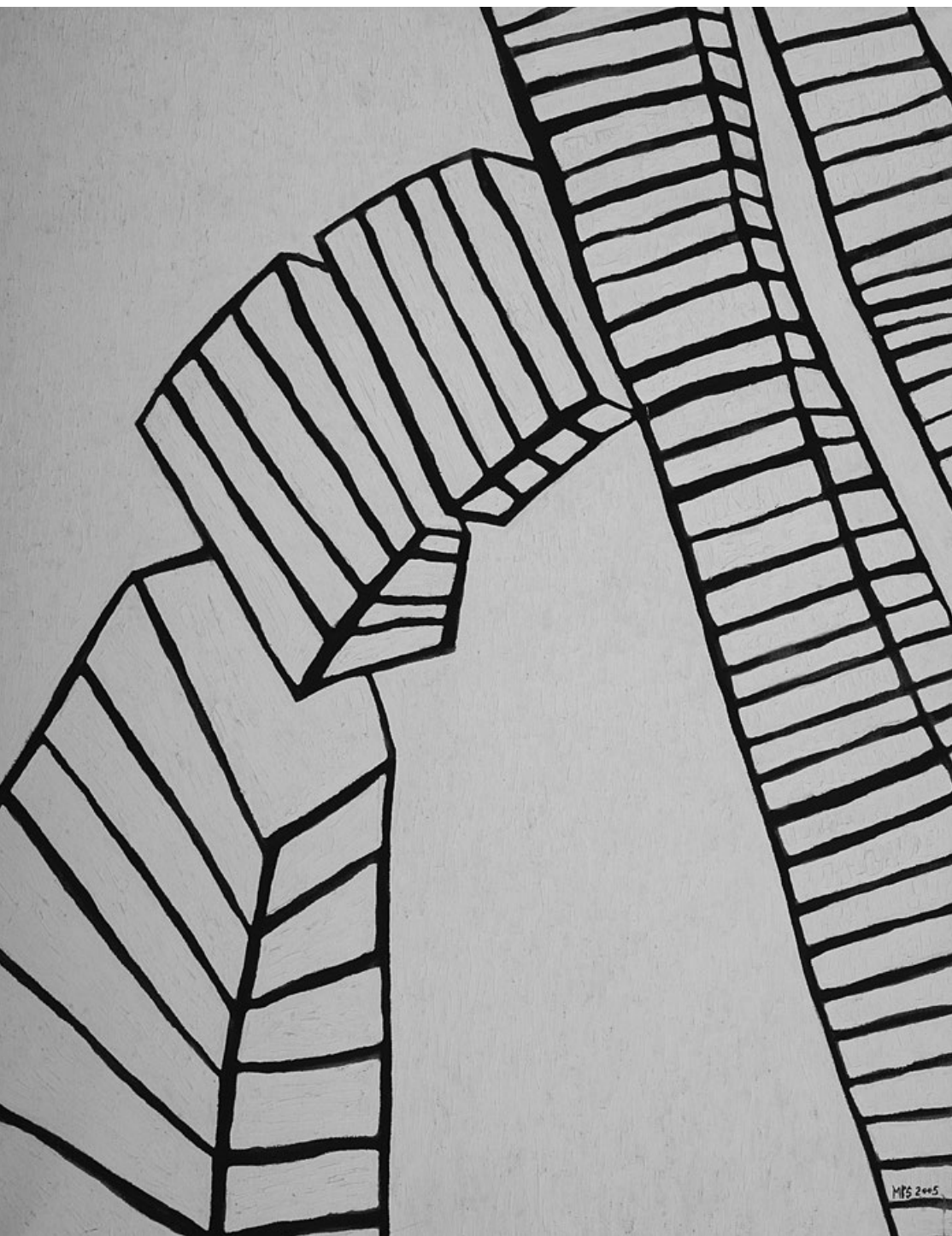
Suflete zburătoare / acrilic pe pânză / 81x100 cm. / 2007
Flying Souls / acryl on canvas / 81x100 cm. / 2007

CONSTRUCȚII-SPAȚII / PEISAJ URBAN

Peisaj urban / ulei pe pânză / 100x80 cm. / 2005

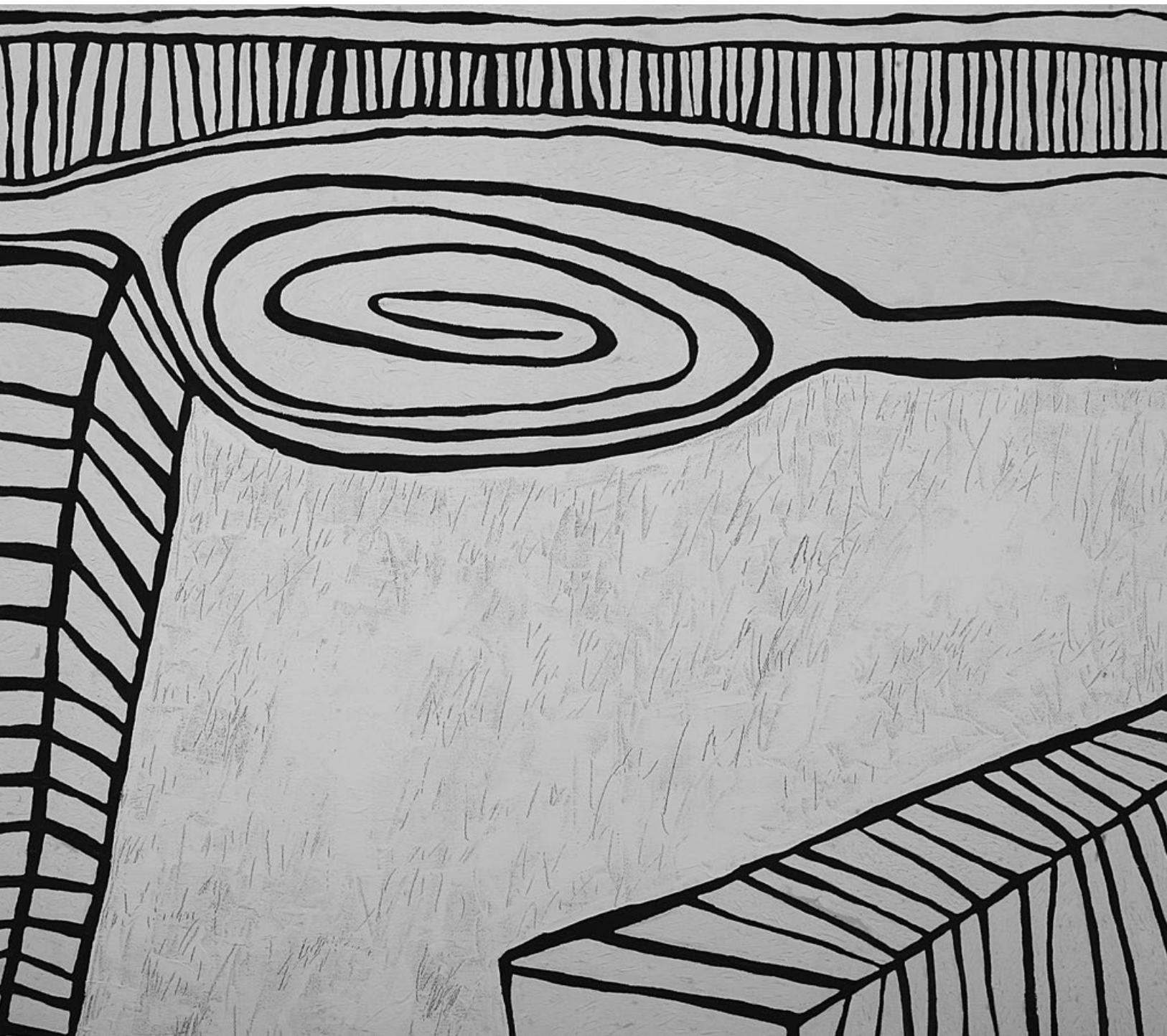
Urbanscape / oil on canvas / 100x80 cm. / 2005

CONSTRUCTIONS-SPACES / URBANSCAPE

Peisaj urban / ulei pe pânză / 100x130 cm. / 2005

Urbanscape / oil on canvas / 100x130 cm. / 2005

CONSTRUCȚII-SPAȚII

Maria-Magdalena Crișan

(...) Cred că Marilena Preda Sânc este unul dintre artiștii care au înțeles, fără a nega ceea ce deja știau, că problemele noi pe care le ridică imaginii tehnologia informațională, limbajul creat prin intermediul rețelilor de comunicare, dau expresiei artistice noi posibilități de a investiga, bazate pe comunicare, pe socializarea imaginii, posibilitatea unei reacții directe la evenimente, o apropiere mai mare a fenomenului artistic de cerințele imediate ale societății, iar de aici, dorința ei de a-și diversifica mijloacele de expresie abordate.

(...)

Felul în care ea își gândește discursul plastic se bazează pe raționalitate, pe decriptarea coordonatelor, a reperelor unei realități concrete. Artista renunță la expresia identitară a unui spațiu, în favoarea principiilor lui existențiale, definindu-și generic aceste construcții ca fiind „utopice și atemporale“. Acesta este un lucru mai puțin important, întrucât picturalitatea sa reprezintă o manieră de a investiga un potențial expresiv imaginat de ea, dar întotdeauna generat de real, iar lucrările sale exprimă o atitudine, și mai puțin un impact în plan senzorial cu acesta. Marilena Preda Sânc este tipul de artist ce are o bună receptare a lumii în care trăiește, un fel echilibrat de a citi evenimentele, gândind din aceeași perspectivă și expresivitatea artistică a lucrărilor sale. Așa ne explicăm sfera largă a mijloacelor de expresie abordate, așa putem înțelege faptul că ea nu are nici o reținere în a trece de la figurație la abstract, de la picturalitate la limbajul electronic.

Importante, în tot programul dezvoltat de Marilena Preda Sânc, sunt comunicarea, interacțiunea diferitelor planuri existențiale, propulsarea în fantastic, în imaginativ, gândită însă întotdeauna ca posibilitate reală de evoluție. Această lume a fragmentului la care ea se raportează pune în evidență materialitatea directă, palpabilă și modelul informațional, elementul generic ce evoluează în situații diferite. Este un discurs subiectiv, în care ea nu ezită să folosească și expresia propriului corp, pentru a nu pierde legătura cu umanul.

Marilena Preda Sânc este artistul optzecist atras de folosirea noilor medii, de un tip de expresie artistică ce pune în discuție și reanalizează datele despre lumea din preajmă. Ea regândește rolul artistului ce nu ezită să imagineze programe elaborate pe principiile deconstrucției și reconstrucției realității și în care el, artistul, își asumă responsabilități profunde. Marilena Preda Sânc manifestă preferința, în tot ceea ce face, pentru un tip de abordare contrapunctică, pentru a folosi o expresie din zona analizei muzicale. Am constatat acest lucru, atât în zona mijloacelor de expresie plastică folosite, cât și în modul în care ea își elaborează lucrările din sfera picturalității. Construcția acestor lucrări se bazează pe raportul dual, identificat în principiile de bază ce țin de ordine-dezordine, de libertate-rigoare, desen-picturalitate, unde gestul său este liber și totodată controlat, este

CONSTRUCTIONS-SPACES

I think that Marilena Preda Sânc is one of the artists who understood, without denying what they had already known, that the new image issues raised by informational technology, the language created through the communication network render new possibilities of investigation to the artistic expression, based on communication, on socializing the image, the possibility of a direct reaction to events, a deeper closeness of the artistic phenomenon to the society's immediate requests, and therefore, her wish to diversify her means of expression. (...)

The way she imagines her artistic discourse is based on reason, on decrypting coordinates, landmarks of a concrete reality. The artist renounces to the spatial identity expression in favor of its existential principles, generically defining these constructions as "utopic and timeless". This is less important as her picturality represents a manner of investigating an expressive potential imagined by her, but always generated by reality, and her works express an attitude and less a sensorial impact. Marilena Preda Sânc is the type of artist

Scenografie citadină / ulei pe pânză / 80x100 cm. / 2005

Urban scenography / oil on canvas / 80x100 cm. / 2005

sec, dar plin de substanța afectivă, este clasic în elementaritatea lui, dar modern în concepție.

Structural, Marilena Preda Sânc este legată de sintagma spațiu-timp, de o dimensiune ce antrenează mișcarea și presupune schimbarea, implică o dinamică ce transformă aceste semne într-o realitate surprinsă în evoluția ei, iar principiul căruia ea i se subordonează consecvent este reprezentat de gestul prin care structurează și destructurează o lume imaginată, construită după modelul lumii reale. Lucrarile Marilenei Preda Sânc au consistența concretului, a argumentului. În arta ei există un permanent apel autoreferențial, pe care îl găsim mai ales în zona filmului, în performance și unde corporalitatea joacă un rol esențial. În esență, putem vorbi despre nevoia de autodefinire, de comunicare a unui program ce nu pierde din vedere problemele unei realități atât de complexe precum cea pe care o trăim și în care artistul devine un purtător de cuvânt.

Coloană / ulei pe pânză / 75x130 cm. / 2003

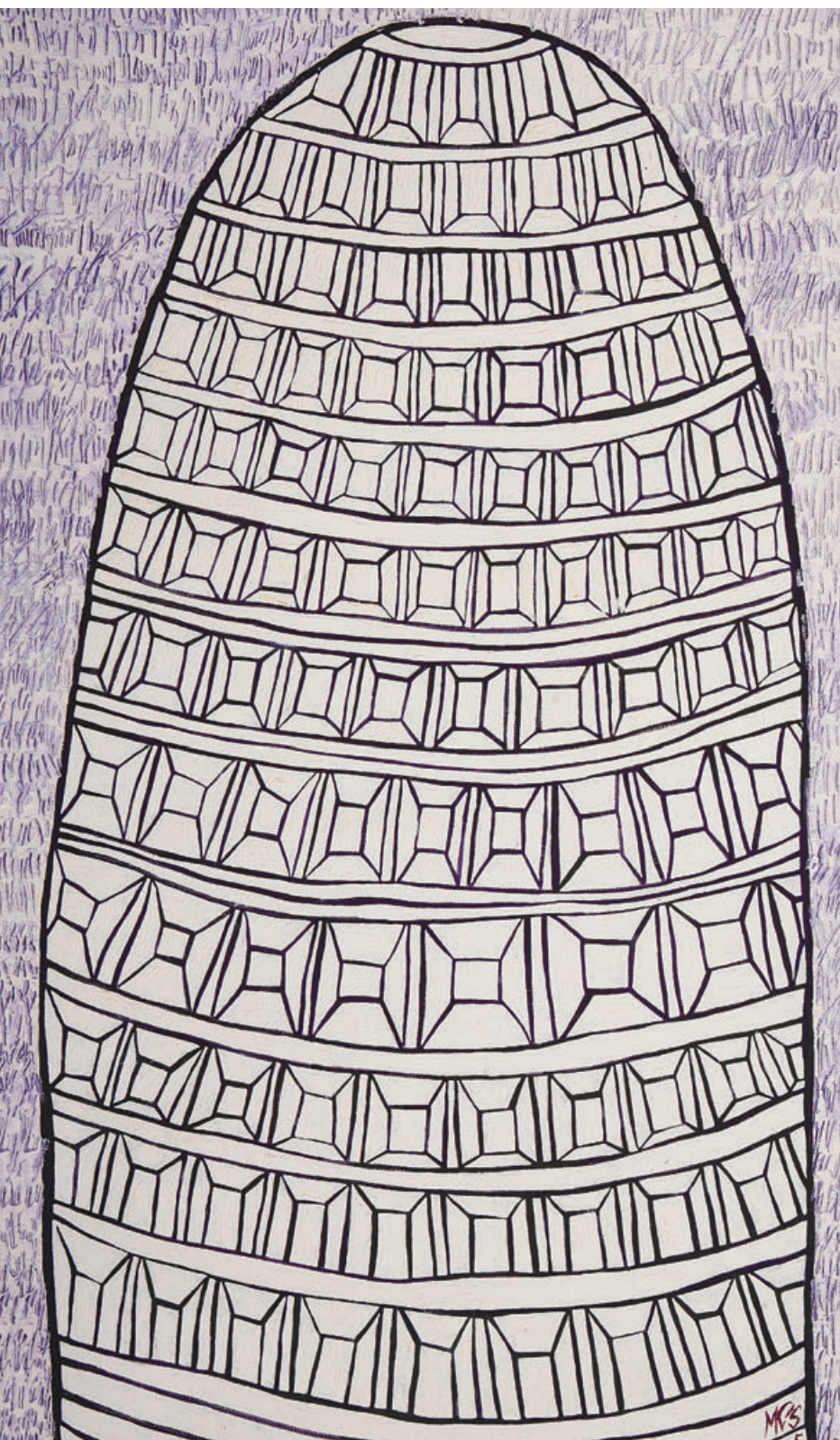
Column / oil on canvas / 75x130 cm. / 2003

with a good reception of the world she lives in, a balanced way of reading the events, also thinking from the same perspective the artistic expression of her works. Thus we explain the large range of her means of expression, thus we can understand the fact that she doesn't hold back from shifting from figurative to abstraction, from picturality to electronic language. In the whole program developed by Marilena Preda Sânc communication, the interaction of the different existential levels, the immersion in fantasy, in imagination, always thought as real possibility of evolution, are most important. This fragmentary world which she relates to underlines the direct, palpable materiality and the informational model, the generic element that moves in different situations. This is a subjective discourse in which she doesn't hesitate to use the expression of her own body not to lose the connection with humanity.

Marilena Preda Sânc is the artist from the 1980s attracted by the use of new media, by a certain artistic expression in which she discusses and reanalyzes the data from the surroundings. She rethinks the role of the artist who doesn't hesitate to imagine programs elaborated on the principles of deconstructing and reconstructing reality and in which the artist takes over deep responsibilities. In all her work Marilena Preda Sânc manifests her preference for a certain counterpoint approach, in order to use a term from the musical world. I have noticed this in the area of the artistic means as well as in the manner she elaborates her paintings. The construction of these works is based on the dual relation identified in the basic principles related to order/disorder, liberty/rigor, drawing/picturality where her gesture is free and yet controlled, dry and yet full of affection, classic in its substance and yet modern in conception.

Structurally Marilena Preda Sânc is connected to the space/time phrase, by a dimension which activates movement and implies change, involves a dynamic which transforms these signs into a reality seen during its evolution and the constantly subordinating principle is represented by the gesture through which she structures and destructures an imagined world constructed by the model of the reality. The works of Marilena Preda Sânc have the consistency of concreteness, of argument. In her art there is a constant self-referential approach especially in video, in performance and where corporality plays an essential part. Thus we can talk about the need of self-definition, of communicating a program that doesn't overlook the issues of such complex reality as the one we are living and in which the artist becomes a spokesperson.

Casă pentru suflete / ulei pe pânză / 130x76 cm. / 2005
House for souls / oil on canvas / 130x76 cm. / 2005

Case / ulei pe pânză / 130x80 cm. / 2008
Houses / oil on canvas / 130x80 cm. / 2008

Peisaj urban noaptea / ulei pe pânză / 130x80 cm. / 2008
Night urbanscape / oil on canvas / 130x80 cm. / 2008

Peisaj urban / acril, ulei pe pânză / 200x96 cm. / 2010

Urbanscape / acryl, oil on canvas / 200x96 cm. / 2010

Corp in peisaj urban / acril pe pânză / 80x80 cm. / 2007
Body urbanscape / acryl on canvas / 80x80 cm. / 2007

Agresivitate / ulei pe pânză / 80x90 cm. / 2010
Agression / oil on canvas / 80x90 cm. / 2010

Lumină - Casă / ulei pe pânză / 80x80 cm. / 2009
Light - Home / oil on canvas / 80x80 cm. / 2009

Deconstrucție / ulei pe pânză / 80x80 cm. / 2007
Deconstruction / oil on canvas / 80x80 cm. / 2007

Corp peisaj urban / ulei pe pânză / 120x140 cm. / 2010 ►
Body urbanscape / oil on canvas / 120x140 cm. / 2010

Corp peisaj urban / ulei pe pânză / 100x120 cm. / 2011
Body urbanscape / oil on canvas / 100x120 cm. / 2011

Modul / ulei pe pânză / 40x50 cm. / 2011

Module / oil on canvas / 40x50 cm. / 2011

MG 2011

BODYSCAPE / THE CAVE

Bodyscape / creion pe hârtie / pencil on paper / 71x54 / 1985

ÎNLĂUNTRUL VIULUI

Marilena Preda Sanc

Trăim într-o uriașă hologramă cosmică vie și încercăm să ne amintim „urmele cunoașterii depozitate de suflet în călătoria sa atemporală” (Platon)

Fiecare dintre noi posedă o Ars Memoria constituită din semne, generatoare de construcții mentale, ce aparțin unui spațiu fără coordonate în care navigăm.

CYBERSPACE (S /he is always looking in front).

Cufundarea în memorie ne dă o continuitate spațio-corporală plastică locuibilă, iar nemărginirea peisajului anatomiei spirituale face posibil un spațiu mental, Teatru Alegoric bazat pe numerologia mirosurilor, a poeziei devenită sculptură, cuvânt prelins în culoare, alchimie a trăirilor, algoritmi de sunet ce ne amprentează somato-psihologic. „Realitatea virtuală” – „Realitatea reală” – suprafața continuă, naturalism psihomental – extindere și adâncire spre o lume a probabilității, imagerie de simulacre, lăcașe ale închipuirii.

În imediațea Realităților, durata este prezentul ce înglobează trecut și viitor; nu avem diviziuni ale timpului și spațiului, linia de separație este suprimată. (Compenetrație. Suprarealism.)

Pătrunderea în formele aparenței ne aruncă înlăuntrul nostru printre obiectele gândurilor noastre generând forme de meditație spirituală ce provoacă trezirea și vederea propriului Eu și a lumilor prin care trecem.

Cunoașterea umană Real - Virtual construiește timpi și spații într-o veghe inițiată a conștiinței.

INSIDE THE LIVING

We Are Living in a Huge, Cosmic Hologram and we are trying to remember the „traces of knowledge left by the soul in its timeless journey” (Plato)

Each of us possesses an Ars Memoria made up of signs which generate mental constructions belonging to a space with no coordinates, in which we navigate.

CYBERSPACE (S/he is always looking in front)

That plunge into memory gives us an inhabitable spatio-corporal continuity, and the boundlessness of the spiritual bodyscape makes possible a mental space. This is an Allegorical Theater based upon olfactive numerology, of poetry turned into sculpture, of word oozing into color, alchemy of emotions, sound algorithms, which marks us psycho-somatologically.

„Virtual Reality – „Real Realitz” – continuous surface, psycho-mental natural – an extension and deepening of reality towards a world of similarities, imagery of simulacra, world of fancy places.

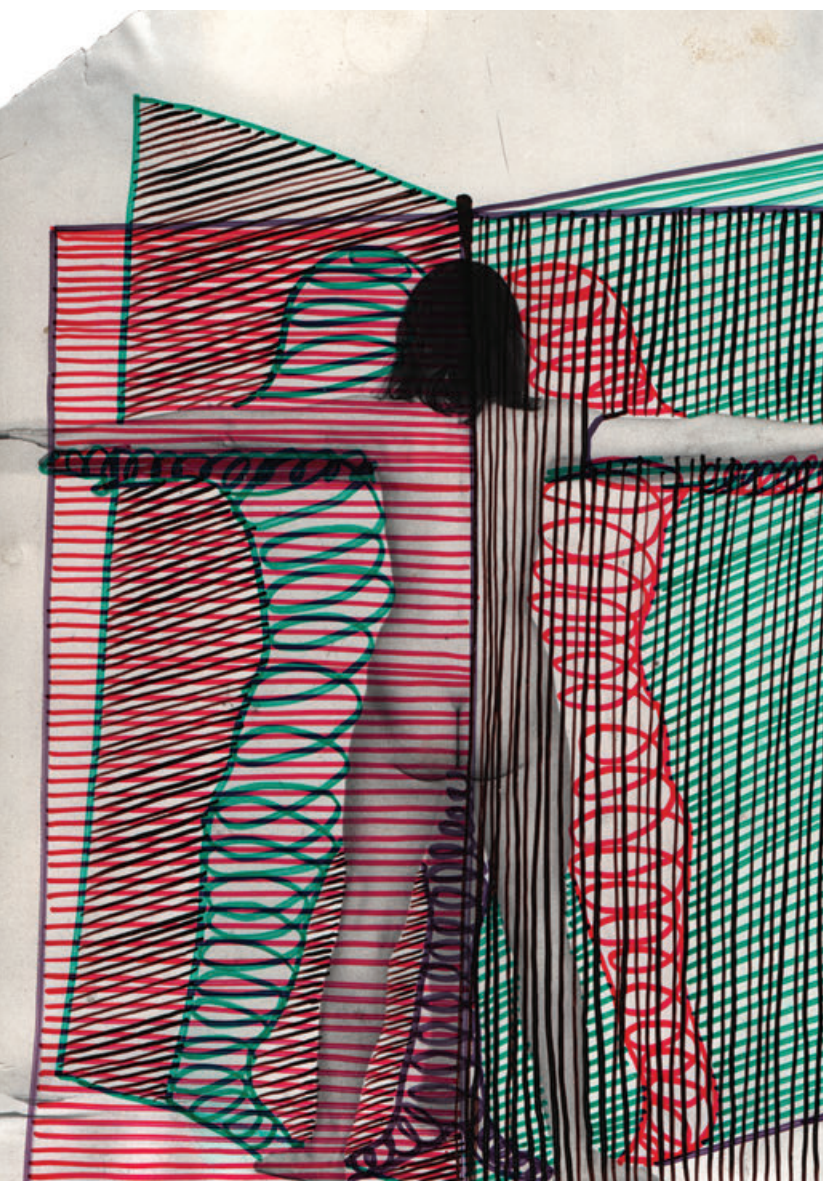
In the immediacy of Realities, duration is the present embodying the past and future. We do not have divisions of time and space, the dividing line is suppressed. (Compensation. Supernaturalism.)

Stepping into the shape of appearance throws us inside ourselves among the objects of our thoughts, generating forms of spiritual meditation which awakes and makes us see our own Ego and the world we are passing through.

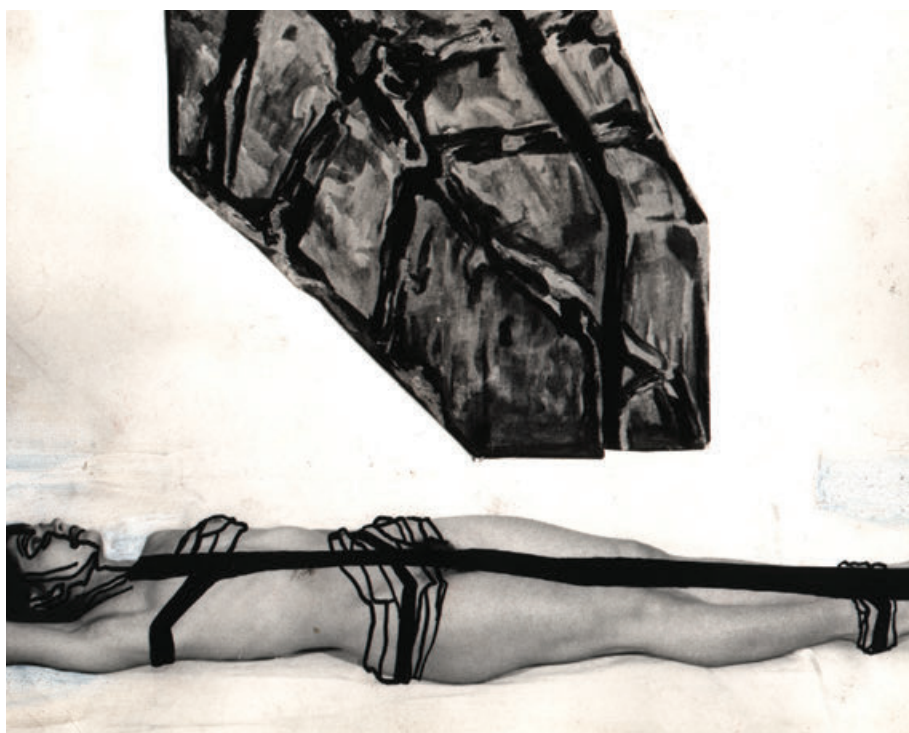
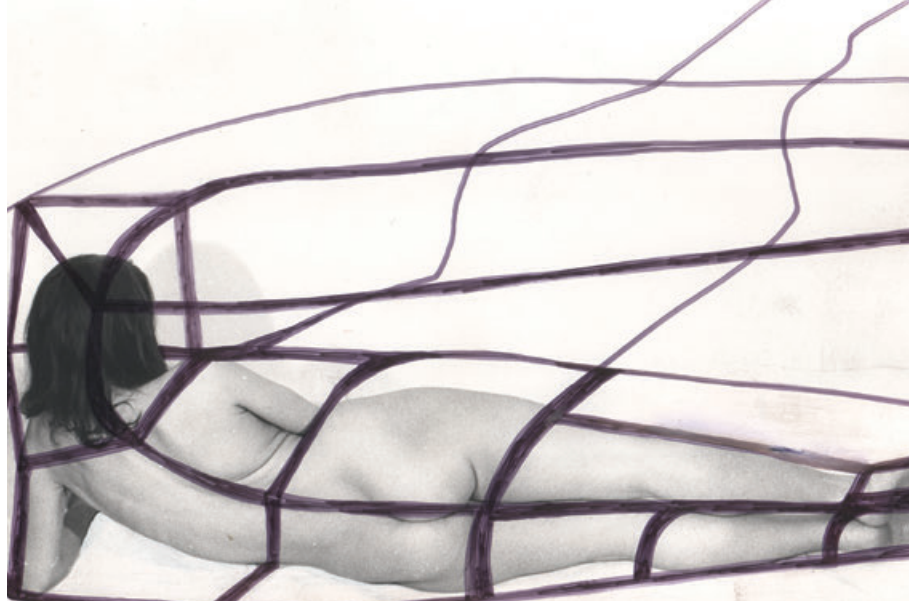
Real – Virtual human Knowledge build up times and spaces into the initiatory vigil of consciousness.

Corp - spațiu / intervenție pe fotografie / 32x34 cm. / 1984
Body - Space / ink on photograph / 32x34 cm. / 1984

*Corpul meu este Spațiu în Spațiu, Timp
în Timp și Memorie a Tot /*
intervenție pe fotografie / 18x24 cm.
1983-1985

*My Body is Space in Space, Time in
Time and Memory of All /*
ink on photograph / 18x24 cm.
1983-1985

Umbra roșie / ulei pe pânză / 140x140 cm. / 1986
The red shadow / oil on canvas / 140x140 cm. / 1986

Abandon / ulei pe pânză / 140x140 cm. / 1984

Abandon / oil on canvas / 140x140 cm. / 1984

Somnul / ulei pe pânză / 119x119 cm. / 1986
The sleep / oil on canvas / 119x119 cm. / 1986

Meditație / ulei pe pânză / 140x140 cm. / 1988
Meditation / oil on canvas / 140x140 cm. / 1988

Peștera / tehnică mixtă pe hârtie / 62x83 cm. / 1983
The Cave / mixed techniques on paper / 62x83 cm. / 1983

Rugă / ulei pe pânză / 160x160 cm. / 1985
Prayer / oil on canvas / 160x160 cm. / 1985

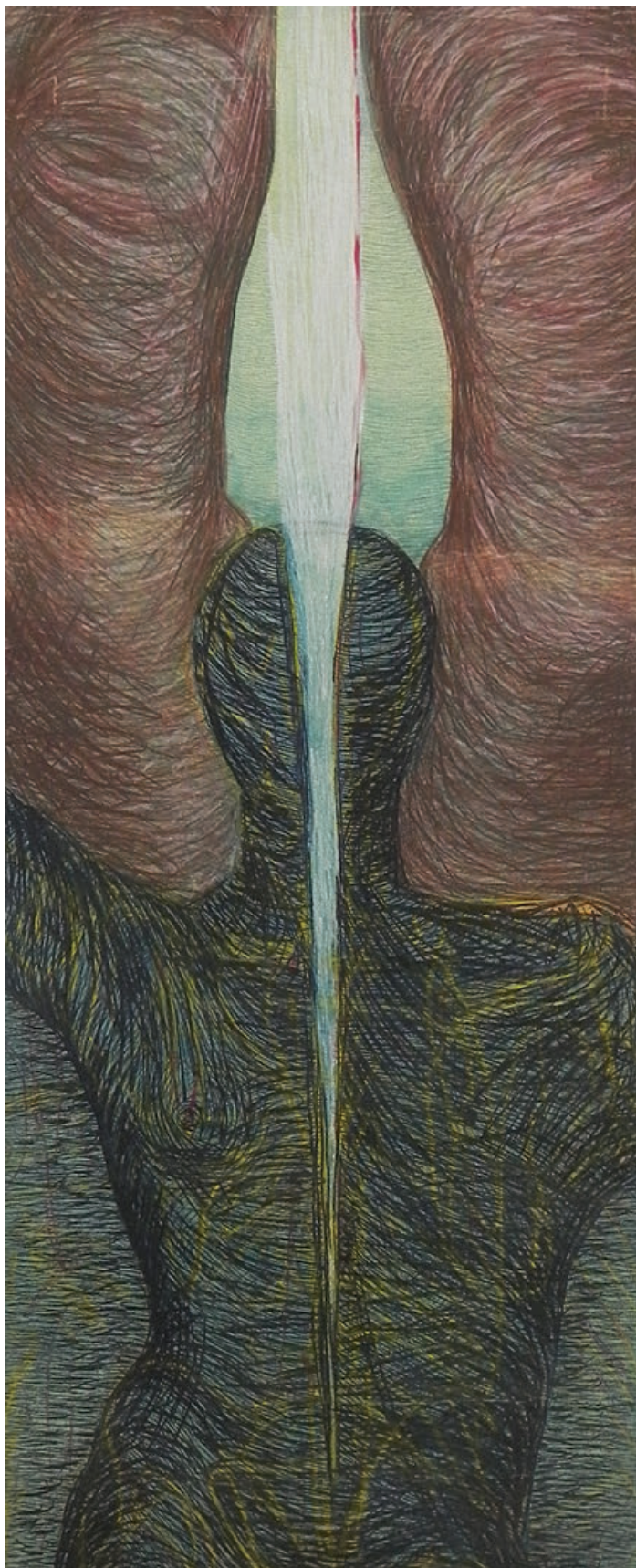

Peștera în flăcări / ulei pe pânză / 140x140 cm. / 1986
The cave in fire / oil on canvas / 140x140 cm. / 1986

Cap în flăcări / ulei pe pânză / 130x100 cm. / 1995
Head on fire / oil on canvas / 130x100 cm. / 1995

Androgin / cretă pe hârtie / 244x109 cm. / 1988

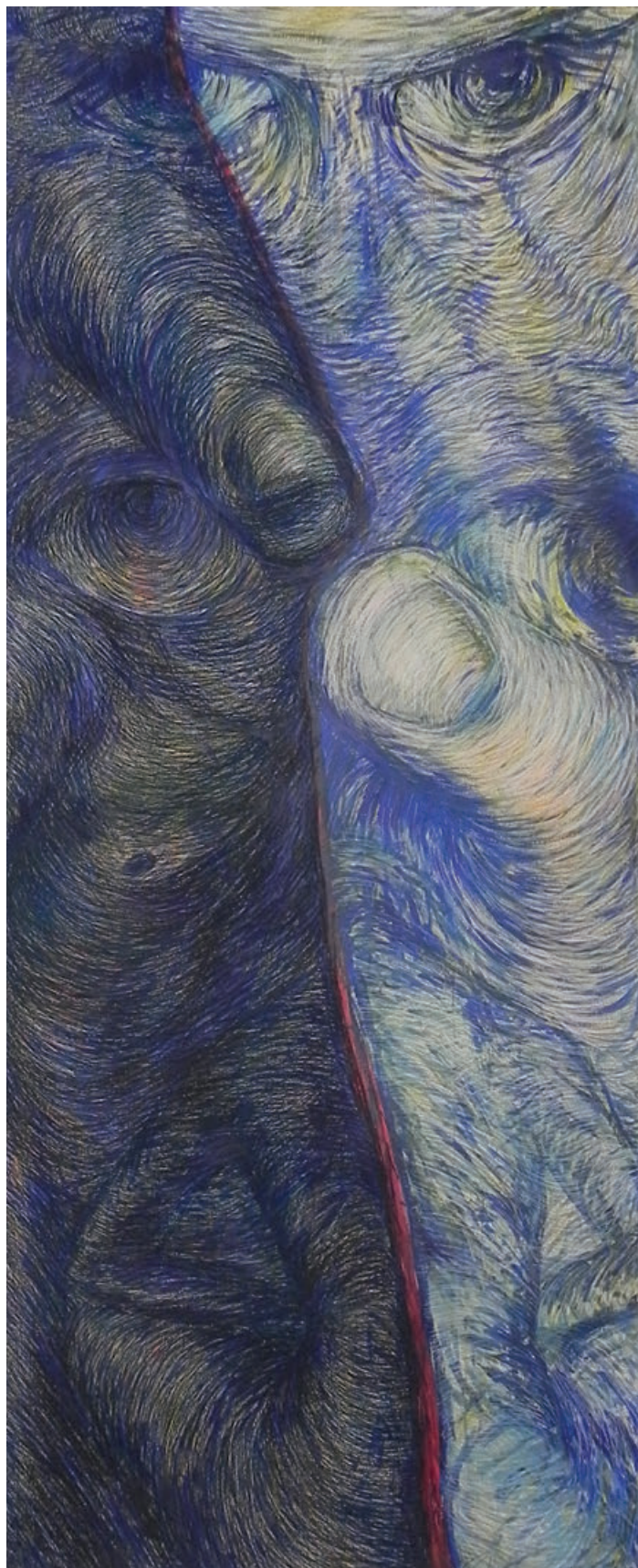
Androginous / chalk on paper / 244x109 cm. / 1988

Rana / cretă pe hârtie / 244x109 cm. / 1989 ►

The wound / chalk on paper / 244x109 cm. / 1989

Rugă / cretă pe hârtie / 244x109 cm. / 1992 ►

Prayer / chalk on paper / 244x109 cm. / 1992

IDEA SEARCH IN A PSEUDO-CD-ENCICLOPAEDIA OVER „INSIDE THE LIVIG” A VIDEO-INSTALLATION

Ruxandra Balaci, 1995

„Inside the Living
My body is Space in Space
Time in Time
and Memory of All.”

- the text is composed from aproximated excerpts (submitted to subjective juxtapositions and alterations) from: ”The New Age Dictionary” by Alex Jack, Tokyo & New York, Japan Publications Inc. 1990, the *dialogue „ Emergencies” of Achille Bonito Oliva and Helena Contova, Venice Aperto ’93 in XLV Biennale di Venezia, Milano, Giancarlo Politi Editore, 1993 *”German Video Art 1992-1994”, cat. published by town of Mar land Goethe Institute, Munich, 1994 – texts of Norbert Nowotsch – „Form of Format” and Wulf Herzogenrath – „Video Sculpture” *Hal Foster – „Re: Post” in „Art After Modernism: Rethinking Representation”, The New York Museum of Contemporary Art & Godive Publisher Inc., Boston 1984 *no. special „Video Formes” 7/1995 „Turbulences Video”, Clermont Ferrand, DRAC Auvergne.
- warning: such kind of text – collage of excerpts, appropriated and modified – is both stimulative and dangerous – causing total mixture of concepts, mythologies, euristic fields...

art 1) the way of expression that heals or gives appreciation of the Order of the Universe.
(Aveline Kushi)

2) an aid to healing the spirit which talks about the Order of the Universe expressed in the seasons and growth of our spirit through stages of darkness and light, differentiation and integration. (Sherman Goldmann)

3) a Samurai sword that punches a hole through your solar plexus so that the Universe can start to flow through you again; that which opens up your crown chakra and sends you soaring into the seventh heaven. (Sherman Goldmann)

artist 1) a master of metaphorical language who reawakens the heard and eye to wonder. (John Campbell)

2) one who works with rhythms and patterns of energy.

3) one who masters and goes beyond all of conditions, techniques, technologies, practices, transmissions, histories, traditions, teachers, lineages and gets back to the creative base. (Gary Snyder)

archean – the age when only organism on Earth were bacteriae and when the atmosphere was dominated by methane, and oxygen was only a trace gas.

Abandon / ulei pe pânză / 200x146 cm. / 1995 ►

Abandon / oil on paper / 200x146 cm. / 1995

astral light - auric or nonphysical light perceived as vibrations surrounding beings or objects.

autoscopy (here realised by video means)

- 1) vision of one's image outside the body
- 2) vision of one's double in a dying state
- 3) vision of one's internal organs

Bardo (Tibetan) – “between 2” – intermediate state between death and rebirth

Skjes-gnas.....earth plane

rmi-lam.....dream plane

ting-nge-'dzin.....onpoitedness

'chi'i'kha....facing death

chös-nyid.....experiencing reality (truth) during postmortem existence

srid-pa.....rebirth

biologogram – wave structure that is created by the oscillation of bioplasma

- beta waves – brain waves indicating normal waking state with consciousness directed to the external environment

- theta waves – brain waves associated with meditation, memory and learning enhancement, or vivid imagery.

bioresonance – theory that every living thing resonates at its own, unique frequency, like a musical chord.

cosmic consciousness / astral projection / spirit dreaming / inner sound...

Cosmic Heart – „its call is vibrating throughout the Earth” (Elizabeth Delvine King)

deep knowing / AVenues of self-discovery (through AV media)

ESP 1) extrasensory perception; Knowledge beyond the five senses

2) elementary spiritual powers (Mark Age)

feminism – Annie Lennox's “Medusa”

galaxy 1) large star cluster, nebulae and interstellar matter catalogued as a spiral, elliptic, irregular, peculiar, radio, exploding

2) a vast spiral of energy that is created and substantially held in balance by a more Yang centripetal force generated by the periphery of space and more Yin centrifugal expanding force generated outward from the center of the spiral. (Michio Kushi)

holistic – knowledge or approach that is simultaneously intuitive and rational, scientific and artistic; whole, integrated comprehensive.

Holotropic Breathwork – a non-drug journey into nonordinary states of consciousness

Life 1) energetic property of all living beings including mountains, rivers and valleys (see Castaneda's Don Juan)

2) the passing of energy through changing forms

3) consciousness, awareness, the eternal play of freely creating and erasing images (Michio Kushi)

4) a self – organizing system characterized by an actively sustained low entropy and things bounded by walls, membranes, skin or waxy coverings; using energy directly from the sun and indirectly from food, incessantly acting to maintain their identity and integrity, even as they grow, change and reproduce and which do not lose their visible, recognizable entities. (Lovelock)

5) sorrow (Buddha)

6) the ability to move upstream against the flow of time (Schroedinger)

7) evolving process from lithic to human and then, through ageing, back to lithic states (human ageing process/portrayal of old skin textures)

„Dying Birds/Aves Morientes” (a short poem)

People...

when very old

become

much alike

birds...

Old birds

as watching blind,

with an unique, penetrating, opalescent eye,

become...lithic

8) carbon flesh activated and maintained by a genetic code (modern view)

Life energy – cosmic life that animates and circulates throughout creation, natural electromagnetic energy of the infinite Universe composed of waves, rays and vibrations that remain undetected by modern science.

- elan vital (Bergson), etheric formative force (Steiner), libido (Freud), negative entropy (Schrodinger), noetic energy (Charles Muss), oranda (Iroquois), pneuma (Greek), prana (Sanskrit), telesman (Hermes Trismegistus).

Magic Table of 9 Basic stages of energy flow (derived from the Late Heaven Diagram of the I Ching):

1) White Water.....Gentle Flowing Energy

2) Black Soil.....Nourishing Energy

3) Emerald Tree.....Budding Energy

4) Green Tree.....Branching Out Energy

5) Yellow Soil.....Centering Energy

6) White Metal.....Gathering Energy

7) Red Metal.....Reflecting Energy

8) White Porcelain Soil..... Shining Energy

9) Purple Fire.....Active Energy

...the I Ching speaks of the Ten Thousand things to symbolize the Universe, the phenomenal world of endless forms and ideas that delight the mind and senses.

...the themes of reconciling spirit and matter, the alchemy of the unconscious depths and vitalist principles

mandala – intricate pattern of concentric circles, squares, polygons and other geometric symbols representing the Order of the Universe, used for instruction or meditation.

mantra – formula composed of syllables (meaningful or meaningless) whose sounds produce psychic or spiritual effects; sacred sound.

mask with eyes (Tibetan art) – sensory awareness

meditation 1) contemplation, reflection, intuition, doing nothing.

2) practice leading to cosmic consciousness, enlightenment, truth-consciousness-bliss, absorption with the divine, union of skillful means and perfect wisdom.

3) practice of centering the whole being, developing body-consciousness, rooting in the here-and-now, perfecting harmony and balance with the Earth.

4) self analysis, self-cultivation, self-enlightenment (Swami-Rama)

5) thought-form building, bringing down to the concrete levels of the mental plane abstract ideas and intuitions and shattering of forms; establishing of a direct channel between the

monad and the purified personality and between the seven centers in the human etheric vehicle; freedom to work on any path. (Alice Bailey)

memory – recall of one's eternal journey and purpose of the Earth.

vision of the future

vision of the past

metachory – abstract synthesis of dance-motion, poetry, music, geometrical form, color, perfume (Rudhyar)

metaligistic – telepathic communication, from learning the language of birds, animals and plants to the application of mantras to psychotronic energy systems, etc.

mind energy...

morphogenetic field – a subtle patterning field generated by a natural system that organizes subsequent similar systems.

mudra 1) gesture that expresses or encourages different attitudes of mind (Buddhism)

2) gesture producing psychic responses (Hinduism)

3) third M in the tantra; aphrodisiac

4) sinuous hand movement in dance (Sanskrit)

“nature and the body” – one of the “Emergencies” in Achille Bonito Oliva's Aperto '93

NLP (Neurolinguistic Programming) – a psychology of communication which recognizes the link between linguistic and physiology understanding such factors as tone of voice, pitch, body posture, eye movements. (Beuys stated that the body is indispensable for communication)

Noogenesis – spiritual evolution, opposite of entropy (Teilhard)

Noosphere – Teilhard de Chardin's envelope of widening cosmic consciousness surrounding the Earth.

plasma...

psi – general term for ESP (see ESP)

psion – psi information structures that continuously circulate between humans and the planet (Jose Arguelles)

rain – acid rain (or bleeding, or crying as forms of rain) – pictorial traces on the artist's face (to be seen: “ Persona” by Ingmar Bergman, “Blade Runner” by Ridley Scott – dying mutant- “The Human Face” by Laurie Anderson).

Scientology – the study and handling of the spirit in relationship to itself, Universe, and other life; (a route, way through its drills and studies one may find the truth for one self.

Skandha (“aggregate”), one of five heaps in Buddhism into which all existence is categorized:

rupa.....body

vedana.....feelings

sanjna.....perceptions

samskara.....past impressions

vijnana.....consciousness

SKIPI (Super Knowledge information Processing Intelligence) – prototype computer program derived from cybernetics, game-theory, and psychedelic drugs.

space-time - four dimensional continuum used in relativity theory to unify the traditional concepts of space and time.

spiral – the pulsating rhythm that infuses all life, the dance of whirling into being and whirling out again (Starhawk)

thermodynamics – the branch of physics dealing with time and energy and which connects living processes to the fundamental laws of nature.

video (see below)

violence – another “Emergence” in Achille’s Aperto ‘93

visceral...

*

“And what about another field of video art where technology is active, the installation? The remarkable point was that the movement from the screen to the room was constantly a movement from the room back into the screen at the same time.

The intrusive aspect of a multi-screen presentation, a video-sculpture and sometimes a video installation was ultimately feed back onto the screen in the course/process of viewing. This ultimate centring of vision contains one of the fundamental differences compared to traditional, three-dimensional works of plastic art. (...) They integrate the observer into what is happening – interactively – gently but inescapably, and develop a “tuned space” in the musical sense, in which the individual elements join together into a harmonic/rhythmic cadence.” (Norbert Nowotsch)

*

(just only a few more common places...)

- video is image and sound

experiencing space and time

mixing documentary, experimental and fictional aspects

visual improvisation & “Illuminated Music”

holistic approach

- art crosses all borders and returns to society, audience, through “conceptual real” (Bonito Oliva)

- the mixed forms... a sophisticated and energetic combination of poetic and moving elements (Wulf Herzogenrath)

- endless re-production of metaphors

implying strata of meanings (impurity of meaning)

levels of representation/structures of signification

opening of cultural codes

discoursiveness

- identifying, of course, such characteristic as:

presence at “theatre” or preoccupation with time (impermanence, fluctuations) (Crimp’s postmodernism)

“eruption of language” (Owens’ postmodernism)

“expended field” (Krauss’ postmodernism)

lessons from: - l’ivresse de Bill Viola

- traverse chirurgicale de Peter Campus

- Nam June Paik’s “Kharma no.7”

(and so on...)

Inima / ulei pe pânză / 90x90 cm. / 1993

The Heart / oil on canvas / 90x90 cm. / 1993

Go 1990

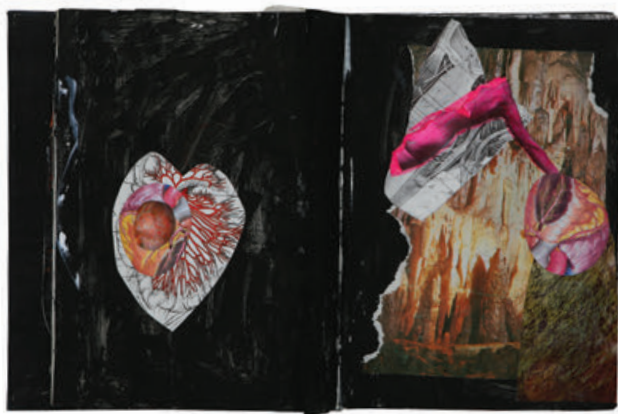
video performance by: **Wanda Mihuleac, Iosif Kiraly, Teodor Graur, Dan Mihălțianu**

camera & editing: **Gelu Ciocan**

performer: **Marilena Preda Sanc**

foto by: **Teodor Graur**

Alive / carte de artist / 34x24x3 cm. / 1993

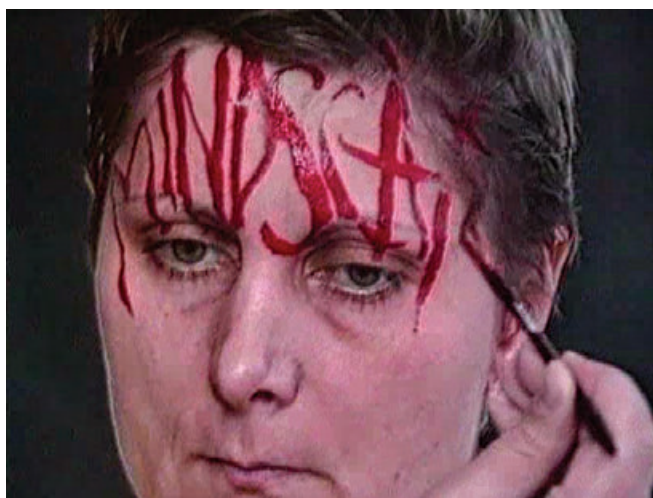
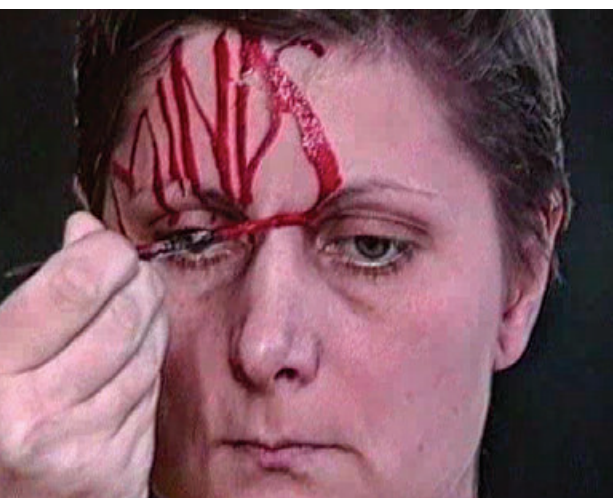
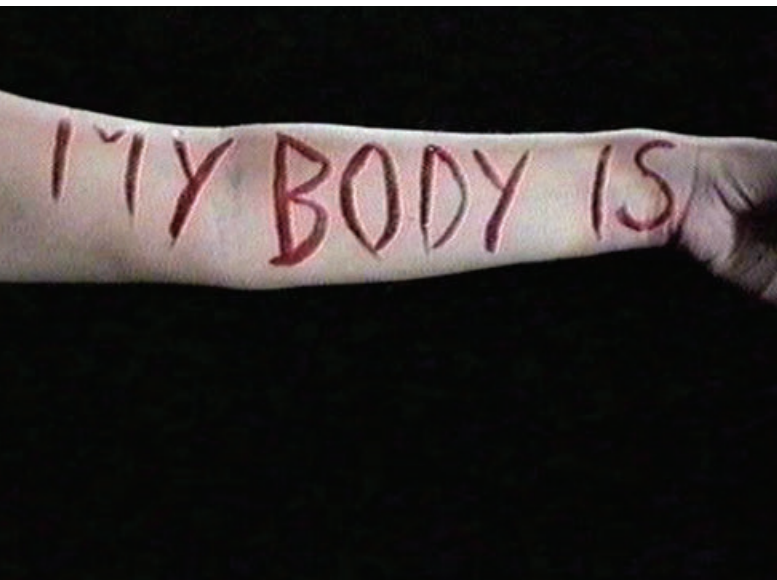
Alive / artist book / 34x24x3 cm. / 1993

Sculptura vie / instalație media / performer **Alexandra Vasile** / 1993
Alive sculpture / media installation / performer **Alexandra Vasile** / 1993

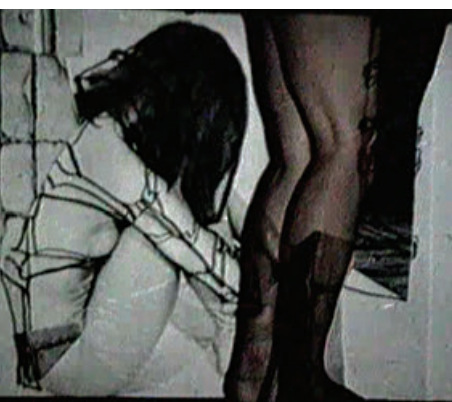
BODYSCAPE, HANDSCAPE, MINDSCAPE CONSTĂ ÎN IMAGINI METAFORICE REZULTATE DIN SUPRAPUNEREA A DOUĂ SAU TREI FOTOGRAFII ȘI O PROIECȚIE FILMATĂ PE CORPUL MEU. MINDSCAPE ESTE UN VIDEO POEM BAZAT PE UN PERFORMANCE ÎN TIMPUL CĂRUIA ÎMI SCRIB CUVINTE PE CHIP ȘI PROIECTEZ SLIDE-URI PE FAȚĂ ȘI CORP.

BODYSCAPE, HANDSCAPE, MINDSCAPE CONSISTS IN METAPHORICAL IMAGES RESULTED FROM SUPERPOSING TWO OR THREE PICTURES AND A FILMED PROJECTION ON MY BODY. MINDSCAPE I IS A VIDEO POEM BASED ON A PERFORMANCE DURING WHICH I'M WRITING WORDS ON MY FACE AND SLIDING PROJECTIONS ON MY FACE AND BODY.

Bodyscape Handscape Mindscape, 1993
5.30 min., VHS
Camera & editing: **Gelu Ciocan**
e-MPS

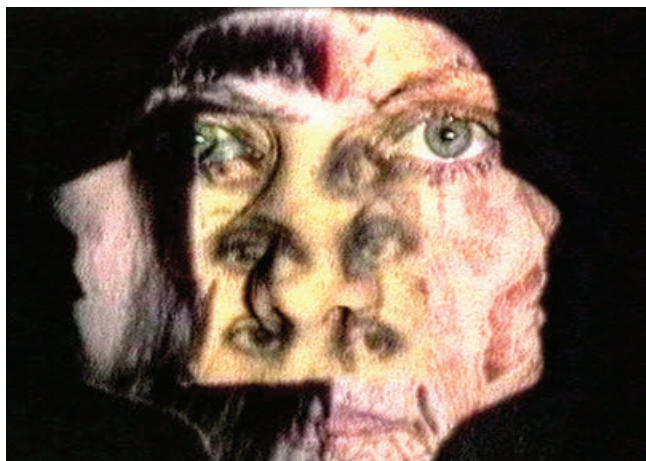
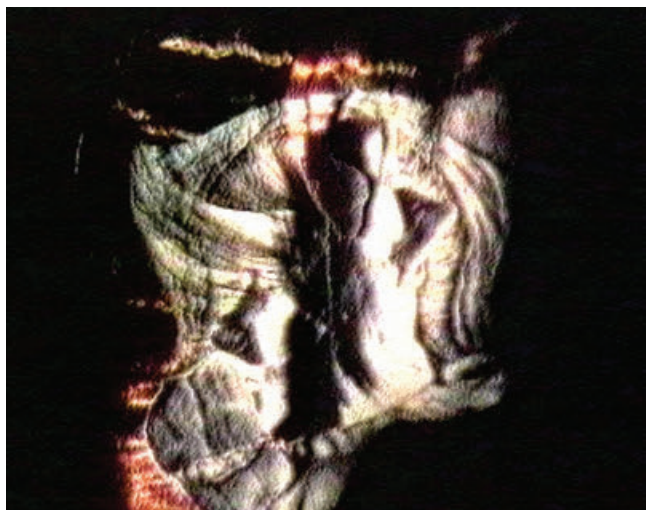

INSIDE ESTE UN CLIP DE 30" BAZAT PE UN PERFORMANCE. IMAGINEA FIXĂ CARE ÎMI REPREZINTĂ CORPUL ESTE PROIECTATĂ PE CORPUL MEU. ÎNTRE TIMP PĂRĂSESC CADRUL, PĂSTRÂND PROIECȚIA CORPULUI.

INSIDE IS A 30" CLIP BASED ON A PERFORMANCE. THE STILL IMAGE REPRESENTING MY BODY IS PROJECTED ON MY BODY. MEANWHILE I LEAVE THE FRAME, KEEPING THE BODY PROJECTION.

Inside, 1993
30". VHS
Camera & editing: **Gelu Ciocan**
e-MPS

Mindscape 1, 1997
6 min. Beta SP, video poetry
Camera: **Gelu Ciocan**

Mască / fotografie / 15x21 cm. / 1994

Mask / photography / 15x21 cm. / 1994

Foto by: **Gelu Ciocan**

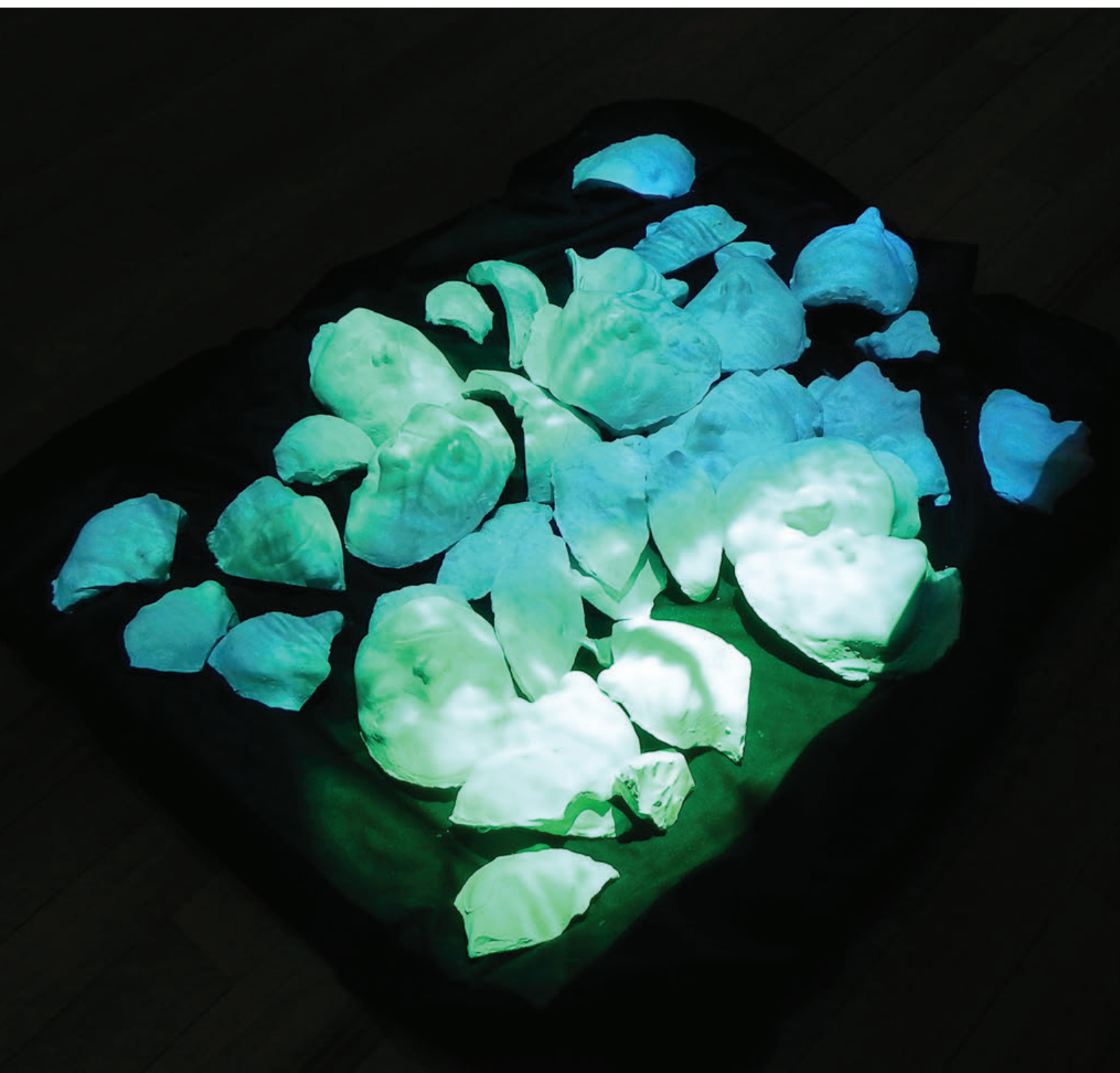

Mască / fotografie / 15x21 cm. / 1994
Mask / photography / 15x21 cm. / 1994
 Foto by: **Gelu Ciocan**

Mindscape III - video instalație MNAC, 2011
 Mulaje după chip / face moulds: **Doru Nuțu**
 8 min. Beta SP
 Camera: **George Oprea & Alexandru Solomon**
 Editing: **Rafael Gumă & Gottfried Gausenbauer**
 Digital effects: **Gottfried Gausenbauer**
 Dansatori / Dancers: **Florin Floroiu & Mihai Mihalcea**
 Muzica / Music: **Dan Dediu**

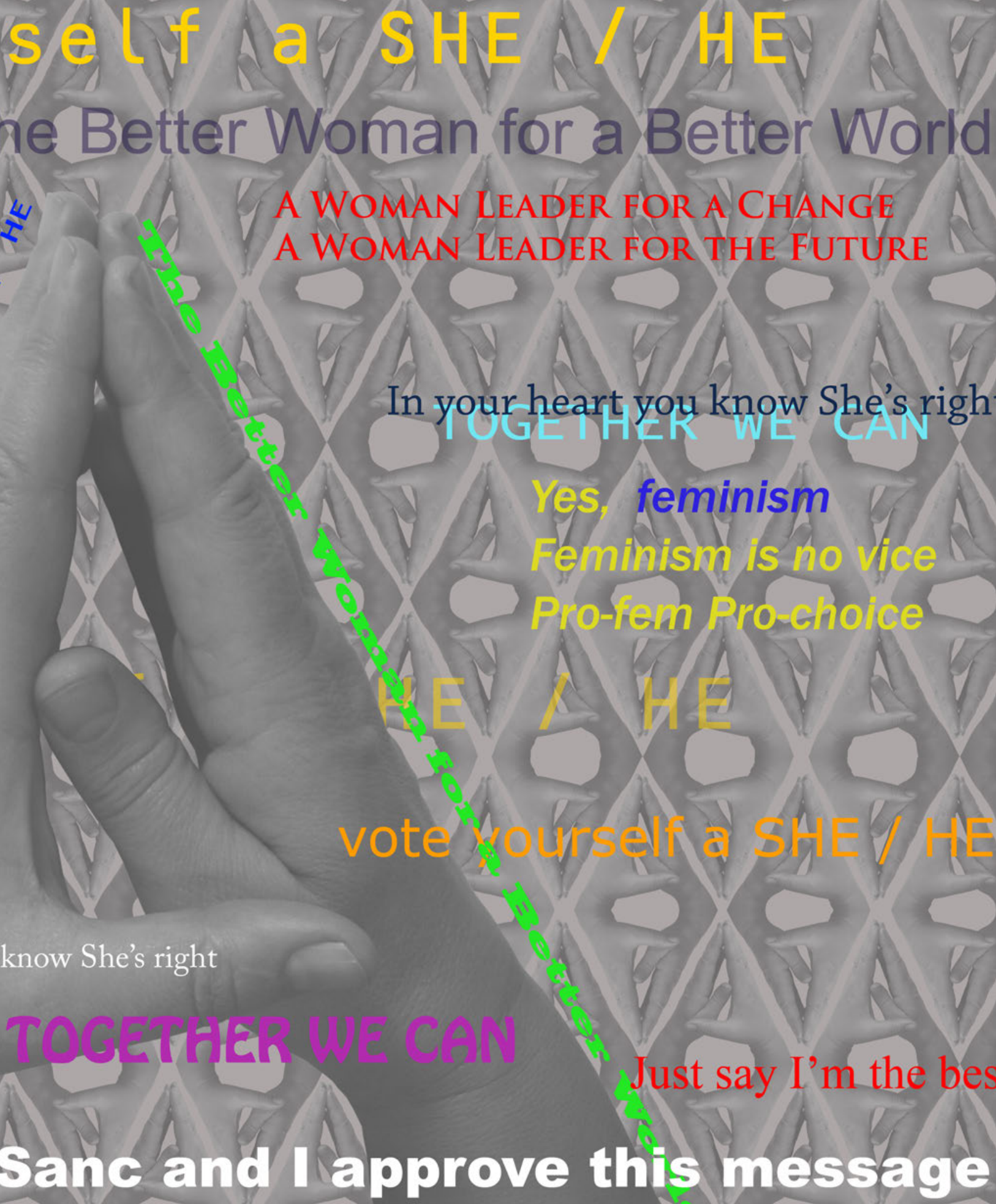

FEMINISME

FEMINISMS

vote yourself a SHE / HE

the Better Woman for a Better World

A WOMAN LEADER FOR A CHANGE
A WOMAN LEADER FOR THE FUTURE

In your heart you know She's right

TOGETHER WE CAN

Yes, feminism
Feminism is no vice
Pro-fem Pro-choice

HE / HE

vote yourself a SHE / HE

know She's right

TOGETHER WE CAN

Just say I'm the best

Sanc and I approve this message

1994 – RIDURILE MATERIEI

Marilena a fost unul dintre cei 17 artiști cu care am lucrat în cadrul proiectului 010101 ..., a doua expoziție anuală a Centrului Soros pentru Artă Contemporană. Având în vedere că evenimentul e practic necunoscut generațiilor mai tinere, am să fac rapid o schiță de context. Cele două expoziții anuale al căror organizator am fost (prima - Ex Oriente Lux, din 1993) erau concepute ca instrumente de corecție a traiectoriei artelor vizuale din România post-89, din punct de vedere ideologic, metodologic și tehnic. Cu 010101 ... scopul a fost scoaterea producției artistice din izolarea atelierului prin suportul acordat artiștilor în confruntarea cu problemele unei societăți în schimbare. Juriul internațional a selectat acele proiecte care adresa sau continutistic și procedural grupuri sociale/comunități marcate de probleme economice, etnice sau de altă natură. Autorii erau încurajați să abordeze subiectul cu instrumentele artei relaționale, în mod procesual și contextual. Evenimentul final al 010101 ... nu a fost proiectat ca o expoziție în sensul tradițional al cuvântului, ci mai degrabă ca o instalație multi-media cu caracter documentar, tocmai pentru a încuraja artiștii într-un demers orientat către un grup țintă din afara cercului obișnuit de colegi și public.

Privit retrospectiv, proiectul Marilenei a fost unul dintre cele mai consistente cu principiile de orientare socială pe care se baza 010101 ... În Despre bătrânețe, moarte artista a decis să lucreze cu o situație a cărei complexitate era (din păcate) exemplară pentru societatea României, care trecuse de la pauperitatea organizată a regimului comunist, la neo-capitalismului bizar al anilor 90. Locul pe care l-a ales artista pentru desfășurarea proiectului era un bloc de garsoniere dintr-un cartier sărac al Iașilor. Ocupanții erau persoane în vârstă (predominant femei), eliminați din zona activă a societății și abandonați în acel loc marginal din trei motive, în principal:

- valul agresiv de demolare a locuințelor “la curte” ce a urmat marelui cutremur din 1977;
- statutul de persoană singură, datorat dispariției partenerului (dispariție de obicei prematură, legată de condițiile grele de viață);
- sărăcia pur și simplu – o condiție care aducea spre zero relevanța socială a acestor oameni pentru sistemele politice dinainte și după 1989.

În pofida, sau poate tocmai datorită acestor circumstanțe adverse, locuitorii aceluia bloc alcătuiau o comunitate funcțională, organizată după reguli proprii. Ajutorul reciproc lua forme diverse, de la elementara (și placută) terapie prin conversație, la aspecte practice cum ar fi cumpărături pentru cei care nu se puteau deplasa, ajutor în gospodărie pentru cei imobilizați, etc. Am urmarit-o pe Marilena lucrând cu acel context. Tranzita fără efort de la un apartament la al-

1994 – THE WRINKLES OF MATTER

Marilena was one of the seventeen artists I worked with in the frame of the project 010101 ..., the Soros Centre for Contemporary Art's 2nd annual exhibition. As that event is practically unknown to the most contemporary reader, I will sum up here the context. The two annual exhibitions of SCCA that I curated (the other one being *Ex Oriente Lux*, 1993) were conceived as engineering attempts at changing the development course of the visual arts in post-1989 Romania, from ideological, methodological and technological points of view. With 010101 ..., we (the advisory board and I) were aiming at extracting the art production from the isolation of the studio, by helping the artists in their confrontation with the hard realities of the society. The participants were selected by an international jury on basis of project proposals focusing on social groups/communities struggling with economic, ethnic or other issues. The selected artists were encouraged to look at their work as a process and at the results as site specific. The general outcome, namely the 010101 ... event was supposed to be a media-based factual report, and not a regular group art show, and that was the last constraint in an effort to bring the artists in close relation to their subject.

Seen from this moment in time, Marilena's approach of the challenges implied by 010101 ... was one of the most engaged and effective. In *About Old Age*, Death her choice went for a situation so intense and so complex that one could call it exemplary for the pauperized society inherited from the communist period and enhanced by the bizarre neo-capitalism that characterized Romania in the 90s. The place was a block of one-room apartments somewhere at the margins of a provincial city (Iași). The inhabitants were predominantly single old women who were discarded there, down and out from their previous lives, due to three factors:

- the wave of savage demolitions of privately own housing operated by the Ceaușescu regime immediately after the big earthquake from 1977;
- their status of single women, due to the fact that their husbands passed away mostly before their time, and mostly due to dire life conditions;
- their sheer poverty, that made them dispensable to the society, before, but sadly enough also after 1989.

Despite the circumstances (or maybe precisely due to them) this community was functioning in a very efficient way, almost like a beehive. Mutual support was taking various forms, from the most basic therapy through conversation to practical aspects like doing the shopping for the weaker, helping the sick ones with daily tasks, and so on. I saw Marilena at work in that place. She was totally blending in, moving from one apartment to the other and from one occupant to the other with perfect easiness; deepening herself in conversations that were obviously the continuation of previous endless chats, being one of them, a woman concerned with the tasks of the day and with the unknowns of tomorrow.

The female universe, with its energies and dilemmas is fundamental to Marilena's work, and the family stays central to her creative mechanisms. It is esthetically relevant that Marilena was preoccupied as a young artist by her coming of age, by her burgeoning femininity, while in her full maturity she turned towards the issues of decay and marginalization. Her relation to her grand mother was triggering new processes, that brought her to a new prospective on her

tul, de la o situație dificilă la alta; purta cu lejeritate consolatoare conversații despre probleme existențiale grele, schimba informații obscure pentru un necunosător al locului, și care în mod evident reluau convorbiri anterioare. Marilena aparținea acelui loc, era unul dintre locuitorii săi preocupați de greutatea zilei de azi și de incertitudinile celei de mâine.

Universul feminin, cu energiile și dilemele sale e o componentă fundamentală a demersului Marilenei, iar familia joacă un rol central în mecanismele ei creative. Biografia personală are relevanța pentru opțiunile estetice ale artistei. Preocupată în tinerețe de tranziția de la copil la adult, de configurarea psihologică și biologică a feminității; ea s-a aplecat în plină maturitate fizică și creativă asupra temelor decăderii și marginalității. Relația cu bunica și cu mama sa au declanșat noi procese de gândire și i-au oferit perspective noi asupra propriei munci. Blocul de garsoniere de la Iași, adăpostind o comunitate ce nu și-a pierdut căldura sufletească în contactul permanent cu dimensiunea tragică a existenței, e un echivalent la scara urbană a preocupărilor Marilenei pentru fragilitatea corpului uman, pentru capacitatea sa de a îndura cu demnitate suferința și trecerea spre moarte.

Marilena a tradus această experiență în limbajul său caracteristic, transformând – ca orice artist – realitatea obiectivă (opresivă și străină emoțional) într-un univers controlabil, personalizat, împacat cu sine. Despre bătrânețe, moarte mi-a îngăduit să constat din nou cât de autentice sunt obsesiile tematice și stilistice ale Marilenei, și să constat cât de puternică e legătura universului ei artistic cu realitatea.

DESPRE BĂTRÂNEȚE, MOARTE

Secolul acesta ne-a făcut să trăim în clipă, uitând de bătrânețe și moarte. Am fost obișnuiți să le ascundem, să ne fie rușine și frică să ne gândim. Am pierdut ceva esențial – liniștea, demințitatea bătrânilor noștri cu moartea.

Un bloc de garsoniere confort 2, 4 etaje, fără lift, locuit aproape în întregime de bătrâni ... Oameni cu pensii mici care nu le pot asigura un trai decent, venit ce acoperă întreținerea și parțial hrana, în nici un caz și medicamentele. Pentru oricare din aceste femei Boala devine o problemă. ... Mi-au povestit întâmplări din viața lor, m-au făcut să trăiesc împreună cu rețrăirea lor intensă evenimentele imprtante ce le-au definit existența. ... Mi-au vorbit despre părinții lor, frații lor, despre soți, copii, casa lor din sat, război, refugiu – despre cum au ajuns să fie singure și cum s-au pregătit pentru trecerea dincolo ... Important a fost pentru mine că am reușit să intru în realitatea lor, să comunicăm. ...

Materialul pe care l-am adunat pentru acest proiect cuprinde și fotografii, imagini filmate, luate la vulcanii noroioși – strcturile anorganice, clocotul, sonoritățile telurice ale acestor pământuri mișcătoare, ridurile de materie asemănătoare ridurilor de pe fețele bătrânelor ...

(Marilena Preda-Sanc, în 010101 ..., catalog editat de Centrul Soros pentru Artă Contemporană, București, 1995, pp.162-163)

.....

own work. That rotten building from Iași, with its humanity, so warm and engaging despite its tragic dimension, was an embodiment at urban scale of Marilena's obsessions with the feminine body, with its fragility and resilience, with its dignified passage towards death.

Marilena translated that particular experience in the morphology characteristic to her work. And that is what we artists do – operating a transfiguration of the reality as it comes upon us, into something subjective that belongs to us. About Old Age, Death allowed me to see how powerful and how genuine Marilena's artistic obsessions are and how strongly connected they are to the every day life.

ABOUT OLD AGE, DEATH

This century made us live in the moment, and forget about old age and death. We got used to hide them, to be ashamed of them, and to be afraid to think about them. We lost something vital, the dignity of our old ones [in relation] with death.

A block of studio flats of the second type comfort, 4 floors without an elevator, inhabited almost without exception by old people. ... People with small pensions that cannot [secure] a decent life, [with] an income that covers the rent and partially the food but in no case can it cover the price of medicine. For any of those women illness becomes a problem. ... They told me their life's story; they made me live with them the main events that shaped their existence. ... They told me about their parents, their brothers, about the husband and children, the house in the village, about the war, the refuge – about how they got to be alone and how they have prepared themselves for the passing beyond To me the important thing was that I could enter their reality, which I could communicate with them. ...

The material I gathered for this project contains also photographs, the filmed images of the muddy volcanoes – the inorganic structures, the bubbling, the earthy sonorities of these moving lands, the crease of matter like the wrinkles on the old women's faces

(Marilena Preda-Sanc, statement in 010101 ..., catalogue edited by the Soros Centre for Contemporary Arts, Bucharest, 1995, pp.162-163)

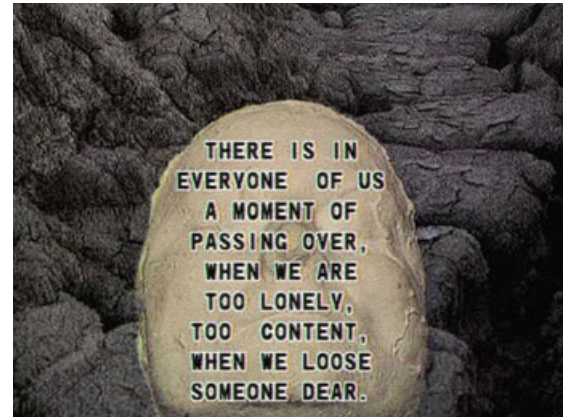
.....
La Vulcanii Noroiși cu bunica /
intervenție pe fotografie / fotografie de **Gelu Ciocan** /
10x15 cm. / 1994

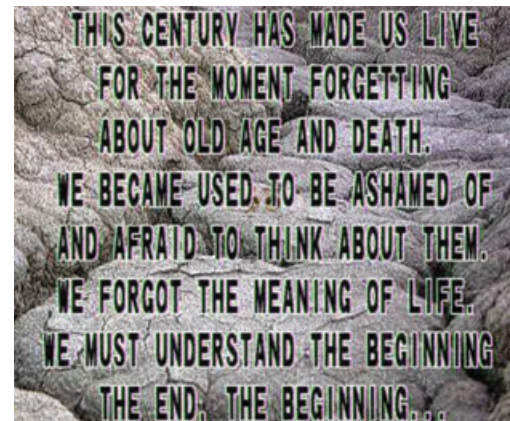
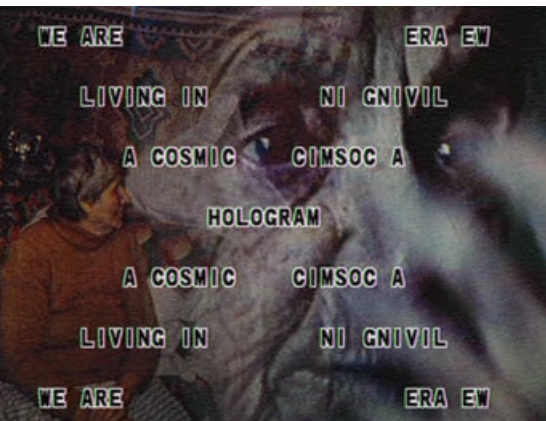
At Mud Volcanous with grandmother /
intervention on photography / photo by **Gelu Ciocan** /
10x15 cm. / 1994

OLDNESS ESTE UN VIDEO POEM DOCUMENTAR DESPRE BĂTRÂNEȚE. CÂTEVA BĂTRÂNE NE-AU SPUS POVESTEA VIEȚII LOR. NE-AU FĂCUT SĂ TRĂIM ALĂTURI DE ELE PRINCIPALELE EVENIMENTE CARE LE-AU FORMAT EXISTENȚA.

OLDNESS IS A DOCUMENTARY VIDEO POEM ABOUT OLD AGE. A FEW OLD WOMEN TOLD US THEIR LIFE'S STORY. THEY MADE US LIVE WITH THEM THE MAIN EVENTS THAT SHAPED THEIR EXISTENCE.

About Oldness, 1995
 11 min., Beta SP
 Camera: **George Oprea**
 Lumini: **Viorel Coler**
 Muzica: **Cristian Nanu & Florian Nanu**
 Editing: **Dobrică Lospa**
 Production manager: **Velvet Moraru**
 e-FAV

PASSING ESTE UN POEM VIZUAL, O SUCCESIUNE DE IMAGINI - PIATRĂ, APĂ, VULCANI, FRAGMENTE DE CHIPURI DE BĂTRÂNE, MULAJE DUPĂ CHIPUL MEU, IMAGERIE BIOLOGICĂ APROPRIATĂ, PEISAJE INTERIOARE/EXTERIOARE CARE CONFERĂ NOI SENSURI METAFOREI VIEȚII ȘI A MORȚII. CUVINTELE DIN FONDUL MUZICAL SUNT SCRISE DE MINE ÎN 1986.

PASSING IS A VISUAL POEM, A SUCCESSION OF IMAGES – STONE, WATER, VOLCANOES, FRAGMENTS OF OLD WOMEN FACES, PLASTER MOULDS TAKEN OFF MY FACE, APPROPRIATED BIOLOGICAL IMAGERY, INNER/ OUTER LANDSCAPES – WHICH ASCRIBE NEW MEANINGS TO THE METAPHOR OF LIFE AND DEATH. THE WORDS OF THE SOUND BACKGROUND ARE WRITTEN BY ME IN 1986.

Passing, 1995
4 min., Beta SP
Camera: **George Oprea**
Muzica: **Cristian Nanu & Florian Nanu**
Editing: **Rafael Gumă**
e-FAV

Ne-am despărțit de noi când s-a-nceput.
 Valuri de sunet mă absorb în vârtejul lumii.
 Priviri de suflete mângâietor mă-nvăluie.
 Devin Spațiu Timp prelins în lumi paralele,
 Picături în Fântâna Cosmică.
 Cu mâinile-mi despici ochii, strecoar degetele-n visuri desperate.
 Dâra colorată a minții desenează Frica.
 Vulcanii de sânge acoperă ridurile materiei.
 Flăcări de carne, Urme de timp.
 Energii captive-n echilibru de piatră,
 Cântec de cer sculptat pentru
 Spațiul meu de carne și sânge.
 Sunetul tău se pierde-n pâcla Tristeții
 Gându-mi Trup se ascunde-n val,
 Ocean de spirite – Recif de cunoaștere
 Eșuez în FRICA – VIAȚĂ.

We parted again when it began.
 Waves of sound draw me into the world's spin.
 Glances of soothing souls surround me.
 I become Space, Time trickles to parallel worlds,
 Drops in the Cosmic Fountain.
 With my hands I split my eyes, struggling fingers in desperate
 dreams.
 The colored trail of the minds draws Fear.
 Volcanoes of blood cover the furrows of matter.
 Flames of flesh, Traces of time,
 Energies captured in a stone's equilibrium.
 Song of heaven sculpted for
 My space of flesh and blood.
 Your sound is lost in sorrow's mist.
 My Body Thought hides in a wave.
 Ocean of spirits – Reef of Knowledge
 I fail in FEAR – THIS IS LIFE.

FEREASTRA CU MEMORII ESTE UN VIDEO POEM. FEREASTRA CASEI MELE ESTE UN ECRAN PLIN CU MEMORII DE FAMILIE.

THE WINDOW WITH MEMORIES IS A VIDEO POEM. THE WINDOW OF MY HOUSE IS A SCREEN FULL WITH FAMILY MEMORIES.

The Window with Memories, 2006

7 min., DV AVI PAL

Camera & digital processing: **Victor Velculescu**
e-MPS

Conversație / acril pe pânză / 70x100 cm. / 2010
Conversation / acryl on canvas / 70x100 cm. / 2010

Lucrarea autoreferențială (...) DIVA (digital print și video, 2008) reprezintă o femeie obișnuită. Ea se regăsește blocată în mecanismul formal al existenței, mereu în grabă pentru a deveni ceea ce pretinde societatea de la ea. Diferitele sale activități constante alternează rapid în timp ce print-ul digital dezvăluie un motto: “Cel mai mult îmi place să nu fac nimic”.

The (...) work DIVA (digital print and video, 2008) in which she portrays herself is about an ordinary woman. She finds herself trapped in the formal mechanism of existence always in a hurry in order to become what society expects from her. Her different continuous activities alternate rapidly while the digital print reveals a motto: “The most I like is doing nothing”.*

* Nițș, Olivia, *Material Histories. Feminism and Feminist Art in Post-Revolutionary Romania*, in *Gender Check: A Reader. Art and Theory in Eastern Europe*, edited by Bojana Pejić and ERSTE Foundation, MUMOK, Wien, Verlag der Buchhandlung Walther König, Köln, p. 360; originally published in *N. Paradoxa: International Feminist Art Journal*, no. 24 (July 2009), London, UK.

**THE MOST I LIKE
IS
DOING NOTHING**

REFLECȚII DESPRE FEMEIESC ȘI FEMINISM

Mihaela Miroiu

Prin 1996 am intrat într-o expoziție a Marilenei Preda Sânc. Se numea „Viul”. Mama formelor de gips, pânză, imagine video cu fețe de bătrâne care se metamorfozau în glie, ședea discretă ca o umbră, undeva într-un colț al sălii. Mi-am plimbat privirea pe „formele” născute de Marilena, ascultând vocea care însoțea filmul metamorfozelor pământ-chipuri de bătrâne. După o vreme, am părăsit sala fără să-i pot spune Marilenei nimic. Graiul îmi pierise oprit de emoția și frustrația teoreticienei față cu o operă care întrupa atât de senzațional femeiescul. Mă gândeam la răceala raționamentelor și teoriilor mele din *Convenio*, cartea de filosofie a moralei pe care o publicasem puțin înaintea expoziției și pe care, probabil, o zămislisem odată cu zămislirea polimorfozelor artistice ale Marilenei. Trăisem în ceasul acela „vederea” intuițiilor filosofice pe care le-am dezvoltat în carte. Simțeam în întregime cât de ne-întreagă și de neajuns își este filosofia, la câtă înțelegere și exprimare de sine ca femeie a putut ajunge Marilena prin arta ei. M-a împăcat însă bucuria surorității de fond, aerul familiar al ideilor-cuvânt și al ideilor-imagine. Pentru o clipă, am avut calda iluzie că avem forța, răgazul, curajul să generăm forma autentică a feminismului, cea creativă. (...) Poate, ca mulți alții, trăim mult mai îngust, striviți de nevoile propriilor domenii și instituții, tot mai puțin prezenți măcar ca spectatori în celelalte chipuri ale culturii. Istoria a dovedit însă că m-am pripit în judecățile mele. Societatea noastră era și este încă prea saturată de alte nevoi încât să permită „luxul” creativității. Mai ales pentru acelea dintre noi care produc (re)începuturi.

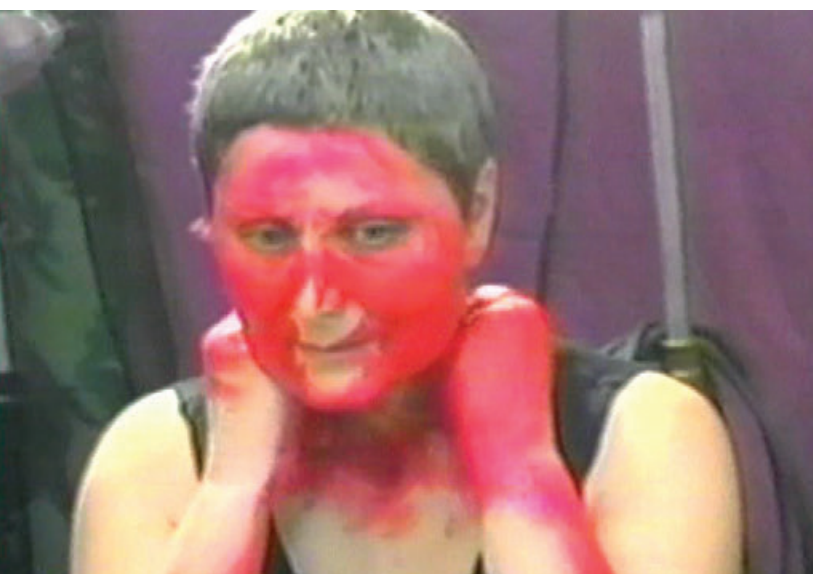
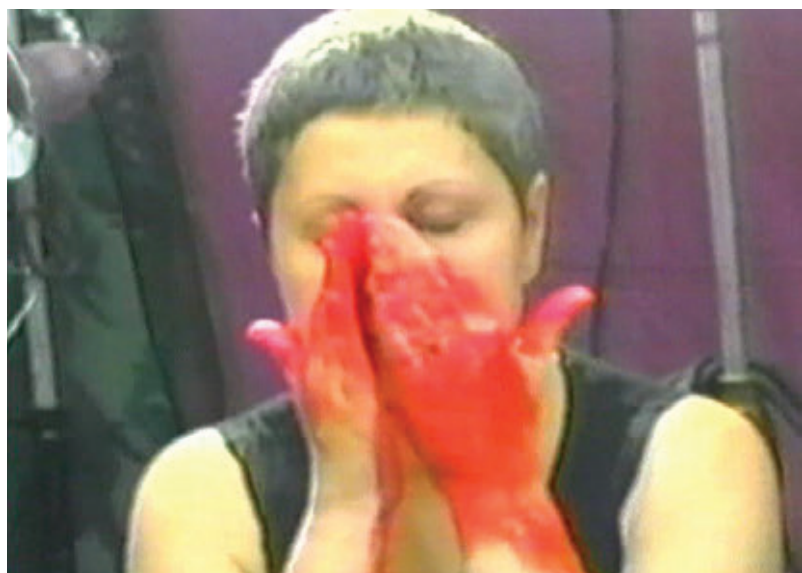
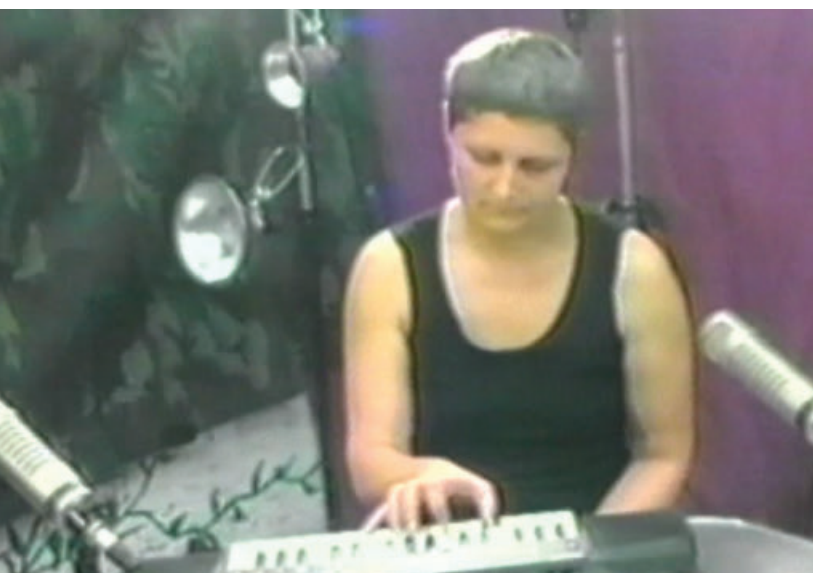
REFLECTIONS ON WOMANHOOD AND FEMINISM

Around 1996 I entered an exhibition by Marilena Preda Sânc. It was called „Alive”. The mother of plaster, canvas shapes, video image with faces of old women transforming into land, was sitting discreetly like a shadow somewhere in a corner of the room. I glanced over the “shapes” created by Marilena listening to the voice accompanying the video of the metamorphosis of land-old women faces. After a while I left the room without being able to say something to Marilena. My voice had perished blocked by the emotion and frustration of the theoretician in front of a work that was embodying so sensationally the womanhood. I was thinking to the coldness of my reasoning and theories from *Convenio*, the moral philosophy book I had published not long before the exhibition and which I had probably conceived along with Marilena’s conceiving of artistic polymorphisms. I had lived in that moment “the seeing” of the philosophical intuitions developed in the book. I completely felt how incomplete and unfulfilling philosophy is to itself and the extent of understanding and self expression as a woman Marilena reached through her art. Still, I was comforted by the joy of background sorority, the familiar air of the word-ideas and ideas-images. For an instant I had the warm illusion that I had the strength, the time and courage to generate the authentic shape of feminism, the creative one. (...) Maybe, as many others, we live narrowly, crushed by the needs of our own fields of expertise and institutions, less and less present at least as spectators in the other facets of culture. Yet history proved that I had rushed in my judgments. Our society was and still is too saturated by other needs in order to allow “the luxury” of creativity. Especially for those of us who produce new beginnings.

SCURTĂ AUTOBIOGRAFIE ESTE UN PERFORMANCE FILMAT ÎN DIRECT DESPRE A FI ARTIST/ARTISTĂ. PREZINT CÂTEVA MOMENTE IMPORTANTE DIN VIAȚA MEA ÎN CUVINTE AMUZANTE/SERIOASE. SCURTĂ AUTOBIOGRAFIE ESTE O SUCCINTĂ TRECCERE PRIN VIAȚA MEA DE ARTISTĂ, O IMERSIUNE ÎN SENTIMENTELE MELE ADÂNCI. O CONCLUZIE FINALĂ SUBLINIAZĂ IDEEA CĂ VIAȚA ARTISTULUI ESTE UN MOD DE A TRĂI.

BRIEF AUTOBIOGRAPHY IS A LIVE NETCAST PERFORMANCE ABOUT BEING AN ARTIST/WOMAN ARTIST. I PRESENT A FEW IMPORTANT MOMENTS OF MY LIFE IN FUNNY/SERIOUS WORDS. BRIEF AUTOBIOGRAPHY IS A SERIOUS / IRONIC SHORTCUT THROUGH MY LIFE AS ARTIST, AN IMMERSION IN MY DEEP FEELINGS. A FINAL CONCLUSION UNDERLINES THE IDEA THAT THE ARTIST'S LIFE IS A WAY OF LIVING.

Brief Autobiography, 1998

5 min., DV AVI PAL

Franklin Furnace's Program, The Future of the Present in collaboration with Pseudo Online Network, Pseudo Program, Inc

c – Franklin Furnace

VIDEO-UL *AMONG THE CARS* SE CONCENTREAZĂ PE CONCEPTUL AGRESIUNII URBANE. CORPUL MEU ESTE ÎNCONJURAT DE MAȘINI. MĂ SIMT ABANDONATĂ ÎNTR-O LUME AGRESIVĂ.

VIDEO *AMONG THE CARS* IS FOCUSED ON THE CONCEPT OF THE URBAN AGGRESSIVENNES. MY BODY IS SURROUNDED BY CARS. I FEEL ABANDONED IN AN AGGRESSIVE WORLD.

Among the cars, 2006
2 mn., DV AVI PAL
Camera & digital processing: **Victor Velculescu**
e-MPS

*Diva politică / ink jet print /
105x210 cm. / 2011*

*Political Diva / ink jet print /
105x210 cm. / 2011*

DAILY DIVA REPREZINTĂ UN PERFORMANCE CENTRAT PE CORPUL MEU CARE SE MIȘCĂ REPETITIV ÎNTR-UN EXERCİȚIU DE SALĂ. CORPUL MEU CA MECANISM AL TRĂIRII SE AFLĂ ÎNTR-O PERMANENTĂ GRABĂ PENTRU A DEVENI CEEA CE SOCIETATEA PRETINDE DE LA MINE CA FEMEIE. IMAGINI SUPRAPOUSE SURPRINSE DIN REALITATE REPREZINTĂ CETĂȚENI DIN BUCUREȘTI, CEI MAI MULȚI FEMEI IMPLICATE ÎN RUTINA ZILNICĂ. ACȚIUNI UTILE ȘI INUTILE TATUEAZĂ EPIDERMA FIINȚEI NOASTRE ADÂNCITE ÎN CENTRIFUGA URBANĂ. NE CĂUTĂM IDENTITATEA. TÂNJIM DUPĂ O PAUZĂ.

DAILY DIVA IS BASED ON A PERFORMANCE REPRESENTING MY BODY MOVING IN A REPETITIVE GYM EXERCISE. MY BODY AS A MECHANISM OF LIVING IS ALWAYS IN A HURRY IN ORDER TO BECOME WHAT THE SOCIETY EXPECTS FROM ME AS WOMAN. SUPERPOSED IMAGES CAUGHT FROM REALITY ARE REPRESENTING CITIZENS FROM BUCHAREST, MOST OF THEM WOMEN INVOLVED IN THEIR DAILY LIFE. USEFUL AND USELESS ACTIONS TATTOO THE EPIDERMIS OF OUR BEING IMMERSSED INTO THE URBAN CENTRIFUGE. WE ARE SEARCHING FOR OUR IDENTITY. WE ARE YEARNING FOR A BREAK.

Daily Diva, 2010
4 min. DV AVI PAL
Camera & digital processing: **Victor Velculescu, Răzvan Mihalache**
e-MPS

DIVA LAURA ESTE FEMEIA COMUNĂ. EA CONSIDERĂ RITUALUL COSMETIZĂRII PROPRIEI IMAGINI O PRACTICĂ NATURALĂ PE CARE O INCLUDE ÎN ZIL-NICUL MECANISM AGLOMERAT AL EXISTENȚEI.

DIVA LAURA IS THE ORDINARY WOMAN. SHE CONSIDERS THE RITUAL OF HER SELF-IMAGE COSMETIZATION A NATURAL PRACTICE WHICH SHE INCLUDES IN THE EVERYDAY CROWDED MECHANISM OF EXISTENCE.

Diva Laura, 2008
5 min., DV AVI PAL
Actress: **Laura Moise**
Camera & digital processing: **Victor Velculescu**
e-MPS

PIESA VIDEO *FEMSLOGAN* SE BAZEAZĂ PE UN PERFORMANCE REALIZAT ÎMPREUNĂ CU STUDENTE DE LA UNA ȘI TINERE ARTISTE ȘI CONSTĂ ÎNTR-O ACȚIUNE DE SCRIERE A UNOR SLOGAN-URI POLITICE ȘI FEMINISTE PE BRAȚE ȘI PE MÂINI. SLOGAN-URILE POLITICE, PRELuate DINTR-O ENCICLOPEDIE APARTIN UNOR LIDERI POLITICI. AM REMARCAT CĂ SLOGAN-URILE SE ADRESEAZĂ ȘI SE REVENDICĂ ÎN TOTALITATE CA APARTINÂND GENULUI MASCULIN. AM INTERVENIT MODIFICÂND SAU ALĂTURÂND GENUL FEMININ ÎN STRUCTURA SLOGANULUI. O PERSPECTIVĂ FEMINISTĂ, UN MOD IRONIC DE A SUBLINIA ABORDAREA POLITICIANISTĂ ISTORIC MACHISTĂ.

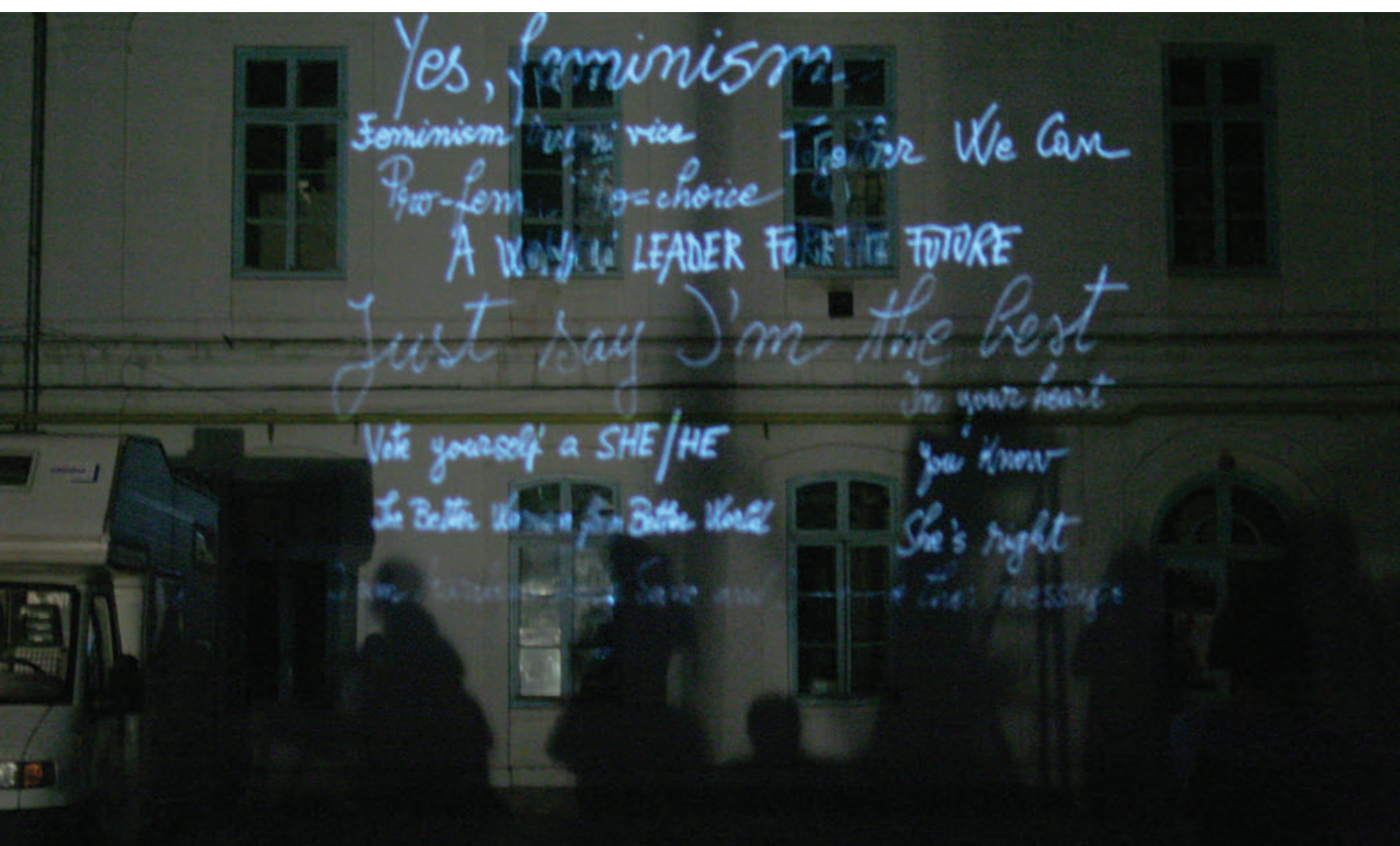
Femslogan, 2007

3 min., DV AVI PAL

Camera & digital processing: **Victor Velculescu**

e-MPS

THE VIDEO *FEMSLOGAN* IS BASED ON A PERFORMANCE MADE WITH FEMALE STUDENTS FROM THE NATIONAL UNIVERSITY OF ART IN BUCHAREST AND YOUNG WOMEN ARTISTS AND REPRESENTS AN ACTION OF WRITING POLITICAL AND FEMINISTS SLOGANS ON ARMS AND HANDS. THE POLITICAL SLOGANS TAKEN FROM AN ENCICLOPEDIA BELONG TO SOME POLITICAL LEADERS. I HAVE NOTICED THAT THE SLOGANS ADDRESS AND FULLY CLAME AS A MASCULINE GENDER BASED. I INTERVENED CHANGING OR JOINING THE FEMININE GENDER IN THE SLOGAN' STRUCTURE. A FEMINIST PERSPECTIVE, AN IRONIC WAY OF UNDERLINING THE HISTORICALLY MACHIST POLITICAL APPROACH.

Femslogan, 2007

video proiectie / video projection / UNA (National University of Arts), Bucharest

DIVA COMBAT / ARTIST vs. CURATOR - CURATOR vs. ARTIST ESTE UN COMENTARIU VIZUAL LA ADRESA PERMANENT DEZBĂTUTEI RELAȚII DINTRE ARTIST ȘI CURATOR.

RELAȚIA ARTIST - CURATOR = UN JOC DE PUTERE. CURATORUL ESTE UN PERSONAJ CONSACRAT AL ARTEI CONTEMPORANE, ROLUL ȘI IDENTITATEA SA AFLÂNDU-SE ÎNCĂ ÎN PROCES DE DEFINIRE ÎN ROMÂNIA ÎN CARE EL A ÎNCEPUT SĂ SE AFIRME TIMID ABIA DUPĂ 1990. PE FONDUL DIVERSELOR CONTROVERSE INTERNAȚIONALE IMAGINEA CURATORULUI ESTE UNA AUTORITARĂ.

DIVA COMBAT / ARTIST vs. CURATOR - CURATOR vs. ARTIST IS A VIZUAL COMMENT REGARDING THE CONSTANT DEBATE ON THE RELATIONSHIP BETWEEN THE ARTIST AND CURATOR.

THE ARTIST - CURATOR RELATIONSHIP = A GAME OF POWER. THE CURATOR IS A CHARACTER ACKNOWLEDGED BY CONTEMPORARY ART, HIS/HER ROLE AND IDENTITY STILL BEING IN A PROCESS OF DEFINITION IN ROMANIA WHERE HE/SHE STARTED TO BE SLOWLY KNOWN AFTER 1990. ON THE BACKGROUND OF VARIOUS INTERNATIONAL CONTROVERCY THE IMAGE OF THE CURATOR IS AUTHORITATIVE.

Diva combat / digigrafie / 130x100 cm. / 2011

Diva combat / digigraphic print / 130x100 cm. / 2011

photo by: **Ciprian Ciuclea**

Artist vs. Curator / ink jet print / 105x140 cm. / 2011

Photo editing: **Ciprian Ciucea**

Photo by: **Olivia Nițș**, *artista în atelier / artist in her studio* / 2006

artist-curator in the exhibition / 2011

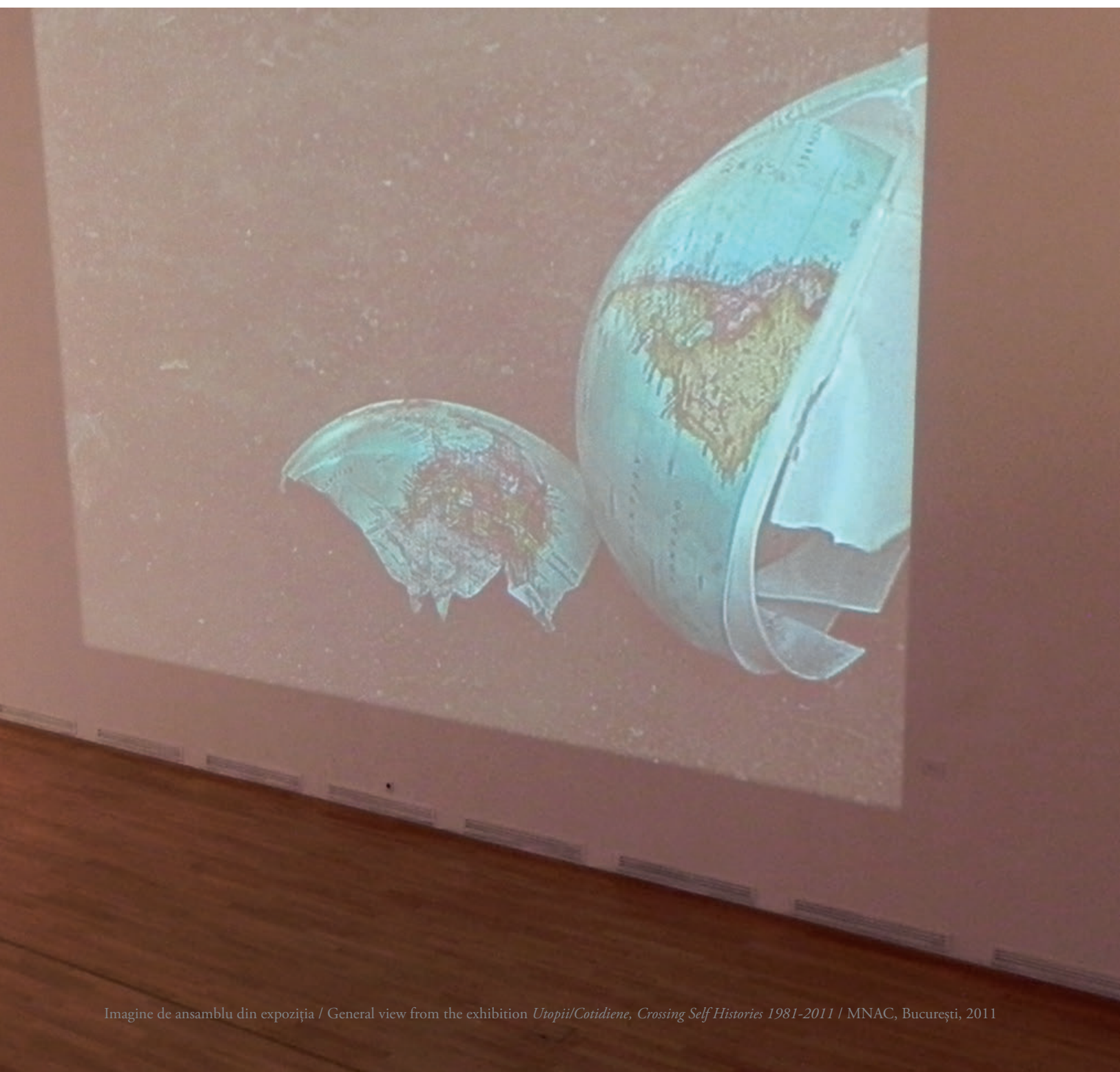
Curator vs. Artist / ink jet print / 105x140 cm. / 2011

Photo editing: **Ciprian Ciuclea**

Photo by: **Fabrizio Prada**, *curatoare la bibliotecă / curator in library* / 2010

Imagine de ansamblu din expoziția / General view from the exhibition *Utopii/Coridiene, Crossing Self Histories 1981-2011* / MNAC, București, 2011

GLOB /GLOBALIZARE

Marilena Preda Sanc, 1990

Ciclurile de lucrări Glob/Globalizare/Recartografierea lumii/Algoritmii Puterii includ pictură, digigrafie, obiect, instalație, video, performance, carte de artist axate pe conceptual de idetitate locală/global, pe conceptul de Putere, spațiu abstract/intim și probleme de gen. Într-o lume adesea mult prea agresivă și complexă artiștii caută să găsească modalități de a reflecta în arta lor realitatea reală, viața comunității umane. Hoinăreala noastră prin lumi domestice, ca și imersia/ absorbția în lumile sociale/politice, relația nouă cu tehnologia electronică ne redimensionează viața cotidiană, ne remodelează existența. Câteodată viața noastră, viața oamenilor obișnuiți și destiunei națiuni sau a unei comunități mici sunt modificate de voința unei Puteri cinice și arogante care își arogă dreptul să intervină. Astăzi vorbim de Noua Ordine Mondială care nu se bazează pe un concept defensive sau pe un respect mutual ci pe violență și superioritate economică ca un principiu de lucru. Instrumentele tehnologice sunt frecvent utilizate de Putere pentru manipulare, supraveghere, cenzură și distrugere. Câteodată canalele TV, ziarele,expozițiile și diferite evenimente fac compromisul “autocenzurii” și a “poveștilor în parametrii acceptați”. Tehnocultura se construiește din toate realitățile și contextele/situațiile relaționate comunităților umane. Ne place să gândim prezentul și viitorul umanității într-un mod foarte extropian. Da, acest lucru poate fi posibil dacă suntem capabili să înțelegem “conceptual de vecinătate” ca pe o “necesitate a locuirii” și vom practica o “etică a întraajutorării” sau un “socialism capitalist”. Cred că ființa umană și calitatea vieții vor fi îmbogățite odată cu integrarea totală a conștiinței personale/geo/politice în mentalul ecologic al noii identității a unui Om renăscut.

*Cetățean/Netcetățean al lumii trăind peste tot
 eografie a sinelui
 perspectivă locală/context global
 geografie a Puterilor, loc geografic de reflecție
 locații multiple/dislocări
 spațiu etno/privat/mediu virtual
 straturi multiple ale Realităților/dimensiuni multiple
 construiesc astăzi existența umană rizomatic
 speranța unei etici a întraajutorării cu convingeri commune și valori morale susținând după pace și
 pentru un Paradis comun pe Pământ
 a atinge fără agresivitate visul unei lumi eugenice
 să construim o ecogândire pentru un ecomedi*

Mă consider eco-feministă, o persoană tehnocrată capabilă să îi înțeleagă pe ceilalți, capabilă trăiască alături de ceilalți pe tărâmul democrației.

◀ *Pumnul / ulei pe pânză / 140x140 cm. / 1986*
The Fist / oil on canvas / 140x140 cm. / 1986

GLOBE /GLOBALIZATION

Globe /Globalization/ Remapping the World/The Algorithms of Power consist in a series of art works: digigraphy, object, installation, video performance, video, performance, artist book focused on the concept of local/ global identity, on the concept of Power and the notion of abstract/intimate space and gender issues. In a world that is often to aggressive and complex artists try to find ways in their art work to reveal the real reality, the community life.

Our wandering through our domestic worlds as well as our immersion/absorption into the social/political worlds, our new relations with electronic technologies shape our daily life, remodel our life. Sometimes our life, the life of common people and the destiny of nation or small community are changed under the will of a cynical and arrogant Power which takes on the right to interfere. Today we speak about The New World Order which is not based on a defensive concept and mutual respect but rather on violence and economical superiority as a work principle. Today we are living into a new techno environment. Technological instruments are very often used by Power for manipulation, surveillance, censoring and destruction.

Sometimes TV channels, journals, exhibitions and different cultural events compromise to 'self-censorship' and 'the parameters of acceptable stories'. The technoculture is constructed from all realities and contexts/situations related to human communities. We like to think the present and the future of humanity in a very extropian way. Yes, this could be valid only if we are able to understand the 'concept of neighborhood' as a 'living need' and we have to practice an 'ethics of care' or a 'capitalist socialism'. Da, acest lucru poate fi posibil dacă suntem capabili să înțelegem "conceptual de vecinătate" ca pe o "necesitate a locuirii" și vom practica o "etică a înțajutorării" sau un "socialism capitalist".

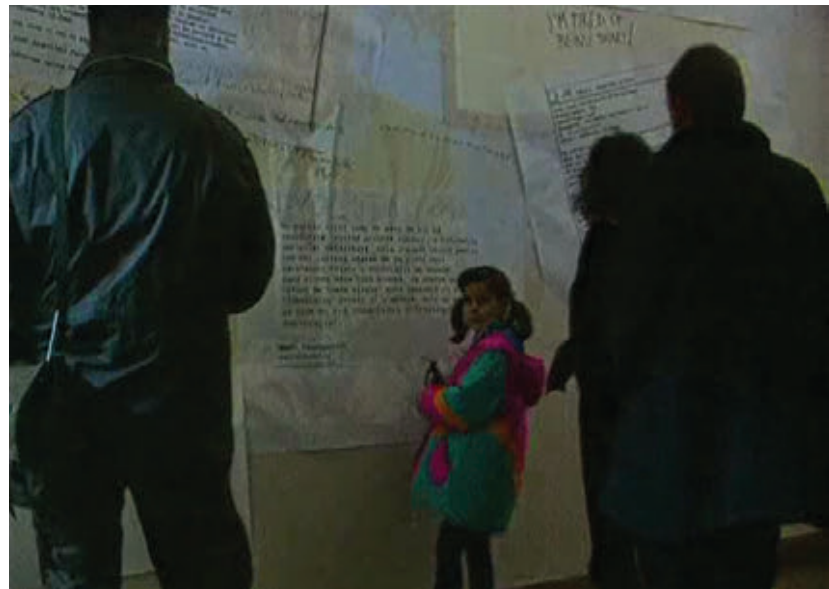
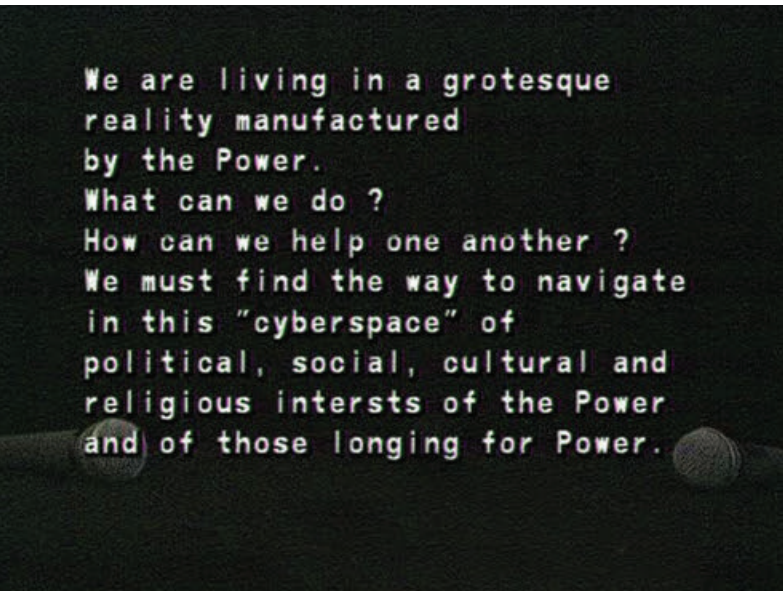
I believe that the human being and the quality of life will be enriched once ego / geo / political consciousness is fully integrated into an ecological mind of a new identity of a Man reborn.

Citizen/Netcitizen of world leaving everywhere
geography of self
local perspective/global context
geography of Powers, geography place of reflection
multiple locations/dislocations
ethno, private space/virtual environments
multiple layers of Realities/multiple dimensions
build the rhizomatic human existence today
wishful thinking to an ethics of care with shared beliefs and moral values yearning for peace and
for a common Paradise on Earth
to reach without aggressiveness the dream of an eugenic world
let us build an ecomind for an ecoenvironment.

I regard myself as an eco feminist, a technocrat person, able to understand the others, able to leave together with the others in a realm of democracy.

ALGORITMII DE PUTERE ESTE O METAFORĂ CARE SUGEREAZĂ O
POSIBILĂ MANIPULRE A PUTERII DE CĂTRE PUTEREA ÎNSĂȘI.

THE ALGORHITMS OF POWER IS A METAPHOR SUGGESTING A POSSIBLE
MANIPULATION OF THE POWER BY THE POWER ITSELF.

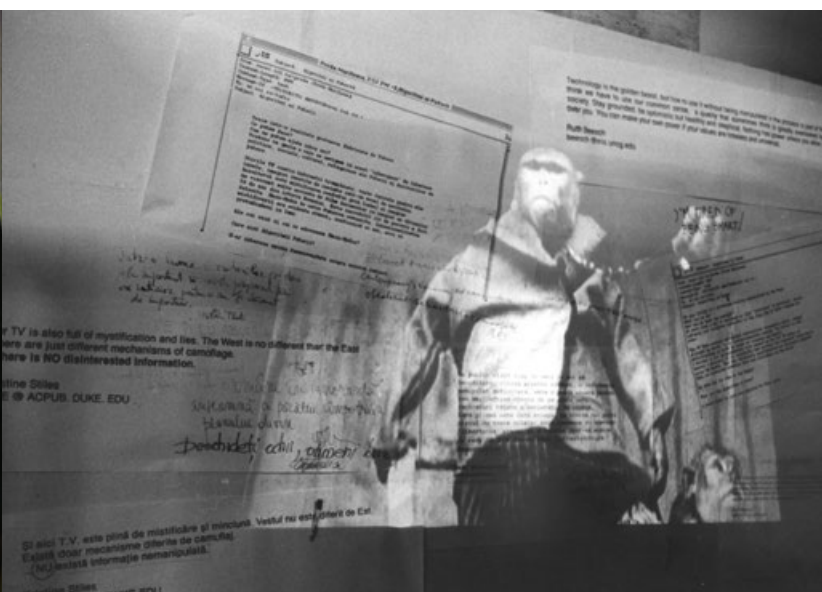
The Algorithms of Power, 1995

3 min.30 sec., Beta SP

Camera: **Viorel Frangulea**

Editing: **Rafael Gumă**

e-FAV

ZIDUL DIN TURN ESTE O ÎNCERCARE CURAJOASĂ DE A RELIEFA DOUĂ ASPECTE EMBLEMATICE: INTROSPECȚIA/ADÂNCIREA ÎNLĂUNTRUL FIINȚEI - MEDITAȚIA. RELAȚIA CU LUMEA CREATĂ - PUTERE, MANIPULARE, SCHIMBARE - CONSTRUCȚIA ȘI DECONSTRUCȚIA INDIVIZILOR .

THE WALL IN THE TOWER IS BOLDLY TRYING TO BRING OUT TWO EMBLEMATIC STATES: INTROSPECTION / IMMERSION IN ONE'S OWN BEING – MEDITATION. RELATIONSHIP WITH THE CREATED WORLD – POWER, MANIPULATION, CHANCE – THE HUMAN'S CONSTRUCTION AND DECONSTRUCTION.

The Wall in the Tower, 1997

5 monitoare / 5 monitors

video dance, 34 min., Beta SP

versuri / lyrics: **Ioan Vieru**

Coregrafia / choreography: **Florin Fieroiu**

Compania de dans contemporan / Contemporary dance

Company *Marginalii*: **Rodica Geantă, Natașa Trifan,**

Florin Fieroiu, Mihai Mihalcea

Muzica / Music: **Dan Dediu**

Voce / Voice: **Elena Dediu**

Sculptura / Sculpture: **Romelo Pervolovici**

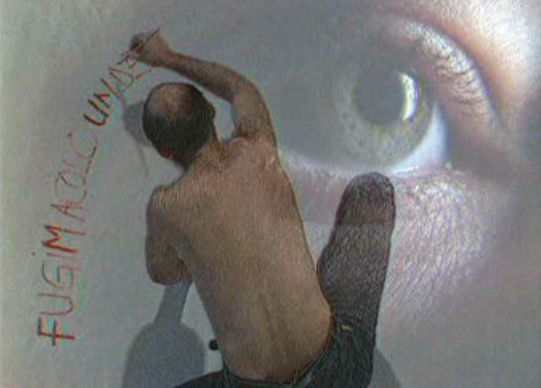
Sunet / Sound: **Florin Cazan**

Camera: **George Oprea**

Editing: **Mihai Mitici**

Producția / Production: **Velvet Moraru**

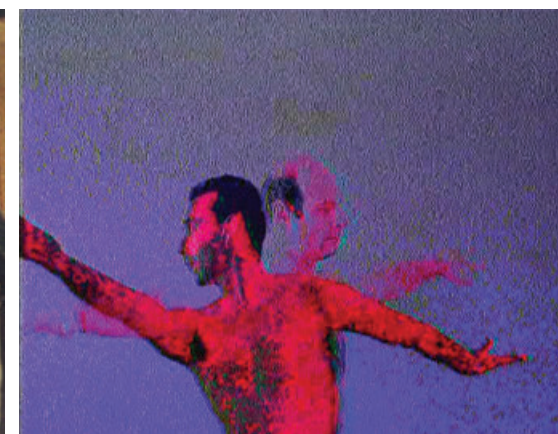
e-FAV

FUGIMAOCC UNDE

ACEASTA LUMI SE SCURTEA
We run to where this world
is changing.

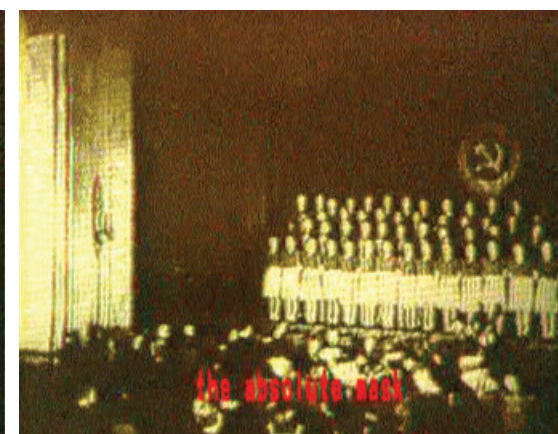

ARTA CA STEAGURILE
MASE DE MANEVRA

art with flags
and manoeuvred masses

life and death change constantly

the absolute mask

it's possible that I have seen
through the gardens

PRESEDINT

Glob / obiect / 35x35x35 cm. / 1999

Globe / object / 35x35x35 cm. / 1999

*Ediție originală / Aici ca
niciunde* / poem de **Lambert
Schlechter** / intervenție de
MPS / 20 exemplare / Ed.
Transignum, Paris / 2007

*Édition originale / Ici c'est com-
me nulle part* / poème de **Lam-
bert Schlechter** / intervention
de MPS / 20 exemplaires / Ed.
Transignum, Paris / 2007

Bine gătit / obiect / 35x35x10 cm. / 1999
Well cooked / object / 35x35x10 cm. / 1999

Recartografierea lumii / instalație /
din expoziția *Peisaj Urban - Globalizare - Suflute zburătoare*,
ICR Paris / 2006

Remaping the World / installation /
from the exhibition *Urban Landscape - Globalization - Fly-*
ing Souls, RCI Paris / 2006

GLOBE ESTE UN VIDEO PERFORMANCE CARE CONSTĂ ÎNTR-O SERIE DE ACȚIUNI DISTRUCTIVE ASUPRA GLOBULUI. GLOBUL CA OBIECT DEVINE O JUCĂRIE ÎN MÂNA MEA. EU SUNT PUTEREA ȘI EU DECID METODELE DE A-L DISTRUGE. ÎL TAI, ÎL ZGÂRII, ÎL BRUTALIZEZ. TOATE ACESTE TORTURI SEMNIFICĂ RĂNILE PROVOCATE DE-A LUNGUL ISTORIEI DE INCAPACITATEA OMULUI DE A ÎNȚELEGE LUMEA, DE IMPOSSIBILITATEA DE A GĂSI O CALE PENTRU A TRĂI ÎMPREUNĂ. TORTURĂM GLOBUL CU INGNORANȚA NOASTRĂ, CU MODUL NOSTRU MURDAR DE A NE COMPORTA CU NATURA ȘI CU CEILALȚI. VIDEO PERFORMANCE-UL *GLOBE* URMĂREȘTE SĂ EXPRIME ÎNTR-UN MOD METAFORIC ACEST CONCEPT AL NEPĂSĂRII FAȚĂ DE PLANETĂ.

GLOBE IS A VIDEO PERFORMANCE CONSISTING IN A SERIES OF DESTRUCTIVES ACTIONS UPON THE GLOBE. THE GLOBE AS OBJECT BECOMES A TOY IN MY HAND. I AM THE POWER AND I DECIDE THE METHODS TO DESTROY IT. I CUT, SCRATCH, MALTREAT THE GLOBE. ALL THESE TORTURES SIGNIFY WOUNDS PROVOKED ALONG HISTORY BY THE INCAPACITY OF THE HUMAN BEEING TO UNDERSTAND THE WORLD, BY THE IMPOSSIBILITY TO FIND A WAY FOR LIVING TOGETHER. IN OUR DAYS THE EARTH IS NOT RESPECTED. WE TORTURE THE GLOBE WITH OUR IGNORANCE, OUR DIRTY WAY OF BEHAVIOR TO THE NATURE AND WITH THE OTHERS. THE VIDEO PERFORMANCE *GLOBE* TRIES IN A METAPHORIC WAY TO EXPRESS THIS CONCEPT OF CARELESSNESS TOWARDS OUR PLANET.

Globe, 1999 / video performance, 5 min., Beta SP
Camera & digital processing: **Neil Coltofeanu**
e-FAV

Bon Appétit / ulei pe pânză / 97x103 cm. / 2000

Bon Appétit / oil on canvas / 97x103 cm. / 2000

Ecological E-mail / site specific / Kultur am Holzweg – Donau Festival / Krems, Austria / 1997

Ecological E-mail / Bodyland Art Performance / LSAP 97 Wachtberg, Gars / 1997

PALATUL POPORULUI = CONSTRUCȚIA/PUTEREA ȘI REALITATEA CELOR MULȚI. O REALITATE MODESTĂ PLINĂ DE POVEȘTI COMUNE. TRĂIM VIEȚI PARALELE ÎN MARELE ORAȘ SUB UMBRA MARILOR CONSTRUCȚII ȘI A CELORLALȚI. POVEȘTI COMUNE. KITCH ȘI BLÂNDEȚE. GRAȚIE ȘI ADEVĂR. IERI/ASTĂZI/MÂINE.*

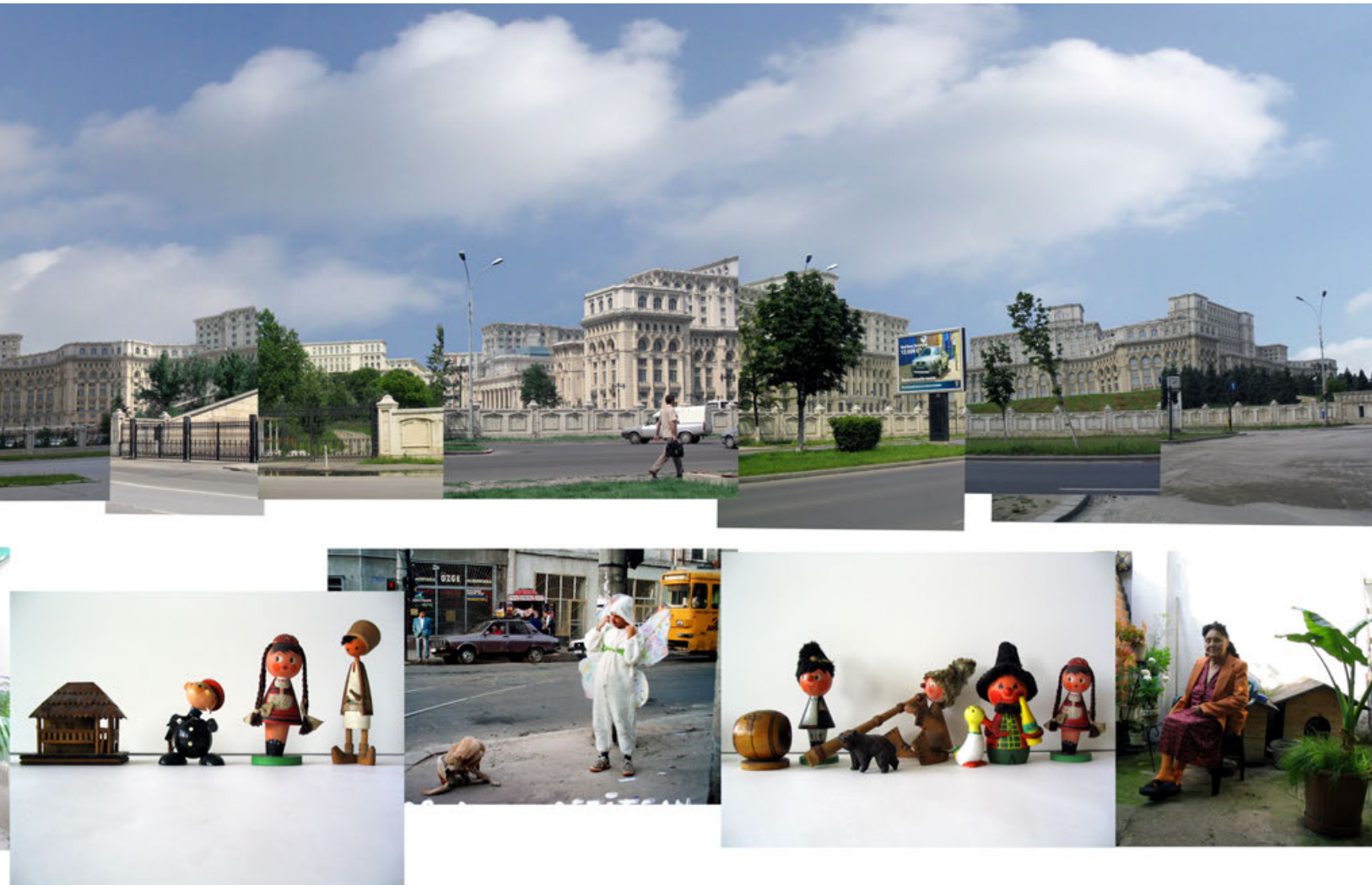
Construcția / print digital pe hârtie / 70x100 cm. / 2004
The construction / digital print on paper / 70x100 cm. / 2004

Editare foto / photo editing: **Emilian Săvescu**
 Performer: **Mihai Mihalcea**
 Costum / Costume: **Lila Passima**

* Preda Sanc, Marilena, exhibition catalog *Romanian Artists (and not only) love Ceaușescu' Palace ?!* MNAC, Bucharest, 2004, p. 211

THE PEOPLE'S PALACE = THE CONSTRUCTION/POWER AND THE REALITY OF THE MANY. A MODEST REALITY FULL OF COMMON STORIES. WE LIVE PARALLEL LIVES IN THE BIG CITY UNDER THE SHADOW OF THE BIG CONSTRUCTIONS AND THE OTHERS. COMMON HISTORIES. KITCH AND GENTLENESS. GRACE AND TRUTH. YESTERDAY/TODAY/TOMORROW.

THE FENCE ESTE UN VIDEO POEM DESPRE VIAȚA NOASTRĂ COMUNĂ, DESPRE CONEXIUNEA LOCALĂ/GLOBALĂ, DESPRE GRIJA FAȚĂ DE CELĂLALT. *THE FENCE* SUBLINIAZĂ IDEEA DE LUME PARALELĂ - O LUME DOMESTICĂ INTIMĂ ȘI LUMEA DOMINATĂ ȘI MANIPULATĂ DE PUTERE.

THE FENCE IS A VIDEO POEM ABOUT OUR COMMON LIFE, ABOUT LOCAL/GLOBAL CONNECTIVITY AND ABOUT THE CARE OF THE OTHERNESS. *THE FENCE* UNDERLINES THE IDEA OF PARALLEL WORLD – AN INTIMATE DOMESTIC WORLD AND THE WORLD DOMINATED AND MANIPULATED BY POWER .

The Fence, 2003

8 min. Beta SP,

Camera & digital processing: **Neil Coltofeanu**

Muzica / Music: **Dan Dediu**

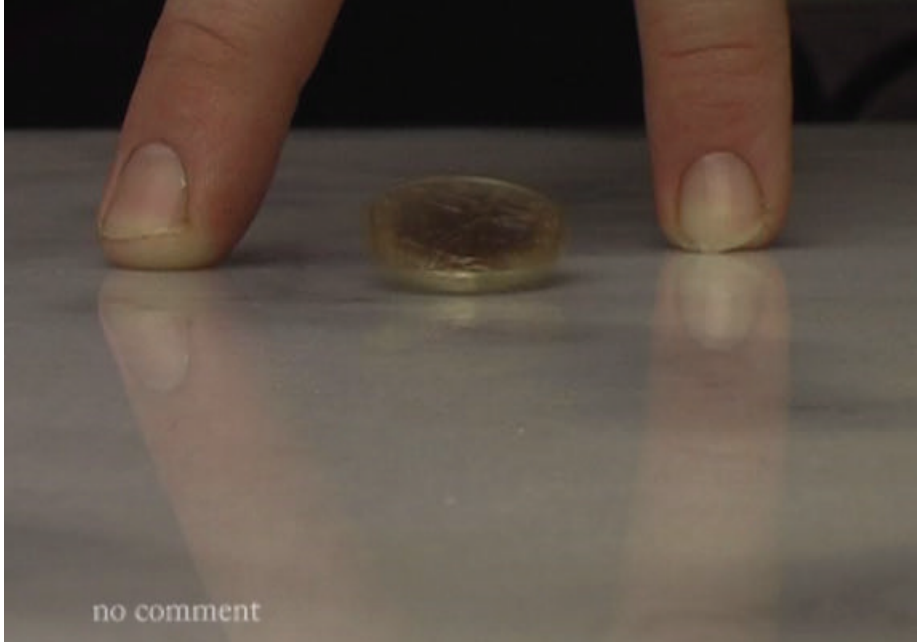
Versione în engleză / English Version: **Radu Mirodon**

e-FAV

EUROGAME 'BAMBILICI'
SE BAZEAZĂ PE UN JOC
DE COPII. VIDEO-UL ARE
O CONOTAȚIE POLITICĂ.
SUGEREAZĂ NOROCUL,
SOARTA, MANIPULAREA...

EUROGAME 'BAMBILICI'
IS BASED ON A GAME
PLAYED BY KIDS. THE
VIDEO *EUROGAME 'BAM-
BILICI'* HAS A POLITICAL
CONNOTATION. IT SUG-
GESTS CHANCE, FATE,
MANIPULATION...

Eurogame'Bambilici', 2006
Camera & editing: **Gelu Ciocan**
5 min., DV AVI PAL
Camera & digital processing: **Victor Velculescu**
e-MPS

Imagine de ansamblu din expoziția / General view from the exhibition *Utopii/Cotidiene, Crossing Self Histories 1981-2011* / MNAC, București, 2011

CARNEA PICTURII

Călin Dan, 1992

Urmăresc activitatea Marilenei Preda Sanc de la debutul ei care coincide oarecum cu însuși debutul generației noastre în arta românească. Aderă la acest debut de la sfârșitul anilor 70 când conceptualismul (și manierismele sale) dădeau tonul. Marilena Preda Sanc a reușit într-un timp scurt să-și găsească locul propriu în această orientare, fapt cu atât mai remarcabil luând în considerare, pe de o parte, tinerețea ei, iar pe de alta, nivelul competitiv instalat de câteva personalități cu o pregătire intelectuală serioasă. Astfel au devenit evidente două dintre calitățile sale: puterea de adaptare la condițiile de stres și o mare voință în afirmarea propriului destin.

Dar Marilena Preda Sanc are o relație prea importantă cu identitatea sa feminină pentru a se limita la o formulă impersonală. Astfel că, printr-un proces firesc, ea și-a inclus propriul trup în structurile imaginii conceptuale, dându-i acesteia șansa corporalității. Prin operația de auto-expunere, prin atitudinea polemică dedusă din situațiile incomode în care anatomia era contextualizată, Marilena Preda Sanc poate fi considerată primul artist român preocupat în mod spontan / sistematic de problemele feminității înțeleasă ca minoritate. Astfel că ea aparține acelei categorii restrânse pentru care „feminin” înseamnă „feminist” – fiind nu o insultă, ci o delimitare de ordin estetic și moral.

Anatomia și fiziologia feminității, miturile și simbolurile sale perseverează în arta Marilenei Preda Sanc alături de abstracția gestuală. Pictura e un proces erotic de mare complexitate, în care iubirea și ura se întâlnesc în gestul de atacare a pânzei acoperită rapid cu straturi groase de pastă. Negrul senzual și roșul defensiv, aceasta ar fi codul operațiunilor sado – masochiste executate de artistă.

Deconcertantă e senzația că ea practică deopotrivă o exhibare și o reprimare a impulsurilor unei intimități primejdioase. Ca și în lucrările figurative unde nudurile sunt surprinse în posturi chinuite, în cele „abstracte” gestul, urma colorată sunt dureroase deopotrivă.

Alteori tensiunile se echilibrează într-un fel de așteptare / acceptare. Atunci apare o dispoziție abstractă ce îmi amintește de Clifford Still. Astfel, folosirea termenului de „abstract” fără ghilimele e riscantă în cazul Marilenei Preda Sanc, dată fiind concretețea imaginii la nivelul participării. Suferința fizică și cea psihică, stările afective conflictuale sunt fixate pe suprafață ca într-o fotografie mediumnică. Sursele și rezultatul acestui proces al pictării nu au nimic de a face cu abstracția.

Intensitatea lirică a Marilenei Preda Sanc a produs recent o serie de desene surprinzătoare prin caracterul ludic și luminos, contrastant în contextul feminității sumbre exprimată de lucrările ei, în general. Similitudinile ci stilul lui Cy Twombly dau un indiciu asupra motivației interne a acestui nou discurs: literatura. Artistă echivalează într-o semiotică proprie actul scrierii. Sublimând tensiunile interne exprimate anterior, aceste imagini constituie o etapă nouă în evoluția Marilenei Preda Sanc, probând încă o dată capacitatea sa regenerativă.

FLESHPAINT

I have been following Marilena Preda Sanc's work since her debut which more or less coincided with the debut of our own generation on the Romanian art scene. That means the end of the 1970s, when fashionable and, at the same time, „alternative” was conceptual art and the world was mannerism. Marilena Preda Sânc succeeded in a short time to gain a personal voice in that trend, which is most remarkable considering that she was very young and that the competition among „scholarly trained” artists was really tough. Thus two of her main features became obvious: a high capacity to adapt to external stress factors together with a strong will to assert her own destiny as an artist.

But Marilena Preda Sanc values too much her feminine identity to restrict her discourse to an impersonal expression. Thus, by a well rhythmized process she introduced her body in the structures of the conceptual images. By that operation of self-exposure, by the polemical attitudes of an anatomy which was supposedly submitted, tortured, in pain, Marilena Preda Sanc might be considered the first Romanian artist spontaneously concerned with gender problems so that she belongs to that not very extended, but very important circle of artists for whom „feminine” means „feminist”, being by no means an insult but an aesthetic and moral definition.

The female body and physiology, the myths of femininity and gender/defined symbols pervade her art of the last years together with gestural abstraction. Painting is an erotic process and a very complex one, considering that hate and love are combined in the same gesture of attack which covers the canvas with thick stripes of impasto. Dark sensuality and red self-defence that would be the metaphor of the artist's sado-masochistic operations.

Even more troubling is the feeling that she is not offering herself in her paintings, but is at the same time desperately fighting against an irrepressible need to confess, to uncover dangerously intimate secrets. As in her representational paintings where the nudes are painfully crouching, in the „abstract” ones the gesture, the coloured track is also painful.

Other times, the tensions are more equilibrated, in a kind of expectation and acceptance. This is when she somehow reminds me of the good side of Clifford Still when her work is of an abstract mood. Otherwise I wouldn't use that word in relation to her painting without quotation marks: „abstract”. That in order to make obvious the concreteness of images in terms of participation and of representation, to be more accurate. Physical and psychic conflictual situations, violent feelings and emotions are shaped directly on the surface as a sort of mediumnique photography. The source of that painting process and its results have nothing to do with abstraction.

Marilena Preda Sanc's lyrical intensity has produced more recently a series of drawings unexpectedly playful and luminous in the context of heavy femininity which is typical for her work. The similarities with Cy Twombly give an idea about the internal motivation of that new discourse: literature. The artist is equivaleting in her personal semiotics the act of (hand) writing. Being a sublimation of previous inner tensions, these new images are nevertheless, another step forward in Marilena Preda Sânc's evolution and also another proof of her regenerating energy.

EXPRESIE ȘI VITALISM. MARILENA PREDA SÂNC

Alexandra Titu, 1994

Abordarea Marilenei Preda Sânc este în egală măsură caracterizată de un experimentalism direct la nivelul limbajului, tehnologiilor și al aceluși tip de angajament total al subiectului în densitatea semnificației care conferă consistență expresionismelor postmoderne. Din acest punct de vedere arta reprezintă pentru ea un angajament într-o experiență limitată. Stabilirea limitelor ființei și a scopului care o atinge și o depășește diferă de rațiunea esteticii care definește expresionismul ultimelor decenii. În laboratorul său complex – cu o remarcabilă deschidere către tehnicile de comunicare, pictura reprezintă zona în care subiectul atinge maxima libertate și în care originile actului artistic sunt puternic și direct reprezentate. Nu doar pentru că imaginea pictată este creată ca expresie a tensiunilor și a fluxului și refluxului așa cum se manifestă la nivelul gestului, ci pentru că subiectul devine conștient de lume, uită de sine, fascinat de evenimente și ritmurile lumii. În mod paradoxal este chiar domeniul maximei libertăți de expresie, domeniul care ignoră convențiile limbajului în care subiectul se detașează cât mai mult posibil de sine.

Când pictorița abandonează generalitatea confortabilă a codurilor aceasta nu caută să exalte ego-ul, ci să atingă o generalitate care să preceadă și să depășească limbajul. Artista găsește de fapt calea către adevărata libertate, începând prin anihilarea distinctă a ego-ului cu dorința de autodefinire, eul critic aflându-se permanent între artista modernă și lume. Astfel, eul profund devine o cutie de rezonanță a armoniei, criteriul prin care depășește esteticul și motivația prin care nu se limitează la spațiul vital. Cu toate acestea unica zonă de contact cu această armonie universală non-umană este tocmai premisa armonioasă a vitalității distorsionată de simboluri, reducere, interdicții și tabuuri acumulate de-a lungul mileniilor de expresie culturală.

Eliberat de prejudecăți la nivelul citirii și al comportamentului, prezentând și rigori estetice eul artistic se află redus în fața realității instrumentelor biologice – cel mai impur spațiu – însă o realitate definită ca sursa unei insuportabile frumuseți.

Întreaga operă a Marilenei Preda Sânc reprezintă o relație critică la nivel cultural a realității căreia îi aparține. Experimentalismul său nu este motivat de fascinația în fața noilor media și a mecanismelor subtile de limbaj, ci de analiza acestor mijloace și a cauzelor eșecurilor sale în a stabili relații efective, în primul rând cu lumea. Perfect conștientă de caznele la care este supus limbajul – cum doar prin funcționalitatea sa ia locul substanței comunicării umbrind realitatea concretă – artista testează procedurile complexe prin care stabilește termeni convenționali în noi scheme paradigmatic. Uneori însăși motivația creației sale, tema picturii subliniază marea distanță care separă obiectul concret de simbolul lingvistic. Alteori mizează pe șocul indus de o situație impredictibilă a termenilor în context. Discursul este doar o rețea de niveluri între lume și subiectul emițător-receptor, însă clivajul este mereu perceptibil, iar mijloacele de receptare introduc de la bun început eroarea condiției.

EXPRESSION AND VITALISM.

MARILENA PREDA SÂNC

Marilena Preda Sânc's approach is both characterized by an effective experimentalism, in point of means, language, technologies, and that kind of total engagement of the subject in the density of the significance, which lends consistence to postmodern expressionisms. From this point of view, art means to her an engagement in a limited experience. To establish the limits of a being and the purpose that reaches and surpasses her is quite different from the reason of the aesthetics defining the expressionism of the last few decades. In her complex laboratory - featuring a remarkable openness towards the techniques of communication, painting represents the very area where the subject reaches maximum of liberty and where the origins of the artistic deed are highly and directly manifested. Not only because the painted image is created as an expression of strong tensions and power ebbs and flows as manifested in the gesture, but because the subject becomes aware of the world, forgets itself, fascinated by the events and rhythms of the world. Paradoxically, it is the very domain of the maximum liberty of expression, the domain ignoring the conventions of the language, in which the subject gets as far as possible from it.

When the painter abandons the comfortable generality of the codes she does not seek to exalt the ego, but to reach a generality to precede and surpass the language. The artist finds in fact the traditional way to real freedom, beginning by annihilating the distinct ego, longing to define itself, the critical ego standing permanently between the modern artist and the world. The profound ego becomes thus an echo box of harmony, the criteria to go beyond the aesthetic and the motivation through which the ego cannot limit to the vital area. Nevertheless, the only area of contact with this inhuman universal harmony is the very harmonious premise of vitality, distorted by symbols, reductions, interdictions and taboos accumulated throughout millennia of cultural expression.

Free from prejudices in terms of reading and behavior, also featuring aesthetic rigors, the artistic ego finds itself reduced in front of the reality of the biological instruments – the most impure area – but a reality to be defined as the source of an unbearable beauty.

The entire work of Marilena Preda Sânc represents a critical relation on a cultural level of the reality to which it belongs. Her experimentalism is not motivated by the fascination in front of the new media and the subtle language mechanisms, but by the analysis of this set of means and of the causes of its failure in establishing effective relations, mainly with the world. Perfectly aware of the wear and tear any language is subject to – as simply by functioning it takes the place of the communication substance, darkening the concrete reality – the artist tests complex procedures through which she sets conventional terms in new paradigms patterns. Sometimes, the very motivation of her creation, the theme of the painting, underlines the huge distance separating the concrete object from its linguistic symbol. Other times, she counts on the shock induced by an unpredictable placing of the terms within the context. The discourse

Moștenind o lungă și neîntreruptă coexistență cu această lume intermediară de simboluri, mituri și semne, artistul/a postmodern/ă nu percepe stocul moștenirii ca o garanție a universalității experienței și formulărilor sale, ci ca pe un obstacol între el/ea și realitatea deja alienată. Laboratorul în care experiența are loc ca expresie a mereu sofisticatei metodologii de investigare și analiză – laboratorul – un intermediar între mine și lume este un extra-obstacol. Singura cale de la Mine către realitate este însuși sinele care întoarce spatele convețiilor culturale, dar mai ales reprezentărilor (tradiționale) a convențiilor. Dacă există similitudini cu universul acestea sunt mai adânci decât aparențele exterioare ale figurii umane, un simbol al accesibilității umane la univers, o emblema a cunoașterii și construcției limitate a încremenitului și stabilului spațiu extraterestru. Adevărata comunicare rezidă în a fi căutat la nivelurile nefetișizate ale organicului, ale aspectului material al frumuseții care a generat cele mai serioase tabuuri. Acest ego depășește tabuurile, nu poate fi atins prin tehnicile ordinare ale “cunoașterii”, este un compendium al universului, codul care oferă și în același timp refuză cheia secretelor obsesive ale atracției și respingerii pe care însăși material este construită. Materia – “acest obstacol dat umanității” (Thierry de Chardin) – este o lume infinită de investigare și visare, de exaltare senzorială și proiecție simbolică. Aici este locul în care se află cel mai adânc mister care preocupă umanitatea: secretul vieții și al morții. De aici frumusețea primitivă sălbatică a unei materialități picturale detașată de prejudecățile sistemelor curente; de aici, puterea acestor forme integrate ale picturii la nivelul proiectului spațial și al infrastructurii substanței. Picturile Marilenei Preda Sânc nu aparțin informalului sau poeziei, stării de plictis, picturii “rele”.

În timp ce în celelalte zone ale creației sale discursul Marilenei Preda Sânc este adesea dramatic, încărcat de conștiința caracterului nostrum efemer și inadecvării în context, picture este domeniul unei experiențe intense, însă în care forțele nu sunt “motorul” războiului și al distrucției, ci un mijloc de a determina subiectul și lumea să ajungă la o înțelegere.

is but a web of levels between the world and the receiving-transmitting subject, yet the cleavage is always perceptible and the means of the reception introduces from the very beginning the error condition.

Inheriting a long, ceaseless togetherness with this intermediary world of symbols, myths and signs, the post-modern artist does not perceive this heritage stock as a guarantee of the universality of her/his experience and formulations, but as an obstacle between him/herself and the already alienated reality. The laboratory – where experience takes place as expression of the ever more sophisticated investigation and analysis methodology – the laboratory – an intermediary between myself and the world, is an extra-obstacle. The only possible way from Myself to reality is the very self, turning his/her back on cultural conventions, but most of all to the (traditional) representation of conventions. If there are any similarities with the universe, they are deeper than the outside appearances of the human face, a symbol of the universe as accessible to the human, an emblem of knowledge and limited construction of the still and stable outer space. The real communication is to be sought at the unfetished levels of the organic, of the material aspect the beauty of which has generated the most serious taboos. This ego goes beyond taboos, cannot be reached through ordinary techniques of the „acknowledgement”, it is a compendium of the universe, the code offering and even refusing the key of the obsessive secrets of attraction and rejection on which matter itself is being built upon. Matter – „this obstacle given to mankind” (Thierry de Chardin) – is an infinite world of investigation and dreaming, of sensory exultation and symbolic projection. This is where the greatest mystery of all – in which man is most interested – lies: the secret of life and death. Hence, the wild primitive beauty of a pictorial materiality that detached from the prejudices of the current symbolic systems; hence, the strength of this painting integrating shapes into the level of the space project and in the infrastructure of the substance. The paintings of Marilena Preda Sânc do not belong to the informal or to the poetry of the ennui, to the „bad” painting.

Whereas in the other zones of her creation the discourse of Marilena Preda Sânc is often dramatic, loaded with the awareness of our ephemeral character and inadequacy within and to the context, painting is the domain of an intense experience, but where forces are not an „engine” of the war and destruction, but a means to make the subject and the world reach an agreement.

Adrian Guță, 1996

MPS își construiește din aproape în aproape un program al operei; noul este prezent în structurarea etapelor, dar fiecare privire retrospectivă confirmă coerența demersului. Fidelă resorțurilor intime, autoarea posedă în același timp știința asimilării și adaptării sugestiilor stilistice culese din panorama internațională a artei contemporane... (...) peisajul – într-o pluralitate de ipostaze, sensuri – particularizează de aproape două decenii creația Marilenei Preda Sânc. Au fost „Reconfigurările de peisaj” (să-i spunem „geologic”) ale începuturilor. Apoi, explorările „peisajul uman” (exterior, interior – personal). Ridicarea de la fizic la metafizic a catapultat viziunea în zona „peisajului cosmogonic”. Actualitatea este a sintezelor zămisitoare de nou: stimulează poate și de specificitățile mediilor electronice, ale artei video, întru metamorfoza formelor și imaginarea unei cantități impresionante de informație imagistică, MPS croiește un „peisaj al memoriei” pornind de la doctrine ale integrării omului în univers, de la sugestia eșalonării realităților ascunse în spatele celei vizibile, superficiale; geologicul, umanul și cosmicul se întâlnesc în meditația asupra binomului Spațiu – Timp, asupra raportului între etern și perisabil. (...)

Artiștii optzeciști au ales, asemenea altora, „blindajul” cultural ca formă de rezistență la vicisitudinile politice ale vremii (ultima etapă a dictaturii ceaușiste). Setea de informație, organică a artei, tenacitatea de a depăși barierele în calea comunicării cu exteriorul, solidaritatea și eferescența neo-avangardei noastre din anii '70 (Generația '80 în formare nu s-a izolat de predcesori), în general cu arta vie din spatele „ecranului” oficial, a insuflat de la început noutate, actualitate în sensul deschiderii geo-culturale, creației MPS și con-generilor săi. Opțiunea postmodernă a apărut ca o altă formă de avangardă, până ce această nouă „față a modernității” și-a dezvoltat complexitatea, și-a desfășurat eclectismul și raporturile relaxate cu istoria artei... Opera Marilenei Preda Sânc, prin propria edificare, reflectă fără crispări mimetice etapele fenomenului în discuție. Abstracția „rece”, arhaic-minimalistă, s-a metamorfozat într-un incandescent figurativ neo-expresionist; acesta, la rândul-i, s-a epurat, apropiindu-se pe un traseu spiralic de o nouă abstracție, întâi fervent gestuală, contaminată ulterior, când și când, de un spirit constructiv echilibrat. În sfârșit, mediile electronice au amplificat câmpul investigațiilor și, aparent paradoxal, au contribuit la sociologizarea demersului, la apropierea artei de viață, (v. și difuzarea de masă, integrarea într-un amplu circuit informațional). Postmodernă este și autoreferențialitatea dominând figurativul din creația de până acum a MPS, convertită în feminism de nuanță metafizică; propriului peisaj corporal / al mâinilor / mintal (tradus în pictură, grafică, performance filmat, foto, video) – asociat freudian cu motivul peșterii – i s-a adăugat, mai recent, în contextul a ceea ce am numit „peisajul memoriei”, meditația imagistică asupra senectuții, asupra conversiei organicului în mineral și invers. Postmodernă mi se pare chiar reinvestirea semantică a abstracției, „demascarea” și anularea victoriei „monoteismului” expresivității nude a discursului plastic, proclamate altădată de formalismul lui Clement Greenberg. (...)

...De fapt, arta Marilenei Preda Sânc izvorăște din prea-plinul afecțiunii / compasiunii pentru umanitatea generică. Pornind de la aventura existențială personală, ea se ridică treptat la sensurile destinului speței noastre. (...)

Marilena Preda Sanc is building step by step a program of her work; the new is present in structuring the stages, but each retrospective look confirms the coherence of the approach. Fateful to inner springs the author possesses at the same time the knowledge of assimilating and adapting stylistic suggestions taken from the international contemporary stage... (...) the landscape – in a pluralism of hypostasis, meanings – particularizes for almost two decades the work of Marilena Preda Sanc. There were the “Landscape Reconstructions” (let’s call it “geological”) of the beginning. Then, the explorations of “human landscape” (exterior, interior-personal). Going up from the physical to metaphysical catapulted the vision in the area of “cosmogonic landscape”. The actuality belongs to the synthesis which determines the new: also maybe stimulated by the specificities of electronic mediums, of video art, for the metamorphosis of shapes and for imagining an impressive quantity of imagistic information, MPS creates “a landscape of memory” starting from doctrines related to human integration into universe, from the suggestion of staggering hidden realities behind the visible, superficial ones; the geological, human and cosmic encounter within the meditation over the two-term Space-Time, over the relation between eternal and perishable. (...)

The artists from 1980s chose, as others, the cultural “shielding” as a way of resistance to the political difficulties of that time (the last episode of Ceausescu’s dictatorship). The artist’s organic thirst for information, the skill of overcoming the barriers of communication with abroad, the solidarity and our roaring neo-vanguard of the 1970s (the upcoming 1980s generation did not isolate from its predecessors), generally with the vivid art from behind the official “screen” infused novelty from the beginning, actuality in terms of geo-cultural openness to MPS creation and her co-generation colleagues. Her postmodern option came as a new kind of vanguard, until this new “face of modernity” developed its complexity, its eclectism and lax relations with art history... The work of Marilena Preda Sanc, through its own edification, reflects without mimetic working the stages of this phenomenon. The “cold”, archaic-minimalist abstraction turned into a neo-expressionist incandescent figurative; this, in its turn cleaned up, coming closer on a spiral way to a new abstraction, firstly fervently gestual, later contaminated, now and then by a balancing contrasting spirit. At last, the digital mediums amplified the field of investigations and, apparently paradoxical, contributed to socializing the approach, to connecting art to life (e.g. mass spreading, the integration in a vast informational circuit). Also postmodern is the selfreferentiality dominating the figurative from MPS’s creation, converted into a metaphysical feminism; to her own bodyscape/handscape/mindscape (represented in painting, graphic, video performance, photography, video), associated in Freudian style with the cave motif- recently added, in the context of what we have called “memory landscape”, the imagistic meditation of oldness, over the conversion of the organic into mineral and the other way around. To me postmodern also seems the semantic reinvestment of abstraction, “unmasking” and annulling the victory of the nude “monotheist” expressivity of the artistic discourse, proclaimed once by Clement Greenberg’s formalism. (...)

In fact the art of Marilena Preda Sanc comes from the overflow of affection/compassion for the generic humanity. Starting with her personal existence adventure she raises step by step to the meanings of our destiny. (...)

UN SENS INTUITIV AL EXPERIMENTULUI

Liviana Dan, 2005

Arta contemporană are un privilegiu aproape exorbitant: sentimentul de legitimitate. Arta nu mai acceptă să fie jocul, delectarea care a fost, ornament al unei civilizații, glorificare, propagandă. Creează sau descoperă, oricum ea este de acum o experiență care se erijează în propria sa autenticitate. Această mișcare de creează ori de descoperă nu mai trebuie să ne neliniștească, deoarece ea dă experimentului un statut egal cu acela al realizării.

Cu un curriculum vitae impresionant, Marilena Preda Sânc se situează în această zonă a experimentului. Face performance, Body Art, Video Art și este o adeptă a ecofeminismului. De la Expresia corpului uman o cunoscută expoziție din 1983 la filmele video: *My Body is Space in Time is Time and Memory of All* și *Bodyscape*, *Handscape*, *Mind Scape*, la instalațiile Algoritmi ai puterii sau *Ecological e-mail* Marilena Preda Sânc impune un statut nou pentru artiști: “observatori care gândesc” să fim liberi, să judecăm totul singuri, să avem propria noastră opinie.

Cofrajul ei artistic se concretizează în cele două lumi ale experimentului excentric, Austria și America. La Viena, Krems ori Linz preia muzicalitatea, albastru profund, liniștea senzorială, electronica sofisticată, iar la New York experimentând la Fundația Franklin Furnace se confruntă cu problemele protestatate ale feminismului. Martha Willson, directoarea fundației o apariție extravagantă este cunoscută pentru performance-urile ei care o au ca protagonistă pe Nancy Reagon și este și mai cunoscută pentru atitudinea ei împotriva mentalității falocratice și a universului feminin consumerist – un lucru care determină pentru o perioadă închiderea fundației considerată un club social ilegal / propune o sintagmă clară: *I just want to change the world. That's all!*

Sintagma Marthei Wilson se concretizează la Marilena Preda Sânc fie în grila ecofeminismului - ecologie socială, de adâncime, mod pozitiv de a gândi prezentul și viitorul, teoriile estetice de comunicare construite extropic dar și în senzitivitatea ei experimentală, fie surprinzător în pictură.

La New York, Marilena Preda Sânc face un performance live – *Brief Autobiography* unde povestește despre cele două experiențe artistice ratate: încercare de a fi dansatoare ori muziciană și despre drumul ei spre pictură.

Apare aproape surprinzătoare relația pe care un artist al noilor media o are față de pictură.

Noile medii creează lumi de imagini, rafinate și sofisticate.

Pictura se revanșează prin mijlocirea a unei a treia dimensiuni reale sau iluzorii.

MPS face din pictură însăși subiect al picturii.

Artista devine cercetătoare. Ea cercetează mecanismele imaginii.

În acest context are pictura încă norme estetice, explicative de stil, de putere?

Pentru pictură cercetarea înseamnă culoare, suprafață, formă, spațiu, imagine, urmă și gest...și la limită radicalitatea de a picta o imagine ultimativă.

DER INTUITIVE SINN DES EXPERIMENTS

Die zeitgenössische Kunst genießt ein fast überschwängliches Privileg: das Gefühl der Legitimität. Die Kunst lässt es sich nicht mehr gefallen, das Spiel, das Ergötzen zu sein, das sie mal war, sie ist nicht mehr bloßes Ornament einer Kultur, nicht mehr Verherrlichung oder Propaganda. Sie erschafft oder entdeckt und ist bereits ein Experiment, das sich zu seiner eigenen Authentizität verstiegen hat. Ob sie erschafft oder entdeckt, hat diese Bewegung es nicht mehr nötig, zu beunruhigen, denn sie verleiht dem Experiment den Status einer Errungenschaft.

Mit ihrem beeindruckenden Lebenslauf platziert sich Marilena Preda Sanc in diesem Bereich des Experiments. Sie praktiziert Performance, Body Art und Video Art und ist eine Anhängerin des Ökofeminismus. Von ihrer bekannten Ausstellung Ausdruck des menschlichen Körpers aus dem Jahr 1983 und den Videofilmen *My Body is Space in Time is Time and Memory of All* und *Bodyscape, Handscape, Mindscape* zu den Installationen *Algorithmen der Macht* oder *Ecological E-Mail*, führt Marilena Preda-Sanc ein neues künstlerisches Selbstverständnis ein: sie sieht Künstler als „denkende Beobachter“, die aufgefordert sind, frei zu sein, alles selbst zu beurteilen, eine eigene Meinung zu haben.

Ihre künstlerische Verschalung konkretisiert sich in den zwei Welten des exzentrischen Experiments, in Österreich und den Vereinigten Staaten von Amerika. In Wien, Krems oder Linz übernimmt sie die Musikalität, das tiefe Blau, die Ruhe der Sinneswahrnehmungen, die ausgeklügelte Elektronik; in New York setzt sie sich im Zuge ihrer Experimente an der Franklin Furnace Foundation mit Problemen feministischer Protestformen auseinander. Die Leiterin der Stiftung ist Martha Wilson, eine extravagante Persönlichkeit, wurde durch ihre Performances mit Nancy Reagan als Protagonistin und vor allem infolge ihrer Auflehnung gegen die phallokratische Mentalität und die weibliche Konsumwelt bekannt. Mit dieser Einstellung hat Martha Wilson bewirkt, dass die Stiftung sogar zweitweise geschlossen wurde, weil sie als illegaler Gesellschaftsclub angesehen wurde. Wilsons klarer Grundsatz lautete: *I just want to change the world. That's all!* Diese Aussage Martha Wilsons schlägt sich bei Marilena Preda Sanc entweder im Grundmuster des Ökofeminismus – tief greifende soziale Ökologie als gegenwarts- und zukunftsorientierte, positive Denkweise, extropisch konstruierte ästhetische Kommunikationstheorien, aber auch ihre experimentelle Empfindsamkeit – oder in überraschender Weise in der Malerei nieder. In ihrer Live-Performance *Brief Autobiography* in New York erzählt Marilena Preda Sanc über ihre beiden versäumten künstlerischen Erfahrungen: ihren Versuch, Tänzerin oder Musikerin zu werden und ihren Weg zur Malerei. Und so mutet das enge Verhältnis einer Künstlerin der neuen Medien zur Malerei fast befremdend an. Die neuen Medien schaffen raffinierte und ausgefeilte Bildwelten, während die Malerei dies durch die Vermittlung einer dritten, realen oder illusorischen Dimension wettmacht. Marilena Preda Sanc macht aus der Malerei selbst einen Gegenstand der Malerei.

Die Künstlerin wird zur Forscherin. Sie untersucht die Mechanismen des Bildes. Ist die Malerei in diesem Kontext noch ästhetischen Normen unterworfen, die Stil und Machtverhältnisse zu erklären vermögen? Für die Malerei bedeutet die Forschung Farbe, Form, Raum, Abbildung, Abdruck und Geste... und, im äußersten Fall, die Radikalität, ein ultimatives Bild gemalt zu haben.

CONSTRUCȚII - SPAȚII

Maria Magdalena Crișan, 2010

(...) Cred că Marilena Preda Sânc este unul dintre artiștii care au înțeles, fără a nega ceea ce deja știau, că problemele noi pe care le ridică imaginii tehnologia informațională, limbajul creat prin intermediul rețelilor de comunicare, dau expresiei artistice noi posibilități de a investiga, bazate pe comunicare, pe socializarea imaginii, posibilitatea unei reacții directe la evenimente, o apropiere mai mare a fenomenului artistic de cerințele imediate ale societății, iar de aici, dorința ei de a-și diversifica mijloacele de expresie abordate. (...)

Felul în care ea își gândește discursul plastic se bazează pe raționalitate, pe decriptarea coordonatelor, a reperelor unei realități concrete. Artista renunță la expresia identitară a unui spațiu, în favoarea principiilor lui existențiale, definindu-și generic aceste construcții ca fiind „utopice și atemporale“. Acesta este un lucru mai puțin important, întrucât picturalitatea sa reprezintă o manieră de a investiga un potențial expresiv imaginat de ea, dar întotdeauna generat de real, iar lucrările sale exprimă o atitudine, și mai puțin un impact în plan senzorial cu acesta. Marilena Preda Sânc este tipul de artist ce are o bună receptare a lumii în care trăiește, un fel echilibrat de a citi evenimentele, gândind din aceeași perspectivă și expresivitatea artistică a lucrărilor sale. Așa ne explicăm sfera largă a mijloacelor de expresie abordate, așa putem înțelege faptul că ea nu are nici o reținere în a trece de la figurație la abstract, de la picturalitate la limbajul electronic. Importante, în tot programul dezvoltat de Marilena Preda Sânc, sunt comunicarea, interacțiunea diferitelor planuri existențiale, propulsarea în fantastic, în imaginativ, gândită însă întotdeauna ca posibilitate reală de evoluție. Marilena Preda Sânc este artistul optzecist atras de folosirea noilor medii, de un tip de expresie artistică ce pune în discuție și reanalizează datele despre lumea din preajmă. Ea regândește rolul artistului ce nu ezită să imagineze programe elaborate pe principiile deconstrucției și reconstrucției realității și în care el, artistul, își asumă responsabilități profunde. Marilena Preda Sânc manifestă preferința, în tot ceea ce face, pentru un tip de abordare contrapunctică, pentru a folosi o expresie din zona analizei muzicale. Am constatat acest lucru, atât în zona mijloacelor de expresie plastică folosite, cât și în modul în care ea își elaborează lucrările din sfera picturalității. Construcția acestor lucrări se bazează pe raportul dual, identificat în principiile de bază ce țin de ordine-dezordine, de libertate-rigoare, desen-picturalitate, unde gestul său este liber și totodată controlat, este sec, dar plin de substanța afectivă, este clasic în elementaritatea lui, dar modern în concepție. Structural, Marilena Preda Sânc este legată de sintagma spațiu-timp, de o dimensiune ce antrenează mișcarea și presupune schimbarea, implică o dinamică ce transformă aceste semne într-o realitate surprinsă în evoluția ei, iar principiul căruia ea i se subordonează consecvent este reprezentat de gestul prin care structurează și destructurează o lume imaginată, construită după modelul lumii reale. Lucrările Marilenei Preda Sânc au consistența concretului, a argumentului. În arta ei există un permanent apel autoreferențial, pe care îl găsim mai ales în zona filmului, în performance și unde corporalitatea joacă un rol esențial. În esență, putem vorbi despre nevoia de autodefinire, de comunicare a unui program ce nu pierde din vedere problemele unei realități atât de complexe precum cea pe care o trăim și în care artistul devine un purtător de cuvânt.

CONSTRUCTIONS - SPACES

(...) I think that Marilena Preda Sânc is one of the artists who understood, without denying what they had already known, that the new image issues raised by informational technology, the language created through the communication network render new possibilities of investigation to the artistic expression, based on communication, on socializing the image, the possibility of a direct reaction to events, a deeper closeness of the artistic phenomenon to the society's immediate requests, and therefore, her wish to diversify her means of expression. (...)

The way she imagines her artistic discourse is based on reason, on decrypting coordinates, landmarks of a concrete reality. The artist renounces to the spatial identity expression in favor of its existential principles, generically defining these constructions as "utopic and timeless". This is less important as her picturality represents a manner of investigating an expressive potential imagined by her, but always generated by reality, and her works express an attitude and less a sensorial impact. Marilena Preda Sânc is the type of artist with a good reception of the world she lives in, a balanced way of reading the events, also thinking from the same perspective the artistic expression of her works. Thus we explain the large range of her means of expression, thus we can understand the fact that she doesn't hold back from shifting from figurative to abstraction, from picturality to electronic language. In the whole program developed by Marilena Preda Sânc communication, the interaction of the different existential levels, the immersion in fantasy, in imagination, always thought as real possibility of evolution, are most important. Marilena Preda Sânc is the artist from the 1980s attracted by the use of new media, by a certain artistic expression in which she discusses and reanalyzes the data from the surroundings. She rethinks the role of the artist who doesn't hesitate to imagine programs elaborated on the principles of deconstructing and reconstructing reality and in which the artist takes over deep responsibilities. In all her work Marilena Preda Sânc manifests her preference for a certain counterpoint approach, in order to use a term from the musical world. I have noticed this in the area of the artistic means as well as in the manner she elaborates her paintings. The construction of these works is based on the dual relation identified in the basic principles related to order/disorder, liberty/rigor, drawing/picturality where her gesture is free and yet controlled, dry and yet full of affection, classic in its substance and yet modern in conception.

Structurally Marilena Preda Sânc is connected to the space/time phrase, by a dimension which activates movement and implies change, involves a dynamic which transforms these signs into a reality seen during its evolution and the constantly subordinating principle is represented by the gesture through which she structures and destructures an imagined world constructed by the model of the reality. The works of Marilena Preda Sânc have the consistency of concreteness, of argument. In her art there is a constant self-referential approach especially in video, in performance and where corporality plays an essential part. Thus we can talk about the need of self-definition, of communicating a program that doesn't overlook the issues of such complex reality as the one we are living and in which the artist becomes a spokesperson.

BIOGRAFIE / BIOGRAPHY

1975-1979 Institutul de Arte plastice *Nicolae Grigorescu*
 1979-1980 Specializare, Institutul de Arte plastice *Nicolae Grigorescu*
 2002 Doctor în Arte Vizuale
 Din 2008 Profesor Universitatea Națională de Arte din București
 Din 2008 Președinta Filialei Pictură București UAP din România
 Redactor șef – Revista *Contrapunct*
 Membră AICA (Asociația Internațională a Criticilor de Artă)
 Membră fondatoare ARFA (Asociația Română a Femeilor de Artă)
 Coordonează proiecte de Licență și Master de Artă în Spațiul Public

1975-1979 Institut of Fine Arts “Nicolae Grigorescu”
 1979-1980 Postuniversity studies, Institut of Fine Arts “Nicolae Grigorescu”
 2002 PhD. in Vizual Arts
 From 2008 Professor at the National Univerity of Arts, Bucharest
 From 2008 President of Bucharest Painting Department of Romanian Fine Artist’s Union
 Editor in Chief – *Contrapunct Magazine*
 Member of AICA (International Association of Art Critics)
 Founding Member of ARFA (Romanian Association of Women in the Arts)
 Coordinator of BA and MA projects of Public Art

EXPOZIȚII PERSONALE / SOLO EXHIBITIONS

2011 *Utopii / Cotidiene. Crossing Self Histories 1981-2011*, MNAC (National Museum of Contemporary Art), București, (curator: Olivia Nițiș); *Utopii / Cotidiene*, Galeria Arcade 24 UAP Bistrița, (curator: Oliv Mircea)
 2010 *La Ciudad*, Galeria de Artă Ambasada Română, Madrid; *Flying Souls*, Galeria de Artă Contemporană Anagma, Madrid (curator: Charo Marin); *Construcții Spații Peisaje Urbane*, Galeria de Artă Frezia, Dej; Galeria Anagma Hamburg, Alicante (curator: Charo Marin)
 2008 *Structuri Urbane*, Galeria Calina, Timișoara (curator: Alexandra Titu); *Construcții-Spații*, Galeria Simeza, București (curator: Alexandra Titu); *Construcciones-Espacios*, Galeria Anagma Copenhagen, Valencia (curator: Charo Marin); *Bucharest-Budapest Bridge*, colecția / collection Gabor Hunya, (expune împreună cu / with El Kazovszkij), Institutul Cultural Maghiar, București
 2007 *Peisaj Urban*, Studio D.V.O. Gallery, Bruxelles (curator: Dominique Van Osta); *Geografia intima / global – videoarte y arte digital*, Institutul Cultural Român, Madrid
 2006 *Peisaj Urban / Globalizare / Suflute zburătoare*, Institutul Cultural Român, Paris (curator: Magda Cărneci)
 2005 *Pictura*, Institutul Goethe, Sibiu (curator: Liviana Dan); *Desene*, Galeria Sabina & Jean Negulescu, București (curator: Maria-Magdalena Crișan)
 2003 *Înăuntrul Viului / Inside the Living*, Studio D.V.O., Bruxelles (curator: Dominique Van Osta); *Context*, Mediawave, Gyor
 2000 *Globul*, Galeria Simeza, București; *Inimi*, (cu / with Ileana Micodim, Lolke van der Bij), Geluk Gallery, New Haamstede
 1998 *Stări de Realitate*, Galeria East-West, Centrul Cultural Român, New York
 1997 *Screening*, KulturKontakt, Viena; Muzeul Literaturii, București
 1995 *Înăuntrul Viului / Inside the Living*, MNAR (National Museum of Art); *Despre Bătrânețe / Oldness*, Galeria GAD, București (curator: Ruxandra Balaci)
 1994 *Pictură / Desen / Obiect*, Galeria Etj. 3/4, București (curator: Magda Cărneci)
 1993 *Sculptura Vie / Living Sculpture*, Eu En Ich (cu / with Roxana Trestioreanu, Magda Cărneci), Centrul Cultural al Republicii Ungare, București; *Pictură / Desen*, Centrul Soros pentru Artă Contemporană, București
 1992 *Hoinărind în spațiu*, Muzeul Gravurii, Bistrița (curator: Oliv Mircea); *Stări cosmice, Suflute zburătoare / Cosmic States, Flying Souls*, Galeria Etj.3/4, București (curator: Magda Cărneci)
 1990 *Corp Peisaj*, Galeria Orizont, București
 1986 *Corp Peisaj*, Muzeul Țăranului, București; *Corp Peisaj*, Galeria Simeza, București
 1985 *Corp Peisaj*, Centrul Cultural Român, New York
 1983 *Spațiu Construit*, Galeria Teatrul Foarte Mic, București
 1981 *Modul - Reconfigurări de Peisaj*, Galeria Orizont At 35, București
 1980 *Pictură / Desen*, Galeria Amfiteatru, București

VIDEO

- 2010 *Daily DIVA*, 4 min., DV AVI PAL
 2008 *DIVA*, video performance, 4 min., DV AVI PAL
 2008 *DIVA*, 5 min., DV AVI PAL
 2007 *Femslogan*, video performance, 3 min., DV AVI PAL
 2006 *The Window with Memories*, 7 min., DV AVI PAL
Among the Cars, 2 min., DV AVI PAL
Eurogame 'Bambilici' video performance, 5 min., DV AVI PAL
 2003 *The Fence*, video poem, 8 min., Beta SP
 2000 *Globe*, 6 min., Beta SP; *Mindscape II*, 9 min., Beta SP
 1999 *Globe*, video performance, 5 min., Beta SP
 1998 *Brief Autobiography*, 5 min., DV AVI PAL
 1997 *Mindscape 1*, video poem, 6 min., Beta SP
The Wall in the Tower, video dance 34 min., Beta SP
 1996 *Traces of Thoughts*, 3 min., Beta SP
Detunata Memories, 3 min., Beta SP
 1995 *The Algorithms of Power*, 3 min.30 sec. Beta SP
Oldness, 11 min., Beta SP
Passing, video poem, 4 min., Beta SP
 1993 *Bodyscape*, *Handscape*, *Mindscape*, experimental video, 5.30 min., VHS
Inside, video performance, 30 sec. VHS

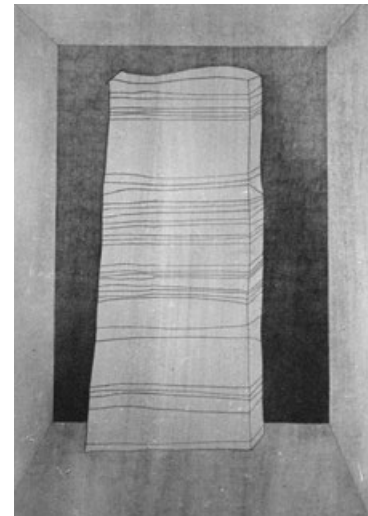
EXPOZIȚII DE GRUP / GROUP EXHIBITIONS

2011 *FRAUEN CIRCUS Museum_phase 02*, socio-cultural network ACRYL, SchloßHainfeld; *Video Show*, MODEM, Debrecen; *Noaptea devoratorilor de video art*, Studio Arte, București, (selecție video: Olivia Nițiș); *Celălalt corp / The Other Body*; *Corpul supravegheat / Body Under Surveillance*, Victoria Art Center, București (curator: Petru Lucaci); *Nud*; *Criza*, Galeria UAP Focșani (curator: Alexandra Titu); *Interferențe Vizuale*, Obor, București; *Art Embroided Romanian Artists from the 80s*, Romanian Cultural Institute, London (curator: Petru Lucaci); *Trans-Realities / Corp - Artă - Societate*, Galerie Oudin, Paris
 2010 *Idila/Idyll*, Galeria Atelier 030202, București (curator: Oli-via Nițiș); *Gender Check*, Zachęta National Gallery of Art, Warsaw (curator: Bojana Pejić); *International Women's Film Festival Dortmund*, Cologne; *Ipostaze ale corpului uman în arta contemporană*, Galeria de Artă, UAP Focșani (curator: Alexandra Titu); *Saloanele Moldovei*, Bacău, Chișinău; *I Biennale Internazionale di Pittura Scultura Oreficeria Ceramica*, Grottaglie (TA) – Convento di San Francesco di Paola; *Să Nu Ucizi*, Galeria Timco, Timișoara (curator: Alexandra Titu); *Bienala Internațională de Gravură Experimentală. Ediția a 4, expoziția Experiment în Gravura Românească din anii '60-'80*, Centrul Cultural Palatele Brâncovenesti, Mogoșoaia, (curator: Adrian Guță; *Arte în București*, Galerii UAP, București; *Bienala Ion Andreescu, ediția a VII-a*, Buzău
 2009 *CORP, Corpul ca proiect cultural contemporan. Provocări teoretice, Replici artistice*, CAV, București; *ICR Paris* (curator: Petru Lucaci); *Gender Check Femininity and Masculinity in the Art of Eastern Europe*, MUMOK, Vienna (curator: Bojana Pejić); *Zoon politikon*, Galerii UAP, Focșani (curatori: Alexandra Titu, Constantin Prut); *Meeting Point*, Bienala de la Arad; *Bucharest-Budapest Bridge Contemporary Romanian and Hungarian Arts*, The Gábor Hunya Collection, CAV, București; *Colecția UAPR*, CAV, București (curator: Marilena Preda Sanc); *Aus Gegebenem Anlass 1989 – 2009, die öffnung der grenzen*, Hofburg, Vienna; *Simpozion Negrești Oaș*; *Simpozion Târgu Mureș*; *FEMLINK*, International Videocollage, N.Y.; *Los Artistas de Anagma*, CERP Centro Espanol de la Region Parisienne, Paris; *“g ren z en los” KulturKontakt*, Centrul Dansului, București (curator: Carola Chișiu); *Art for Help*, CAV, București (curator: Bety Verwege);

2008 *Perspective 2008*, a contemporary feminist art project, Galeria Anaid, București (curator: Olivia Nițiș); *Salon D'Automne*, Grand Palais, Paris; *A Traves do Camino*, Sarria; *Bienala Internațională de Artă*, Beijing; *Retrospective De Peinture Roumaine*, Fondation Taylor, Paris; *Loop Romania*, Beijing (curator: Alexandru Patatici); *Video Globe*, *Eurogame Bambilici* în spectacolul *La guandana entre flores*, Gandia; *Saloanele Moldovei*, Bacău, Chișinău; *Pictură Rusă și Românească*, Galeria Passerelle, Tours; *Painting & Printmaking exhibition*, Troia Festival, Canakkale; *Colecția de Artă Modernă și Contemporană UAPR*, CAV UAP, București; *Clip-uri Urbane*, CAV, București (curator: Marilena Preda Sanc); *Bucharest-Budapest bridge*, collection Gabor Hunya, CAV, București

2007 *Bukarest-Budapest HID Collection* Hunya Gabor, Galeria Bartok 32 & Galeria Karinty Szalon, Budapest; *NOMAD—load / flow / mix*, META, București, (curator: Cosmin Moldovan); *Affinita – Diversita*, Palazzo Albrizzi Venezia, Forum Austriaco di Cultura, Milano; *TIAV – ROMEXPO*, Bucharest; *Arta în Spațiul Public*, Caminul Artei Etj., București; *Bienala de Artă de la Arad*; *UE/27*, Clădirea Berlaymont a Comisiei Europene de la Bruxelles; *Femlink*, New York (curator: Veronique Sapin); *Sculpture sur Prose*, Maison de la Poesie, Paris; *Trans Orsay Express*, manifestation artistique & poetique, La Bouveche; *Soiree de GALA*, Fundația Princepsa Margareta de România

2006 *Secvențe I*, Galeria Veroniki Art, București (curator: Magdalena Crișan); *Objective 1 = Art = Objective 1*, Burgenland Oslip; *Diversity and Rivalry – Ausstellungshalle im Neuen Rathaus*, Bayreuth; *Mit Macht zur Wahl / 100 Jahre Frauenwahlrecht in Europa / Ausstellung und Kunst im Kontext*, Frauenmuseum, Bonn; *International Artistic flag Festival*, Golden Eye, Center for Visual Culture, Novi Sad, (curator: Sava Stepanov); *The Japan-Romania Cultural Exchange Exhibition*, Galeria Tokyo Metropolitan Art Space, Tokyo; *Artiști români și maghiari în colecția Gabor Hunya*,

Modul I / tehnică mixtă pe hârtie / 87x62 cm. / 1980

Module I / mixed techniques on paper / 87x62 cm. / 1980

ICR Vienna, Austria; *Saloanele Moldovei*, Chişinău / Bacău; *Atelier de creation*, Bucureşti; *Expoziție de artă românească*, Galeria Națională de Artă UAP, Hanoi; *Les parapluies dans la ville*, Wallonie Bruxelles; Art Center, Paris (curator: Wanda Mihuleac); *Salonul Național de Artă*, sala Constantin Brâncuși, Bucureşti; *PI Performance & Intermedia*, Szczecin / Swinoujscie; *For the first five*, European film festival, Neubrandenburg; *FemLink*, Paris, Toulouse, Nicosia, Montevideo; *Secvențe I*, Galeria Veroniki, Bucureşti (curator: Maria-Magdalena Crişan)

2005 *Studio D.V.O. Presente ses artistes*, Galerie Fayla, Bruxelles; *59 seconds*, New York; *The Japan-Romania Cultural Exchange Exhibition*, The Metropolitan Art Space in Ikebukuro Ward, Tokyo

2004 *Romanian artists (and not only) love Ceauşescu' Palace ?!*, Muzeul Național de Artă Contemporană, Bucureşti, (curator: Ruxandra Balaci); *Cosmopolis*, Muzeul de Artă Contemporană, Thessalonice, (curator: Magda Cârneci); *Contemporary Painting from Romania*, Bruxelles, (selecție de commissioner Gunter Verheugen, curator: Petra Erler); *Experiment Homeopat*, Librăria Cărturăreşti, Bucureşti, (curator: Alexandra Titu); *Switch Media Art Festival Pathibarn Electron*, Chiang Mai

2003 *Nuit blanche de la Video*, La Chafferie, Strasbourg, (curator: Irina Cios); *We Are the Weather – Second Biennial of Contemporary Visual Arts* by Balkan Female Artists, Sofia, (curatori: Iskra Trajanova, Elena Panayotova); *Preview*, Muzeul Național de Artă Contemporană, Kalinderu MediaLab, Galeria Etj.3/4, Bucureşti, (curatori: Ruxandra Balaci, Mihai Oroveanu)

2002 *L'Instant d'hiver*, multimedia show, 14 min., muzica Daniel Teruggi, Institutul Francez, Bucureşti; *Phomophonie*, multimedia show, 20 min., muzica Gilles Rascot, Institutul Francez, Bucureşti; *Expo grup Studio D.V.O.* Bruxelles, (curator: Dominique Van Osta); *TIAV*, Bucureşti;

2001 *Split Reality*, MUMOK, Viena; *Arta Bate Arta*, Vrsac, Bucureşti, (curator: Romelo Pervolovici, Maria Manolescu); *Changing of Places*, ATA, Sofia, (curator: Maria Vasileva); *Artă şi Sacralitate*, Sala Cupola, Iaşi, (curator: Alexandra Titu); *Transcapse*, ifa Berlin / Bonn, Bucureşti, (curator: Dan Mihălişanu); *DokumentART*, Neubrandenburg; *Cfront*, Plovdiv

2000 *In Full Dress*, Muzeul Brukental, Sibiu, (curator: Liviana Dan); *Transitionland*, MNAR (National Museum of Art), Bucureşti, (curator: Ruxandra Balaci); *LINDART – Dare to be diferent*, exhibition by artist women from Balkans, (curator: Eleni Laperi); *Pandora 2000*, sietheaterfestival, Viena; *Altfest*, Bistriţa; *Argos Project*, 100 glimpses on contemporary art, Vevey, (curator: Ruxandra Balaci); Festivalul de Artă Efemeră, Centrul Cultural Meta, Bucureşti, (curatori: Alexandra Titu, Dan Palade); *Co-operation*, Dubrovnik; *Delocalizarea*, Bacău, (curator: Alexandra Titu); *Salonul Municipal*, Galeria Simeza, Bucureşti; *DokumentART*, Neubrandenburg

1999 *Periferic 3*, Performance Festival, Iaşi, (curator: Matei Bejenaru); *Artistes de Bucarest a La Louviere*, "Idel Iankelevici" Museum, Louviere (curator: Adrian Guţă); *Salonul Municipal*, Sala Dalles, Bucureşti

1998 *New Moves*, Edinbourg; *44 Internationalen Kurzfilmtage*

Oberhausen, Oberhausen; *Franklin Furnace's Program 'The Future of the Present'*, New York, (curator: Martha Wilson); *New Moves*, dansfestival, Edinbourg; *Deconstrucția*, Bacău, (curator: Alexandra Titu); *Salonul Municipal*, Bucureşti, (curator: Guţă Adrian); *Macrotrans-Representation*, Galeria Mücsarnok, Budapesta, (curatori László Beke, Sorin Dumitrescu); *Kurzfilmtage' 98*, Oberhausen

1997 *DokumentArt*, Neubrandenburg; *Bucharest Nach'8*, Muzeul Ludwig, Aachen, (curator: Ruxandra Balaci); *Ostranenie '97*, the International Electronic Media Forum, Bauhaus Dessau; *Wachtberg environment – bodyland Art performance*, Gars; *AnnArt*, festival Live Art, Sf.Gheorghe, (curator: Utto Gustav); *Kultur am Holzweg*, Donau Festival, Krems; *Sacralitatea x 7 Arte*, sala de expoziții a Palatului Parlamentului, Bucureşti, (curator: Alexandra Titu); *Experiment '60-'90*, Muzeul Național de Artă, Cluj, (curator: Alexandra Titu)

1996 *AnnART*, festival Live Art, Sf.Gheorghe, (curator: Utto Gustav); *Le Corps Humain dans la Photographie*, La Filature, Mulhouse FRAC, (curator: Ruxandra Balaci); *Filmwinter*, Stuttgart; *Picturi Marilena Preda Sanc / Petru Lucaci*, Galeria Hanul cu Tei, Bucureşti; *"Process-Space 5" - Game with Frontiers*, Galeria de Artă Balchik, (curator: Dimitar Grozdanov); *Experiment '60-'90*, Galeriele Etj 3/4, Bucureşti, (curator: Alexandra Titu); *DokumentArt*, Neubrandenburg; *I Mostra Euro-Americana de Poesia Visual*, Galeria S.E.S.C., Bento Gonçalves; *Videomedija*, Novisad; *Avangarda Românească*, Muzeul de Artă, Bacău, (curator: Alexandra Titu)

Trienala Internațională de Pictură, Sofia; *V Bienal Internacional de Poesia Visual / Experimental*, Museo Universitario del Chopo, Cidade de Mexico

1995 *FIV9 Festival International de video*, Buenos Aires; *Media Culpa*, Institute of Architecture I.Mincu, Bucureşti; *2E Manifestation International de video et art electronique*, Montreal; *In sigh:Media Art from the Middle of Europe*, YYY Artists' Outlet, Toronto, (curator: Nina Czegledy); *Stereo-Tip, "festival – Festival City of Women"*, Ljubljana; *Omagiu lui Tristan Tzara*, Muzeul de Artă, Bacău, (curator: Alexandra Titu); *Artişti români*, Galeria Solyanka, Moscova, (curator: Aurelia Mocanu); *CODEX*, Centrul Cultural Mogoşoaia, Bucureşti, (curator: Roxana Trestioreanu)

1994 *Naturally*, Ernst Museum, Budapesta, (curator: Dan Călin); *26e Festival International de la Peinture*, Chateau Musée de Cagnes-Sur-Mer; *Women Light up the Night, International Slide Show*, Tacheles Kunsthof - Berlin; *01010101*, Muzeul Țăranului Român, Bucureşti, (curator: Dan Călin); *2nd International Artists' Book Exhibition / II. Nemzetközi művészkönyv kiállítás*, Szent Istvan Kiraly Museum, Szekesfehervar, (curator: Marta Kovalovszki); *AnnArt, InDifferent Medium 3- Trench Art Festival / Festival de Artă Tranşeu*, Sf.Gheorghe, (curator: Ütö Gustáv); *Rencontre Art Video*, Sala "Elvira Popesco", Bucureşti; *Cartea ca Obiect - Târgul de Carte*, ArtExpo, Bucureşti, (curator: Ileana Ploscariu); *Eseu de Artă Comparată*, MNAR (National Museum of Art), Bucureşti

1993 *Artişti Români de azi la Casa Americii Latine*, Bucureşti;

Könyvtárak / Object-Books - Országos Széchényi Könyvtár, National Széchényi Library; *Transparențe*, Galeria Podul, București, (curator: Alexandra Titu)

1993, 1986, 1984, 1983 Premio Internazionale di Grafica del Pomo, Galeria d'Arte "La Viscontea" di Rho, Milano

1992 *Obra Actual Damunt Paper / Works on paper*, Palau Marc Barcelona, Terrassa, Tarragona, Girona, Lleida, (curator: Lluís Bosch i Cruanas, Doina Simionescu); *10 Pictori Români*, Lisabona; *Nudul*, Galeria Galla, București; *Sexul lui Mozart*, Galeria Etj ¾, București, (curator: Dan Călin)

1991 XVI Országos Grafikai Biennálé / 16th National Biennial Exhibition of Graphic Arts, Miskolci Galeria; *Gravura Contemporană*, Muzeul de gravură Bistrița; *Expo de pictură și sculptură*, Galeria Etj. ¾, București; *Hedendaagse Roemeense Kunst*, Centrul Cultural Anton

Spinoy, Mechelen; *Lumină, Apă, Culoare*, Galeria de Artă, Oradea, Muzeul Colecțiilor, București, (curatori: Andrei Butak, Dorel Găină); *Artă Românească*, Galeria Het Klopjeshuis, Borne, Galeria Broekhuis, Enschede, (curatori: Roxana Trestioreanu, Susan Farquhar); *Romanian Contemporary Art Exhibition*, Brazilia, Ankara; *Expoziția Tineretului*, Galeria Etj. ¾, București

1990 Fiața Romaniei Képzőművészek Kiállítása, Galeria Szombathelyi; *De la desen la gravură*, Galeria Podul, București

1990, 1986, 1984 Internacionální Biennálí Festival Portreta, Galeria Jugoslavenskog Portreta, Tuzla

1989 IX Bienal Internacional De Arte, Valparaiso; 11th International Exhibition of Original Drawing, Museum of Modern Art, Rijeka; *Súčasné Rumunské Umenie*, Bratislava; *Exposition d'une sélection de Photographies de la Collection Internationale "Junij"*,

Galeria de Artă "l'Ancien Collège", Ville de Sézanne; *Desen*, Galeria Podul, București

1988 I Mostra Internacional de Poesia Visual de São Paulo; *Mois de la Photo à Paris*, Selection de photos de la Collection Internationale Junij, Centre Culturel Jougoslave,

Paris, (curator: Lev Menase); *Savremena Rumunska Skulptura I Crtez*, Culturni Centar Beograda, Belgrad; *Graphic International Exhibition*, Muzeul Facilities, Zagreb; *Festőművészek Kiállítása*, Galeria Vigadó, Budapest; *Litografia*, Galeria Căminul Artei, București; *Expoziția Tineretului*, Baia Mare

1988, 1986 Rajz / Drawing, Pécsi Galéria

1987-1988 *The Whole World is a Theatre*, The Gallery of Action in Warszawa, The Museum of Art in Walbrzych, Torun

1988, 1987, 1986, 1985, 1983 International Impact Art Festival,

International Art Center of Kyoto; *Interferențe*, Galeria Orizont, București, (curator: Călin Dan)

1987 Segunda Bienal Internacional de Poesia Visual y alternativa en México, Universidad Veracruzana, Galeria Ramon Alva de la Canal, Ciudad de Mexico; *Desen*, Timișoara

1986 I Triennale Rysunku / I Triennale of Drawing - Muzeum Okregowe Ziemi Kaliskiej, The Regional Museum of the Kalisz Land; *Le Cocotier*, Centre Cultural Kanak de Ducos et au Musée de Nouméa; *Mailart Power*, Noisy; *International Impact Art Festival '86*, Kyoto International Art Center, Kyoto; *Nemzetközi Művészet Ma Kiállitás / International Arts of Today Exhibition*, Fiața Művészek Klubja / Club of Young Artists, Budapest

1985-1986 Primera Bienal Internacional de poesia visual y experimental en México, Centro Cultural "José Martí" - Ciudad de México, (coordonator: César Espinosa)

1985 Mednarodna Likovna zbirka Junij / International Art Collection Junij, Moderna Galerija, Ljubljana, (curatori: Stane Jagodič, Lev Menaše); *International Impact Art Festival '85*, Kyoto International Art Center, Kyoto; *3e Exposition Internationale "Petit format de papier"*, Cul-des Sarts, Couvin; *Echo Mailart Show*, Diverse Works Gallery, Houston; *Mail Tridimensional Art*, Caffè Voltaire, Florența; *Expoziție de Pictură*, Kazan; *Maraton de Arte*, Carreo - Galeria de la Casa del Lago, Ciudad de Mexico; *Mailart Pace*, Val Seriana, Gazzaniga

1984 Imagini Contemporane, Muzeul de Artă Craiova, Craiova, (curator: Cătălin Davidescu); *International Impact Art Festival '84*, Kyoto International Art Center, Kyoto; *Poezie - Desen*, Galeria Orizont, București, (curator: Magda Cârnelci); *Savremeno Rumunsko Slikarstvo Ivajarstvo / Romanian Art Exhibition Painting / Sculptures*, Muzej Savremene Umetnosti Beograd, Belgrad; *The International Competition of Young Painters*, Sofia; *Nemzetközi Mailart Kiállítás / International Mailart Exhibition*, Fiața Művészek Klubja / Club of Young Artist, Budapest; *Litografia*, Galeria Orizont Atelier 35, București; *Peisaj*, Galeria Orizont Atelier 35, București, Bacău, Cluj-Napoca; *Mail Art / Arte Postale*, Comitato per la Pace della Val Seriana, Gazzaniga

1983 International Summertime Mailart show, Kanagawa; *Desen*, Galeria Galateea, București; *Construcția*, Galeria Orizont Atelier 35, București, (curator: Leonard Răchită); *Secțiune în Atelier*, Galeria Orizont Atelier 35, București, (curator: Leonard Răchită); *Desen, Sculptură*, Institutul Francez, București, (curator: Leonard Răchită)

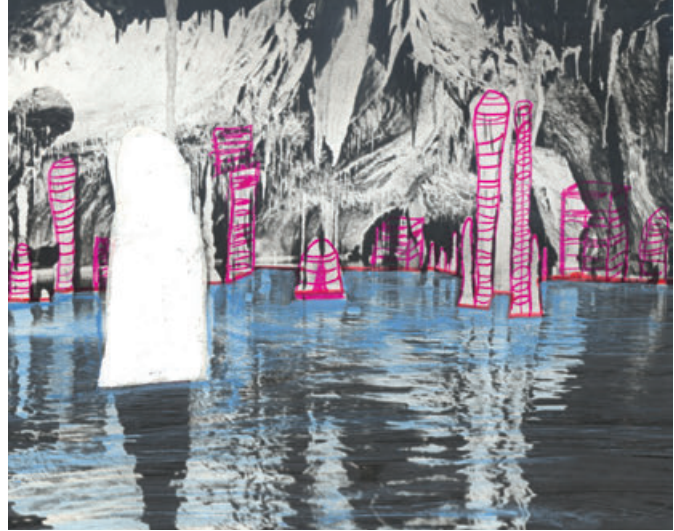
1982 Arteder '82, International Exhibition Centre, Bilbao; *Internationale Jugendtriennale + Meister der Zeichnung*, Kunsthalle, Nürnberg, (curator: Andrei Pleșu); *Fotografia*, Casa Schiller, București, (curator: Ion Grigorescu); *Expresia Corpului Uman*, Galeria Kalinderu, București, (curator: Wanda Mihuleac); *Peisaj*, Galeria Hanul cu Tei, București

1981 The Juan Miro Drawing Contest, Barcelona; *Starea proiectivă a desenului*, Galeria Orizont Atelier 35, București, (curator: Wanda Mihuleac); *Muzica*, Bacău; *Medium '81, Tineri Artiști Plastici din România*, Galeria de Artă Muzeul Județean Covasna, U.A.P. Sfântu Gheorghe, (curator: Imre Baász)

1979 Salonul studențesc de arte plastice, București

Rana / litografie / 40x50 cm. / 1984
The Wound / lithography / 40x50 cm.
/ 1984

Cave, mixed media, 1983

PREMII, BURSE / AWARDS, GRANTS

2010 Diplomă de Excelență acordată de Facultatea de Arte și Design, Timișoara / Excellence Diploma from the Faculty of Arts and Design, Timișoara
 2008 Premiul pentru pictură / Painting Award Mihail Grecu UAP Moldova
 2004 Ordinul Meritul Cultural / Cultural Merit Order
 1998 ArtsLink Fellowship, New York
 1997 Artist in residence Kultur Kontakt
 1996 Premiul III pictură / 3rd Prize for Painting Habitat, acordat de / granted by U.N.D.P. (United Nations Development Programme Romania)
 1993 Diploma Amici del Pomero
 1988 Premiul pentru cea mai bună expoziție de grup / Prize for the best group exhibition, JUNIJ, acordată de / granted by Photo Moon, Paris
 1986 Tabăra de pictură / Painting Camp, Kazanluk, Bulgaria
 1986, 1983 Medalia Amici Del Pomero
 1982 Premiul pentru pictură / Painting Prize *Atelier 35*, București
 1980 Diploma de merit Institutul de Arte Plastice *Nicolae Grigorescu*, București
 1978 Bursa *Ion Andreescu* / *Ion Andreescu* Fellowship, București

CĂRȚI DE ARTIST / ARTIST BOOKS

1994, 1995 *Body Sound*, tehnică mixtă/mixed media
 1993 *Alive I, II, III*, tehnică mixtă/mixed media
 1990 *Vulcanul*, tehnică mixtă/mixed media
 1986 *Body Memory*, tehnică mixtă/mixed media
 1984-1986 *Crochiul Minții*, serigrafie/silkscreen
 1983, 1984 *Cave*, tehnică mixtă/mixed media

LUCRĂRI ÎN MUZEE ȘI COLECȚII / WORKS IN MUSEUMS AND COLLECTIONS

MNAC (National Museum of Contemporary Art), București; Muzeul de Artă, Oradea; Muzeul de Artă, Bistrița; Muzeul de Artă, Tulcea; Arhitekturni Muzej Ljubljana, Slovenia; Kunsthal Nurnberg, Germania; Albertina, Viena; ERI Bank, Swiss; TV, București; Bankcoop, București; World Trade Center, București; Poliac Research Corporation, Saint Paul; Centro d'arte Spatiotempo, Florența; Muzeul de Artă din Kazanluk; Muzeul *Petit format de papier*, Cul des Sarts (Couvvin)

PUBLIC ART

Drafts and open Windows, a mural project/collective at the New American Embassy, Bucharest (project coordinator: Maggie Michael); Pictură murală / Mural Painting, Fabrica Larofarm, București; Sgraffito, Slatina; Pictură murală / Mural Painting, Casa de Cultură, Alexandria; Mozaic ceramic și gresie, Casa Studenților, București

BIBLIOGRAFIE selectivă / selective BIBLIOGRAPHY

Arta, Uniunea Artiștilor Plastici din București, 2010, p. 14; Nr. 3/2001, p. 22; 3/1992, pp. 29-30; 3/1990, pp. 22-24; pp. 32-33; 9/10/ 1990, p. 9, 12; 12/1986, p.28; 9/1985, p.30; 9/1984, p.36; 2/1983, Coperta IV; 4/1983, p. 37; 9/1983 p. 40; 11/1983 p. 13-14; 2/1982, p. 37;
Atelier, Centrul Internațional de Artă Contemporană, București,

8 /2003, pp.103-107; 6/2000-2001, pp.77-78; 5/2000, pp. 9-10, pp. 38-39, p. 65, pp. 67-68;
Alternative, Nr. 11/1990, p. 5;
 Balaci, Ruxandra. *Romanian artists (and not only) love Ceaușescu's Palace?!*, Muzeul Național de Artă Contemporană, (catalog), București, 2004. p.29; Balaci, Ruxandra. *IDEA SEARCH In a pseudo/CD/Encyclopaedia over Inside the Living a video/installation*, (catalog) Muzeul Național de Artă și Foto Galeria GAD, București, 1995, pp.14-17; Balaci, Ruxandra. *Romanian Contemporary Art*, (catalog) Manifesta 2 Luxembourg, 1998, p.255; Bosch Cruanas, Lluís; Rovira, Josep Vallés, *Obra Actual Damunt Paper / Works on paper, Art Romaès* (catalog) Fundația Culturală Caixa de Terrassa, Generalitat de Catalunya Departament de Cultura 1992, pp.4, 8, 10-11; Cărneci, Magda. *Marilena Preda Sanc*, în catalogul *Ateliere de Artiști din București, partea a II-a / Artists' Studios in Bucharest, part II*, editor coordonator Mihai Oroveanu, Editura Noi Media Print, București, 2009, pp.118-

123; Cărneci, Magda. *Conversiunea Concretului în Marilena Preda Sanc* (catalog), 1990, p.3; Cărneci, Magda. *O Fisiune Nucleară a Imaginii în Cosmic States, Flying Souls*, (catalog), UAPR, București, 1992, p. 4; Cărneci, Magda. *O Sete de Real în Marilena Preda Sanc*, (catalog), București, 1986, p.11; Cios, Irina. *Fotografia ca mediu de experimentare artistică în contextul românesc după '89*, în vol. *Fotografia în arta contemporană. Tendențe în România, după 1989*, Ed. UNARTE, București, pp. 22-43; Crișan, Maria-Magdalena. *Construcții / Spații*, în vol. *Exercițiul Privirii*, Ed. Printco, București, 2010, p. 294 – 297; Dan, Calin. *Marilena Preda Sanc* în catalogul *Presences de la peinture contemporaine roumaine en France avec Soleil de l'Est, entre 1990-2008*, Ed. Arcade, 2008, pp. 232-237 ; Dan, Călin. *Carnea Picturii în Cosmic States, Flying Souls*, (catalog), UAPR, București, 1992, p.9; Dan, Călin. *Stimată Doamnă în Marilena Preda Sanc* (catalog), 1990, p. 5; Guță, Adrian. *Culture of the Time – II International Congress – The Cultural Identity of the Central Identity of the Central-Eastern Europe*, WiS Publishers, The Association of Historians of Art in Poznan, 1999, p. 276; Dan, Liviana. *In Full Dress*, Muzeul Brukenthal, Sibiu, România și Kultur Kontakt Austria, 2000, pp. 30-31; Guță, Adrian, *Explorări în gravură în România anilor '70-'80*, în catalog Bienala Internațională de Gravură Experimentală 4, 2010, p. 15, p. 70; Emese, Kürti (editor). *Bucharest-Budapest Bridge Contemporary Romanian and Hungarian Arts, The Gábor Hunya Collection*, 2009, pp. 164-166; Huck, Brigitte. *Artists in Residence 1997-1998*, (catalog) KulturKontakt, Viena, p. 5, 54-55; Lucaci, Petru; Oudin, Alain. *Trans-Realities, Corp-Artă-Societate / Corps-Art-Société / Body-Art-Society*, Editura Unarte, București, 2011, pp. 118-121; Macovei, Nicolae, *Marilena Preda Sanc* publicat în *Dincolo de imagine*, Ed. Vinea, București 2009, pp.174-177; Manolescu, Maria. *Între geo-/bio-/carto-/picto-/GRAFIE*, *Arta 3/2001*, p. 22; Millet, Catherine, *Transitionland*, Art Press 268/2000; Nicolaev, Marina. *Manifest artistic feminist la Centrul Cultural Ungar din București: Marilena Preda Sânc, Magda Cărneci și Roxana Trestioreanu*, Arhitect Design nr.12 decembrie 1993, p. 13; Nițș, Olivia. *Perspective 2008 – a contemporary feminist art project* (catalog) București, 2008, p. 32-33; Nițș, Olivia, *Material Histories Feminism and Feminist Art in Post-Revolutionary Romania*, în *n.paradoxa, International Feminist Art Journal*, Editor Katy Deepwell, Ed. KT Press, London, vol. 24, 2009, pp. 59-67; Nițș, Olivia, *Material Histories, Feminism and Feminist Art in Post-Revolutionary Romania* în vol. *Gender Check: READER – Art and Theory in Eastern Europe*, edited by Bojana Pejić & Erste Foundation & Museum Moderne KunstStiftung Ludwig Wien, 2010 , pp. 351-361, 278; Petric, Maja. *Mapping Art, Marilena Preda Sânc: Mindscape, Inside, Algorithms of Power* în *Artelier*, 8 /2003, MNAC, ICCA, București, pp.103-107; Șuşară, Pavel. *Între meditație și expansiune în România literară*, București, 1994, p. 16.

CD / DVD, WWW

FEMCD, videos & CD-ROM focused on feminist art work

signed by Marilena Preda Sanc between 1983 – 2010
Marilena Preda Sanc Videos 2007, DVD
4Romanian Painters DVD-Video, A7Dils Production 2007, director Adrian Bota
ZIEL1 = KUNST = ZIEL 1, DVD, PSE 2006
CD-ROM interactiv *Arta în Spațiul Public*, Editura UNARTE; www.marilenapredasanc2011.blogspot.com; www.sensotv.ro/arte/clipa-de-arta/marilena-preda-sanc; www.rhizome.org; www.femlink.org; www.kulturkontakt.or.at; www.frauenfilmfestival.eu; www.soleildelest.free.fr; www.perspectiveproject.ro; www.tv.acasa.ro/program-tvr_cultura; www.corpuri-perspectivecontemporane.blogspot.com; Youtube.com; www.hermeneia.com; www.mappingromanianart.blogspot.com; www.alexandra-titu.ro; www.cmjudge.com; www.ec.europa.ro/archives/commission

SIMPOZIOANE / SYMPOSIA

Arta în Spațiul Public în Orașele Dunărene, Bucharest Buissnes Forum, World Trade Center, București, 2010; *Romanian Women Artists in Art in Public Space*, simpozion *Feminism and Culture. Relevance and Perspectives in Art History and Cultural Analysis*, Institutul de Istoria G.Opreșcu al Academiei Române, București, 2009; *Arta în Spațiul Public. Materiale inteligente*, Studentfest, Facultatea de Arte Decorative și Design Timișoara, 2008; *Arta electronică. Materiale inteligente*, FADD, București, 2008; *Arta în era digitală*, simpozion *Tendențe ale societății cunoașterii în domeniile științific și artistic ale culturii*, Universitatea Politehnica, București, 2006; *Arta în Spațiul Public*, Facultatea de Arte Decorative și Design, Universitatea Națională de Arte din București, 2006; *Arta în Spațiul Public*, simpozion *Interesele femeilor: demnitate, autonomie, autoafirmare*, Sala NewYork, World Trade Center, București, 2006; *Prezentare UNA* CD-ROM interactiv, *Flamingo* conference, (MA), Art in Context Institute, University of the Arts Berlin, 2005; *Arta tehnologică. Retrospectivă și perspectivă estetică*, Academia Română în colaborare cu Universitatea Politehnica, București, 2005; *The Romanian Woman Ecofeminist Art*, Dubrovnik, 2000; *ALT MARTIE – Rolul Femeilor în transgresarea granițelor etnice*, Fundația Desire, Cluj, 2001; Cfront, Plovdiv, 2001; *Changing of Places*, ATA, Sofia, 2001; *Remapping the World*, simpozion *Split Reality*, Viena, Austria, 2000; *Imaginea Video Digitală*, simpozion *Structures and Strategies in the Development of Multimedia on-line and off-line*, Cluj, 1997; *Conceptul de Dimensiune în Știință și Artă*, Centrul Cultural Meta, București, 1997; *Artistul și piața*, simpozion *Statutul artistului în Europa*, organizat de Consiliul Europei, Budapesta, 1994.

SCRIERI DE / WRITINGS BY MARILENA PEDA SANC VOLUME / VOLUMES

Arta Urbană Contemporană, Ed. UNARTE, București, 2008; *Arta în Spațiul Public* (editor), Ed. Cetatea de Scaun, București, 2007; *Imaginea Video Digitală*, Ed. Coresi, București, 2004; *Caiete cu scrieri despre artă*, Ed. Universității, București, 2004.

TEXTE / TEXTS

Arheologie industrială. Site Specific Art Place; Despre Arta în Spațiul Public în Arta, nr.1/2011, Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 2011, p. 46-47; p. 145; *Danube Cities Public Art Project. Site-specific Art Place*, în *ABF The Danube Alliance Magazine*, Alba-Iulia, 2011, pp.56-57; *Arhitectură și arte vizuale. Sfârșitul secolului XX și începutul secolului XXI în Forma. Revistă de artă*, Nr. 3/2010, Deva, pp.20-22; *Arta Urbană Temporală și Efemeră* în vol. *Spațiul Public și Reinscrierea Socială a Proiectului Artistic și Arhitectural*, Ed. Universitară Ion Mincu București, 2007, pp.220-233; *Transparențe – de la concret la efemer*, în *Contrapunct*, Nr. 1-2/ 2007 București, p. 31; *Arta în Spațiul Public*, în *Alitudini – cultură & societate*, Nr.14, București 2007, p. 39-41; *Învățămintul artistic și scena artelor vizuale românești Integrarea prin artă*, Ed. Universității de Vest, Timișoara, 2006, pp. 67-72; *Modele culturale ale societății cunoașterii din perspective culturii tehnice, Arta în era digitală, Retrospectivă și perspectivă estetică*, Ed. Politehnica Press, București, 2006, pp. 104-123; *Mentalități de ieri. Aceleași și azi – despre Universitatea Națională de Arte București*, Observator Cultural, Nr. 213/2004, p. 32; *Kalinderu MediaLab*, Observator Cultural, Nr. 220/ 2004, p. 11; *Ars Electronica Center-Linz*, interviu cu Horst Hörtner în *Atelier* Nr.8/2003, pp.77-78; *Holograme/Holograms* în catalog Waldemar Mattis-Teuch, Ed.Triade, Timișoara, 2001, p.16; *Înlăuntrul viului*, în catalog expoziție *Macrotrans-Reprezentation*, Mücsarnok, Budapesta,1998, p.126; *Die Mauer in Turn, The Algorhythmus of Power*, în *Kursiv – Der wilde Osten (1)*, Kultur Kontakt, Linz, Nr. 4-2/1997, pp.30- 31; *Înlăuntrul Viului*, catalog expoziție personală, Muzeul Național de Artă, București, Ed. Ideea Print, Cluj, noiembrie 1995, p.3; *Starost, Oldness*, în vol. *Stereo-Tip*, editors Helena Pivec, Lilijana Stepnčić, Mestna galerija Ljubjana, 1995, pp. 62-63, 83; *Contrapunct-revistă pentru literatură și arte vizuale, București: Arta Monumentală Electronică*, Nr. 5-6/2002, pp.27-29; *Artă Ecofeministă*, Nr. 2-4/2002, pp.24-26; *Socializarea Imaginii - rețele, comunicații, comunități electronice (II)*, Nr. 1-2/2000, p.47; *Despre Holografie*, Nr. 9-10/1999, p. 47; *Socializarea Imaginii - rețele, comunicații, comunități electronice (I)*, noiembrie/decembrie 1999, p.34; *Al 44-lea Festival Internațional de Film Scurt de la Oberhausen*, Nr. 6-7/1998, p.29; *Câteva însemnări pe marginea Festivalului de film video documentART, Neubrandenburg, și a Forumului*

Internațional de media electronică Ostranenie '97, Dessau, Nr. 11-12/ 1997, p. 28; *Video Art*, nr. 8-10/1997, p.47; *Despre Media*, ianuarie 1997, p.20; *Experiment*, noiembrie 1996, p.11;

CATALOGUE EXPOZITII DE GRUP /
GROUP EXHIBITIONS CATALOGS

Art Embodied. Romanian Artists from the 80s, editor Petru Lucaci, Ed. Unarte, București, 2011, pp.48-51; *Idila /Idyll*, Forumul Cultural Austriac, București, 2010, pp. 34-35; *Ipostaze ale corpului uman în arta contemporană*, Galeria de Artă, UAPR, Focșani, 2010, p.18; *Meeting Point. Arad Biennial 2009 2nd edition*, Ed.Brumar, Timișoara, 2010, p.193; *GENDER CHECK Femininity and masculinity in the Art of Eastern Europe*, ERSTE Foundation și Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien, Viena, 2010, p. 130; *Zoon politikon*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, Focșani, 2009, p. 17; *g ren z en los*, Kulturkontakt, Centrul Dansului, București, 2009, pp. 9, 36-37; *CORP*, editura UNArte, București, 2009, pp. 106-109; *Saloanele Moldovei*, Bacău, Chișinău, 2008, p. 5; *The 1st Beijing International Art Biennale*, Beijing, 2008, p. 138; *Salon d'automne*, 2008, Grand Palais, Paris, 2008, p. 145; *Secvențe I*, Galeria Vroniki Art, București, 2006, p.8; *Salonul Național de Artă 2006*, București, Ed. UAPR, București, 2006, p.75; *Ziel 1= Kunst= Ziel 1*, 2006, pp. 70-71; *The Japan-Romania Cultural Exchange exhibition 2005*, Metropolitan Art Space in Ikebukuro Ward, Tokyo, 2005, p.29; *Saloanele Moldovei*, 2005, Bacău, Chișinău, p. 14; *13*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, Galeria Galateea, 2004, pp. 24-25; *Contemporary Painting from Romania*, Ed. Arcadis, Bruxelles, 2004, pp. 12-13; *Cosmopolis Microcosmos x Macrocosmos*, Thessaloniki, State Museum of Contemporary Art, Macedonian Museum of Contemporary Art, 2004, pp. 214-215; *Tărgul Internațional de Arte Vizuale ediția a 5-a*, secțiunea pictură, București, UNESCO, 2002, p.p.30-31; *Transitionland 2000*, Muzeul Național de Artă al României, Departamentul Artă Contemporană, 2000, pp. 72-73; *Artistes de Bucarest à La Louvière*, Muzeul Idel Iankelevici, 1999, p. 19; *Sacral în artă / Il sacro nell'arte*, Institutul Italian de Cultură, Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1999, p. 62; *Decompoziția*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, Bacău, 1999, p. 9; *MACROTRANS-REPREZENTATION*, Ed. Anastasia, București, 1998, pp. 126-127, 136;

Radu Procopovici, MPS, Wanda Mihuleac, București, 1983

MPS, Magda Cârnecki, București, 1986

Leonard Ursachi, Nicolae Golici, MPS, New York, 1998

MEDIUM 4, Fundația Etna, Sfântul Gheorghe, 1998, p. 38; *Experiment în arta românească după 1960*, CSAC/SCCA Soros Center for Contemporary Art, București, 1997, pp. 57, 73, 93, 104, 149, 338; *Ostranenie '97, The International Electronic Media Forum*, Bauhaus Dessau, 1997, pp. 430-431; *Dokument ART*, 1997, Neubrandenburg, p. 91; *AnnArt 7 International Living Art Festival*, Ed. Etna, Sfântul Gheorghe, 1996, p. 14; *Process-Space 5- Game with Frontiers*, Galeria de Artă Balchik, Soros Center for Arts, Sofia, 1996, p. 2; *Katalog der 4 Internationalen Kurzfilmtage Oberhausen*, Ed. Stadt Oberhausen, 1996, p. 37; *International Triennial of Painting*, Sofia, Bulgarski hudoznik, 1996, p. 155; *Anuarul Membrilor Filialei UAP din București*, 1996, p. 49; *Video Medeja*, 1996, Novi Sad, p. 30; *L'art Roumain reperes contemporains*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1995, p. 29; *26e Festival International de la Peinture*, Chateau Musée de Cagnes-Sur-Mer, 1994, p. 96; *01010101...* expoziție, Centrul Soros pentru Artă Contemporană, București, 1994, pp. 161-171; *AnnArt5 In/different Medium 3*, Ed. Etna, Sfântul Gheorghe, 1994, p. 130; *Naturaly Nature and Art in Central Europe*, Ernst Múzeum / Ernst Museum, Budapesta, 1994, pp. 224-225; *2nd International Artists'Book Exhibition / II*, Nemzetközi művészkönyv kiállítás, Szent Istvan Kiraly Museum, Szekesfehervar, 1994, p. 35; *Artisti români de azi la Casa Americii Latine / Artistas rumanos de hoy en la casa de America Latina*, 1993, p. 29; *Object-Books*, Magyar Grafikusművészek Szövetsége, Budapesta, 1993, p. 147; *Obra Actual Damunt Paper / Works on paper*, Art Romaès, Fundacio Cultural de la Cixa de Terrassa, 1992, p. 4; *Obra Actual Damunt Paper / Works on paper*, Art Romaès, Generalitat de Catalunya Departament de Cultura, 1992, pp. 8, 10-11; *Lumină Apă Culoare*, Muzeul Crișurilor, Galeria de Artă Oradea, 1991, p. 137; *Hedendaagse roemeense kunst*, Cultureel Centrum Burgemeester, 1991, p. 24, 74; *IX Bienal Internacional De Arte*, Valparaiso, 1989, p. 134; *Pictori români contemporani*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, 1989, p. 116; *Festőművészek Kiállítása*, Galeria Vigadó, Budapesta, 1988, p. 7; *Rajz / Drawing'88*, editor Gamus Árpád, Pécsi Galeria, Pécs 1988, p. 53; *Bienal Internacional de Poesía Visual y Alternativa en México*, editia II, 1987-1988, Universidad Veracruzana, Galeria Ramon Alva de la Canal, 1988, p. 27; *Nemzetközi Művészet Ma Kiállítás / International Arts of Today Exhibition*- Galeia Fiatal Művészek Klubja / Club of Young Artists - Budapesta, Áron Sánta, Kortárs Művészeti Forum, 1986, p. 147; *International Impact*

Art Festival '84, International Art Center of Kyoto, Kyoto, 1986, p. 149; *Primera Bienal Internacional de poesia visual y experimental en México 1985-1986*, Centro Cultural "José Martí" - Ciudad de México, Nucleo Post Arte, 1986, p. 60; *Le Cocotier, 1st International Exhibition*, Centre Culturel kanak de Ducos, Noumea, 1986, p. 22; *I Triennale of Drawing*, 1986, Kalisz, p. 228; *International Impact Art Festival '84*, International Art Center of Kyoto, 1985, p. 139; *Mednarodna Likovna zbirka Junij / International Art Collection Junij*, Moderna Galerija, Ljubljana, Slovenia, 1985, p. 69; *Petit format de papier, ediția III*, 1985, Cul-des-Sarts, p. 82; *Nemzetközi Mail Art kiállítás / International Mail Art Exhibition*, Fiatal Művészek Klubja / Club of Young Artists, Budapesta, 1984, p.92; *INTERBEFEP III, International alni Bienalni Festival Portreta crtez i grafika / International Bienal Exhibition of Portrait Drawings and Graphics*, Tuzla, 1984, p. 69; *Savremeno Rumunsko slikarstvo I vajarstvo*, Muzej savremene umetnosti, Beograd, 1984, p. 12; *International Impact Art Festival '84*, International Art Center of Kyoto, 1984, p. 126; *Mail Art / Arte Postale*, Comitato per la Pace della Val Seriana, Gazzaniga, 1984, p. 14; *Arteder '82 - Muestra Internacional de Arte Gráfico*, Feria Internacional de Muestra de Bilbao, 1982, p. 600; *Medium '81- Tineri Artiști Plastici din România*, Galeria de Artă Muzeul Județean Covasna, U.A.P. Sfântu Gheorghe, 1981, p. 60; *Perif-eric 3*, Iasi, Centrul Contemporan pentru Artă București, Pro Helvetica București, 1999, pp. 61, 78.

CATALOGUE EXPOZIȚII PERSONALE / SOLO EXHIBITIONS CATALOGS

Structuri Urbane, Galeria Calina, Timișoara, 2008; *The Wall in the Tower, multimedia show*, București, 1996; *Corp Peisaj*, Centrul Cultural Român, New York, 1985; *Înăuntru Viului / Inside the living*, Muzeul Național de Artă al României, București, 1995; *Stări cosmice /Cosmic. Suflete zburătoare /Flying souls*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1992; *Marilena Preda Sanc*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1990; *Marilena Preda Sanc*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1986; *Marilena Preda Sanc Desen / Pictură / Obiect*, Uniunea Artiștilor Plastici din România, București, 1981.

Martha Wilson, MPS, New York, 1998

MPS cu/with *Mother's Portrait*, București, 2007

